

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Alkotmányt Boszniának.

Budapest, augusztus 3.

Aehrenthal félhivatalos lapjai telve vannak diadalharsonákkal, hogy ime a revali megállapodások vizbe estek, s hiába szövetség Anglia és Oroszország a monarchiának balkánpolitikája ellen, ez a szövetség sikert nem érhet el, mert a szultán azzal, hogy népének alkotmányt adott, teljesen illuziórius értékűvé tette a revali programot.

Hogy a török alkotmány váratlanul jött Anglia és Oroszország számára, nem vonjuk kétségbe, de hogy ebből magának Aehrenthal himet akar varrni, ezt nagyon komikusnak találja mindenki, mert ha a törökországi fordulat nem mozdítja is elő az angol és orosz balkántörékvéseket, az kétségtelen, hogy a monarchia balkánpolitikájára is nagyon kedvezőtlen hatással lesz. Mert ha nem fog is az alkotmány egy csapásra a török birodalomból erős és ellenállásra képes országot teremteni, azt szinte matematikai pontossággal meg lehet állapítani, hogy a Balkán egész képét megváltoztatja, s lassanként meg fogja vonni azt a jogalapot, amelyre támaszkodva az európai hatalmak patronátust vétek gyakorolhatni a balkán-lakosság fölött.

De azonkívül is, bármily nagy is most az angol-orosz kudarcz miatt

Aehrenthal öröme, kétségtelen, hogy a törökországi alkotmány tulajdonképpen Aehrenthalra nézve vereség, sőt vereség és szégyen egész monarchiánkra. A boszniai kérdés ismét aktuális lett, még pedig a legkellemetlenebb és legveszedelmesebb formában. Harmincz év óta „paczifikáljuk“ mi Boszniát és Hercegovinát, s mégis még mindig csak ott tart a monarchia, hogy tekintélyét és pozícióját a legvadabb abszoluzizmussal tudja fentartani. Eppen a napokban ítétek el újságírókat éveig tartó súlyos várfogságra sajtóvétség miatt, tehát olyan brutális és embertelen büntetésre, amelyhez fogható ma az egész civilizált világban, mint a középkori barbarizmus emléke él csak. De az ítélet nemcsak a szokatlan szigora miatt feltűnő, hanem azért is, mert világot vet arra, minő állapotok vannak lenni az okkupált tartományokban, s hogy a forradalmi törékvésekkel szemben minő erőszakos eszközökkel tudunk csak védekezni.

De alapos a feltevés, hogy ezeken az áldatlan állapotokon még rontani fog az a tény, hogy a szultán alkotmányt adott alattvalóinak. Eddig is kevés rokonszenvvel találkozott Boszniában és Hercegovinában a monarchia, s a lakosságnak egyetlen rétege sem volt, amelyet a maga számára meg tudott volna nyerni. A szerbek egy nagy-szerb

birodalomról álmodoznak, a mohamedánok pedig óhajtanóbbnak tartották magukra nézve a török abszoluzizmust, mint az osztrák abszoluzizmust és önámítás a monarchia részéről az, mikor el akarja magával hitetni, hogy azt a nagy katonai apparátust, melyet lenn tart Boszniában, az európai hatalmak aspirációi ellen, s nem azért tartja lenn, hogy már eleve kizárja a lehetőségét egy olyan felkelésnek, amely más-különben szükségszerűen bekövetkeznék.

A török alkotmány még jobban fogja szítani az elkeseredést. Még jobban érzi most lenn Boszniában mindenki, hogy az a nagy civilizatorius munka, a melynek dicséretét hangoztatják külügyminiszterek és közös pénzügyminiszterek minden delegációk ülésén, csak humbug, mert hisz harmincz év alatt sem áruztunk el annyi igazi civilizált hajlamot, hogy az okkupált területeknek legalább autonómiát adtunk volna. S a népek nem fogják elhinni, hogy a boszniai alkotmánynak az okkupált tartományok rendezetlen közjogi és nemzetközi jogállása az akadály, mert végre is ez nem lehet akadály, annak, hogy ott európai nivón álló uralmat tartsunk fenn, hanem egyenesen a régi osztrák törékvések kifolyásának tekintik, melynek egész célja, egész bölcsesége a népek

A gyűrű.

Írta: Simon Vilmos.

(Utánnoválás tilos.)

Közvetlenül a Riggars-hegyek végső nyulványai mellett, a Zuluföldre vezető határszél közelében lakott Lobungela kaffer-főnök. Kraalja csak abban különbözött a többi zulukaffer lakásától, hogy valamivel nagyobb volt és hogy néha-néha a seprűnek is akadt dolga a kraal előtti térségen.

Lobungela különben, mint Anglia lojalis alattvalója volt ismeretes s emiatt nagy tekintélynek örvendett messze földön, a különböző kaffer-törzsek között. Tekintélyét emelte nagy vagyona is, melylyel különben minden alkalommal eldicsekedett épp úgy, mint egyetlen leányának, Marengának híres szépségével.

Marenga a zulu szépek azon fájából volt, melynek szépségét gyakran van alkalma csodálni annak, ki a Biggars-hegyek kafferkraaljai közt jár. Nemes metszésű arcuk valamivel halványabb a zuluk rendes színénél s teljesen hiányzik belőle fajuknak jellegzetes vadsága. Szénefekete szemük melankólikus tekintetű, de ha indulatot akarnak kifejezni, félelmetes tüzből égnek. A legszebb azonban ezeknél a leányoknál a természet és nincsen szobrász, kinek véssze hű mását tudná adni a csodálatosan arányos formáknak. És e híres szép leányok közt a legszebb volt Marenga, Lobungela leánya. A törzsfőnök kraalja nem is nélkülözött soha vendéget, amíg a nagy lázadás ki nem tört. Ekkor Lobungela kraalja nem volt többé vendégszerető ház, mert ő akkor is hű maradt Angliához, amikor az összes törzsek fegyvert fogtak ellene.

Az angol hadsereg járőrei, melyek a Buffalo-

folyó mentén végezték szolgálataikat, a legnagyobb biztonságban voltak addig, amíg Lobungela kerületében tartózkodtak. Hogy aztán ezek az emberek nem látták meg többé Angliát, arról Lobungela nem tehetett, mert a szerencsétlenség mindig Lobungela hatalmi körén kívül történt.

Egy napon, közvetlen naplemente előtt, ismét egy angol járőr keresett éjjeli pihenőt Lobungela kraaljában. Vezetője feltűnően fiatal őrnagy volt, ki iránt a legénység különös tiszteletet tanúsított. Lobungela alázattal sietett eléje, mert a fiatal tiszt egész magaviseletén meglátszott, hogy egész életében szokva volt, hogy kívánságait parancs nélkül teljesítsék. Ezuttal csak az lehetett a kívánsága, hogy a közeli fá alá néhány zsúp szalmát hintsenek, amelyen kipihenhesse az ut fáradalmait. Lobungela intézkedett is rögtön, hogy előkelő vendége megfelelő fekhelyhez jusson. Maga Marenga hordta össze a szalmát és gyakorlott kézzel készítette fekhelyet az őrnagynak. A fiatal tiszt pedig elbűvölve a leány szépségétől, lázban égő szemekkel kísérte annak minden mozdulatát. Mikor aztán Marenga elvégezte munkáját, az őrnagy barátságos mosollyal intett feléje, de a leány, ki már régen érezte a tiszt sötét szemének égő tüzeit, lehajtott fejjel sietett kunyhójába.

Az angol katonák nyomban aztán pihenőre tértek s nemsokára mély álomba merültek. Csak a fiatal őrnagy hanykolódott sokáig fekhelyén. Szemét elkerülte az álom, mert képzeletben folytást maga előtt látta a szép zulu leányt, kinek csodás tekintetében megmagyarázhatatlan büvérő rejlett. Már éjfél körül járt az idő, amikor az őrnagy szempillái is lezárultak és szabályos lélegzetvétele elárulta, hogy a természet végre megkövetelte a magáét. Ekkor a kunyhók közül

egy sötét árny közeledett az angol katonák táborhelyéhez. Egyenesen az őrnagy fekhelyének tartott. Odaérve csendesén térdre ereszkedett s fölfeje hajolva a tisztnek, leste arcának minden mozdulatát. A koromsötétségben csak egy villogó szempárt láthatott az ember, mely ott örködött az angol parancsnok álma fölött, amíg az első hajnalsugár megjelent a Tugelamenti hegyek fölött.

Hajnalhasadtával aztán az angol katonák is ébredni kezdtek, mert őket a kötelesség már kora reggel másfelé hívta. Lobungela nagy tiszteletének kifejezésésképpen elkísérte az angol járőrt a Buffalo-folyóig. Mielőtt azonban a járőr elhagyta Lobungela kraaljának környezetét, egy esemény jött közbe, ami Lobungelának nem éppen kedvére való volt. Amikor ugyanis az angol járőr az első utkanyarulathoz ért, az őrnagy meglátta Marengát, amint a kukoricaföldekről a kraal felé siet. Nyomban utána lovagolt s a megriadt leányhoz érve, leugrott lováról. Elsőbb barátságosan megsimogatta a leány arcát, aztán keskeny, szinte nőies kezéről lehuzott egy értékes gyűrűt s odanyújtotta a leánynak.

— Emlékeim adom ezt neked, gyermekem, a barátságos fogadtatásért. Ma este talán ismét látni foglak, ha megígéred, hogy ismét olyan jó fekhelyet készítesz.

A fiatal leány nem értette az őrnagy szavait, de feleletképpen néhány szót suttogott, amelyeket élénk taglejtésekkel kísért. Mivel azonban az őrnagy nem értette meg, hanem barátságos fejbólintással ismét lóra ült, a leány szeme vad kétségbeesésben kezdett lángolni. Egy ideig még könyes szemmel nézett utána, aztán ajkához emelte a gyűrűt és egy forró csókot nyomott reá.

és nemzetek elnyomására irányult öt-
idők óta.

Es nem fogjuk Európa előtt sem igazolni tudni azt, hogy akkor, mikor a szultán a teljesen dezolot országában nem tartja lehetetlenségnek az alkotmányos uralmat, a monarchia harmincz évi kormányzás után is csak annyi kulturát tudott levinni Boszniába, hogy ott az abszolút uralom megszüntetése teljes felfordulást idézzen elő. S ha a legközelebbi időn belül nem is, de vajmi hamar olyan irredentista mozgalom fog keletkezni Boszniában, melynek hatásai beláthatatlanok lesznek. Hisz már nyolcz év óta kétségtelen, hogy semmit sem tudunk csinálni Boszniában, s hogy csak magunk ellen keserítettük a lakosságot. Ha a török alkotmányos élet jól fog funkcionálni, akkor nemcsak növekedik majd ez az elkeseredés, hanem annak jogosult voltát is minden elfogulatlan ember elismerni lesz kénytelen.

S ezen csakis egyetlen módon segíthetünk, de azt a módot igénybe kell vennünk. Bosznia számára alkotmányt kell adnunk. Mert ha a szultán alkotmányt ad alattvalóinak, akkor nem tudjuk semmivel sem igazolni azt, hogy éppen a monarchia legyen az, amely abszolutisztikus kormányrendszert tart fenn.

Tudjuk, hogy a bécsi urak számára nagyon kellemetlen helyzetet teremtettek a török állapotok, de itt ez most másodrangú kérdés. A Boszniában fentartott becstelen rendszernek meg kell szünnie s az okkupált tartományoknak alkotmányt kell adni. Nem mondjuk, hogy ezt könnyű feladat lesz megoldani, de ez nem változtat a köteleesség tényén. Mert már egy évtizede meg kellett volna ezt tennie a monarchiának. S ha a bécsi bölcsesség szo-

Később visszatért Lobungela és nagy haraggal támadt leányára. Marenga előbb keserű könyeket hullatott, aztán könyörögve emelte kezét apja felé.

— Kegyelmezz nekí, apám, hiszen olyan jó volt hozzánk.

A leány kérése azonban csak olaj volt a tűzre, mert Lobungela éktelen haraggal kergette őt a kunyhójába. Marenga bánatában sokáig zokogott még, különösen amikor látta, hogy apja a leghívebb szolgáját, a gyorslábú Luongvont izennel küldte a hegyek felé.

Két nappal később Lobungela kraaljának környéke csak úgy nyüzsgött a sok angol lovas-tól. A tisztek arcán komor felhők ültek s maga Lobungela is kétségbeesett taglejtésekkel magyarázgatott valamit egy angol tábornoknak.

Marenga csodálkozva nézte a szokatlan zürzavart, melynek magyarázatát csak akkor találta meg, amikor naplemente előtt apja kraaljához hozták a fiatal angol őrnagy véres holttestét.

Évtizedek multak el a nagy zulu-lázadás óta. A Buffalo-folyó partján azóta csend honol s a szorgalmas farmerek békén végzik napi munkájukat. Idegenek ritkán vetődnek arra felé, de ha néha egy-egy idegen vetődik a Biggars-hegyek távolabb eső kaiferaaljai közé, okvetlenül találkozni fog egy vén, rendkívül összetörődött zuluasszonnyal. Arca fákó már s a sok fáncztól olyan, mint egy mumia. Kezén egy értékes gyűrűt hord s ha a meglepett idegen megkérdezi, hogyan jutott e gyűrűhöz, becsoszog kunyhójába és a „London News”-nek egy nagyon megviselt példányával jön ki. Csontos ujjával egy teljesen elfakult arczképre mutat, melyre csak arról lehet ráismerni, mert alatta ez a felírás áll: Napoleon Lajos, Franciaország trónörököse.

kása szerint ismét megkésétt, ez nem menti fel az alól, amit megtennie most már elodázhatlan sürgősség.

Kétnapos minisztertanács.

— A szünet politikája. —

Budapest, augusztus 3.

A nyári szünet nagy problémái, amelyeknek megvalósítása korszakos jelentőségűvé fogja tenni az ősszel kezdődő politikai szezont, napirendre kerültek. Öt heti pihenés után ma összegyültek a kormány tagjai, hogy minisztertanácsban hivatalosan állást foglaljanak a megoldandó kérdésekben. Egy órai megszakítással délelőtt tizenegy órától esti félnyolcz óráig tanácskoztak a miniszterek, holnap délelőtt tíz órakor pedig folytatják a tanácskozást, amelyen a kormány valamennyi tagja részt vesz.

Már ebből a körülményből is látható, hogy rendkívül fontos ügyekkel foglalkozik a minisztertanács. A legnagyobb jelentőséggel természetesen a választói reform kérdése bír, amely javaslatnak szövegét ma terjesztette a minisztertanács elé gróf Andrássy Gyula belügyminiszter. A reform alapeszméjét és az elveket, amelyeken fölépült, természetesen már ismerték a kormány tagjai, hiszen a korszakos újítás ismételt volt beható megbeszélés tárgya, de törvénytervezet formájában ma került először minisztertanács elé. Az általános választói jog megvalósítására vonatkozó elveket gróf Andrássy Gyula belügyminiszter már régebben előterjesztette a királynak, aki azokhoz hozzájárult, így tehát azok a hírek, amelyek arról szólnak, hogy az uralkodó és a kormány között differenciák vannak, teljesen alaptalanok. A kérdést már teljesen megoldották és gróf Andrássy Gyula törvénytervezete a mai minisztertanácsból már a király elé kerül előzetes hozzájárulás céljából.

A választói reformmal kapcsolatosan a kormány természetesen foglalkozott azzal a parlamenti helyzettel, amelyet az általános választói jog megvalósítása fog előidézni. Ez pedig azt jelenti, hogy a mai minisztertanácsban szóba került a szünet politikájának egyik igen jelentőségteljes kérdése, a fuzió. Már a nyári szünet kezdetével, pünkösdi számunkban részletesen kimutattuk, hogy az összes kérdések megoldása egyenesen attól függ, mennyire segíti elő az összes nemzeti alapon álló pártoknak egy táborba való tömörítését. A fuzióval pedig legközvetlenebbül az önálló jegybank ügye függ össze, így tehát ennek a kérdésnek tisztázása is jelentős tárgya volt a mai minisztertanácsnak.

A delegációk összehívásának dolga is kapcsolatban van a fuzióval, mert az ideai delegációban, amelyet — mint már ismételtelen jeleztünk — szeptember huszonötödikére hívnak össze Budapestre, ugyanis a tiszti fizetések és a legénységi zsold fölemelése ügyének tárgyalása alkalmával előreláthatólag beható katonai vita lesz s ennek folyamán bizonyára nagyjelentőségű kijelentések fognak elhangzani a katonai kérdések megoldására vonatkozólag. A külügyi kérdések megbeszélése is igen fontos tárgya volt a mai minisztertanácsnak, már csak azért is, mert a törökországi viszonyok egészen új megvilágításba helyezik az okkupált tartományok helyzetét.

Gróf Apponyi Albert kultuszminiszter a katolikus autonómiaira és az 1848: XX. t.-cz. életbeléptetésére vonatkozó-

lag terjesztett elő törvényjavaslatokat. A katolikus autonómiát úgy akarja megoldani, hogy az összes tanulmányi alapokat, amelyek most állami kezelésben vannak, át akarja engedni az autonóm katolikus egyháznak. A katolikus egyháznak régi kívánságát teljesíti ezzel gróf Apponyi, aki ezzel junktim úgy óhajtja a protestánsok ellenszegülését lefegyverezni, hogy viszont a protestáns egyháznak törvényben évi három millió korona állami támogatást biztosít.

A mai miniszteri értekezés folyamatán tett jelentést dr. Günther Antal igazságügyminiszter karlóczai kiküldetéséről, a szerb patriárcha választásáról és ma döntött a magyar kormány azon az előterjesztésen is, amelyet a királynak ebben a kérdésben tesz. Hír szerint a kormány azt javasolja a királynak, hogy Zmejanovics Gábor verseczi püspök patriárchává való megválasztását ne erősítse meg.

Fontos tárgya volt a minisztertanácsnak a jövő évi költségvetés összeállítása is, mert a képviselőház, amely szeptember huszonkettedikén ül össze, a delegációs ülészek alatt a bizottságokban letárgyalja a költségvetést.

A horvát helyzet ma még nem került sorra. Báró Rauch Pál horvát bán egész nap várta, hogy meghívják a minisztertanácsba, azonban csak holnap lesz alkalma arra, hogy előterjesztéseit a kormánynak megtegye.

A holnapi folytatólagos minisztertanács után Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsbe utazik, ahol az osztrák és a közös miniszterekkel folytat tanácskozásokat. Csütörtökön a miniszterelnök Ischlben lesz és jelentést fog tenni a királynak a minisztertanács határozatairól. Vele utazik Günther Antal igazságügyminiszter is, aki a karlóczai patriárchaválasztás dolgában fog referálni.

A hivatalos jelentés a mai miniszteri konferenciáról így szól:

Ma délelőtt a miniszterelnöki palotában Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, amelyen a kabinet valamennyi tagja részt vett. A minisztertanácsban a nyári szünet alatt összetörődött folyó ügyeket intézték el. Délben két órakor megszakították a tanácskozást és rövid ebédszünet után délután folytatták. A minisztertanács még holnap is tart. A miniszterek délből Wekerle Sándor miniszterelnök vendégei voltak ebédre.

Budapest, augusztus 3.

A bán Budapestben. Báró Rauch Pál horvát bán, aki szombat óta Budapestben időzik, ma délelőtt a kereskedelmi és a földmívelésügyi minisztériumban járt, délutáni egy órakor pedig a miniszterelnöki palotába ment és részt vett a miniszterelnök ebédjén. A bán holnap bevonják a miniszteri tanácskozásba és akkor jelentést tesz a horvátországi helyzetről.

Burrián az okkupált tartományokról. Bécsi tudósítónk jelenti, hogy báró Burrián István közös pénzügyminiszter a „Zeit” szerkesztőségéhez Toblachból helyreigazító nyilatkozatot küldött a lapnak egy czikke kapcsán, amely a török viszonyok változása következtében az okkupált tartományoknak a jövőben való alakulásáról szólt. A közös pénzügyminiszter nyilatkozata így hangzik:

A konstantinápolyi események és annak következményei figyelemreméltók. Ez áll főleg az okkupált tartományokra esetleg gyakorolható hatásra nézve, azonban egyáltalán nincs ok aggodalomra. A delegációkban kifejtett program megvalósítása a kiszabott cél s annak végső eredménye egy tartománygyűlés létesítése. Ezt tudja a lakosság s ezzel

be is éri mindaddig, míg Bosznia és Hercegovina közjogi állása nincs véglegesen szabályozva. Az okkupált tartományok lakossága nem azonosítja helyzetét a törökországi viszonyokkal, nem tartja az ottani állapotot a Törökországban megszüntetett regimevel hasonlónak s megnyugvást talált a többség józan ítéletében s nincs semmi oka a nyugtalanságra a kormány programjának keresztülvitelét illetőleg. Bátor Burrián.

Román agtláció. Kilencz román képviselő ma délután az aradi román klubban tanácskozára jött össze, mely késő délutánig tartott. A tanácskozáson elhatározták, hogy országos népgyűléseket és beszámolókat tartanak s azt még e hónapban megkezdik s hevesen agítálnak az általános titkos szavazati jogért. A képviselők ma este elutaztak.

Kossuth Ferencz üdvözlése. A szatmár—mátészalkai vasutvonal megnyitása alkalmából Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert a következő táviratban üdvözlétek:

Mátészalka. A szatmár—mátészalkai vonalnak nagyméltóságod nevében engedélyezett megnyitása alkalmából Szatmár vármegyének és Szatmárnémeti városának egybegyűlt nagyközönsége hálás köszönetét küldi és mély tisztelettel üdvözlöi nagyméltóságodat. Falussy Árpád főispán, Vajay Károly polgármester.

A nagyatádi választás. Nagyatádon a képviselőválasztás vasárnap hajnalban rendben ért véget Szabó István földmives polgár győzelmével, akit dr. Piszár Antal barcai ügyvéddel szemben negyvennégy szavazattal választottak meg. A barcsiakat, akik Szabó ellen foglaltak állást, erős esendőfedezettel kísérték Nagyatádra és a barcsi választók különvételénél, melyen a választás után hazamentek, utközben Csokonyán a Szabó-pártiak kövel és záptojással megdobálták; a vonat ablakai bezúzódtak, de az utasok közül senki sem sérült meg.

Gyógyszerész-törvényjavaslat. A Magyarországi Gyógyszerészek Országos Szövetsége augusztus hó 19-én este 9 órakor, a ferencvárosi függetlenségi és 48-as pártkör helyiségeiben (IX., Ferenczkörút 4.) rendkívüli közgyűlést tart, melynek egyetlen tárgya gróf Andrássy Gyula belügyminiszter gyógyszerésztörvényjavaslat-tervezetének tárgyalása. Minthogy az országban számos olyan gyógyszerész-segéd működik, akik a Gyógyszerészek Országos Szövetségének még nem tagjai, pedig a segédek szövetsége nagy súlyt fektet arra, hogy a belügyminiszterhez felterjesztendő szövetségi beadványhoz azok a gyógyszerészek is hozzájáruljanak, akik még ez idő szerint nem tartoznak a segédek szövetségének kötelékébe, ezért a Magyarországi Gyógyszerészek Országos Szövetségének elnöksége augusztus hó 20-ára országos segéd-gyűlést hívott egybe, melyet Szent István napján délután három órakor tartanak meg a ferencvárosi függetlenségi és 48-as pártkör helyiségeiben. Ezen országos gyűlésen a szövetség memorandumát fogják előterjeszteni, hozzájárulás céljából. Az országos gyűlés után este kilencz órakor a Putnoki-féle vendéglőben a gyógyszerészek társas vacsorát rendeznek. — Ugyancsak a belügyminiszter törvényjavaslatával fog foglalkozni a Magyarországi Gyógyszerészegylet is, amely augusztus hó 10-én rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlést, az eddigi programtól eltérően, a Vármegyeház nagytermében fogják megtartani. E helyiségváltoztatás azért vált szükségessé, mert az ország minden részéből rendkívüli nagyszámmal történt jelentkezés. A mozgalom az utóbbi napokban azért lett ilyen nagyarányúvá, mert immár nagyon közeledik az a záros terminus, amely alatt a megkérdett testületeknek fel kell terjeszteniük véleményüket gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez.

Zmejanovicsot nem erősítik meg

— Küldöttség a miniszterelnöknél. —

Budapest, augusztus 3.

Zmejanovics Gábor verseczi püspöknek karlóczai patriárhává történt megválasztását — mint kormánykörökből jelentik — a király valószínűleg nem fogja megerősíteni s így a szerb egyházi kongresszus újra fog választani. A mai minisztertanács ilyen értelmű határozatot hozott, amelyet Wekerle Sándor miniszterelnök és Günther Antal igazságügyminiszter, kongresszusi királyi biztos, csütörtökön terjesztenek Ischlben a király elé. A megerősítés megtagadásának okául egyrészt azt hozzák föl, hogy Zmejanovics nem kapta meg a kongresszusi tagok abszolút többségét, hanem csak a jelen voltak többsége szavazott rá, miután a kongresszus nyolczvenegy szavazatából csupán negyvenet kapott, másrészt felhozzák, hogy a kongresszus többségét alkotó radikális párt nem is ragaszkodik Zmejanovics személyéhez és hajlandó, bárha ma megerősítése érdekében küldöttségileg járt a miniszterelnöknél, a második választásnál Bogdanovics Luczián adminisztrátorra szavazni. A második választásnál Zmejanovicsért, aki az erkölcsi elégtétellel egyébként is beéri, nem áldozzák fel a magyar barátságot, annál kevésbé, mert komoly egyházi érdekek is kívánják, hogy az önálló szerbek akaratával szemben a kormány akaratát érvényesüljön. Abban az esetben, ha a választást nem erősítik meg, minden a mai állapotban marad s a patriárcha tennivalóit továbbra is Bogdanovics Luczián végzi, mint a király által kinevezett adminisztrátor.

A patriárkaválasztó kongresszus ülésének felfüggesztése után a szerb radikális pártnak határozata folytán dr. Kraszojevic György országgyűlési képviselő, a radikális párt elnökének vezetésével tízenkét tagú küldöttség érkezett Budapestre. A küldöttséget a miniszterelnöki palotában Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter és gróf Apponyi Albert vallás-és közoktatásügyi miniszter jelenlétében közvetlenül a minisztertanács előtt ma délelőtt tíz órakor fogadta.

Ugy dr. Kraszojevic György, a küldöttség szószoka, mint a küldöttség többi tagjai, így Tomics Jása ügyvéd, Musiczky Döme képviselő részletesen ismertették a szerb egyházi viszonyokat és kérték a megválasztott patriárka megerősítését. Hivatkoztak először is arra, hogy a patriárkaválasztás teljesen szabadon és a törvényeknek megfelelőleg folyt le, szabadabban, mint bármikor és hogy Günther Antal igazságügyminiszter, királyi biztos a radikális párti kongresszusi képviselő előtt kijelentette, hogy a magyar kormányban nincs patriárka-jelöltje és semmiféle módon nem kíván a választásra befolyást gyakorolni. Ezzel a joggal élve, választották meg azt a püspököt, aki ellen semmiféle törvényes akadály nincs és akinek a magyarok iránt való rokonérzése köztudomású a szerb nép körében is. A radikális klub, illetőleg a kongresszusi képviselők többsége nemcsak saját óhajának és érzelmeinek megfelelően, hanem Karlóczán a választás napján egybegyűlt nép kívánságára járt el akkor, amidőn közvetlenül a választás után megjelent Günther Antal királyi biztos és a megválasztott patriárka előtt, most pedig küldöttséget menesztett Budapestre, hogy ezen az úton is kifejezést adjon az illetékes alkotmányos tényezők előtt annak a közóhajnak, hogy a megválasztott patriárka mielőbb megerősítést nyerjen.

Wekerle Sándor miniszterelnök a küldöttségnek kijelentette, hogy a magyar kormány őszinte szeretettel viseltetett mindig a szerb nép és egyháza iránt. Legyenek meggyőződve, mondotta, hogy ez az érzés vezeti a magyar kormányt továbbra is és ez a szempont fogja irányítani a korona elé teendő fölterjesztést is.

Karlóczáról jelentik: Több fővárosi lapnak azon híresztelésével szemben, hogy a patriárkaválasztáskor az összes szerb püspökök is leadták szavazatukat, illetékes helyről jelentik, hogy ez nem felel meg a valóságnak, mert a püspökök közül egy sem adta sem közvetve írásbelileg, sem közvetlenül szóbelileg szavazatát.

Politikai hangulatok.

Most csakugyan könnyű eltalálni, hogy mit jelent a politikai meghatározások között ez a két szó: „folyó ügyek“. Tudniillik igaz értelmének teljes ellentétét jelenti. Folyó ügyeknek a bürokratikus világban az olyakat hívják, aminők a mindennapi elintézés körébe vágnak. Adminisztrációs teendők. Lehetnek személyiek is. Lehetnek anyagiak, amelyek rendszeres elintéztést igényelnek. Lehetnek életbevágók egyesekre. Például a minisztertanácstól függő jóváhagyások, esetleg kinevezések. De nem életbevágók viszont a kormány szempontjából, sem az ország szempontjából. Szamadások átvizsgálása. Helybenhagyása. Megszükítése. A felséges urhoz történő előterjesztések szignálása. Aktuális tervek megbeszélése. Ez mind folyó ügy. S így igen egyszerű lenne, ha a folyó ügyeket elkeresztelnék semmiségeknek, vagy apróságoknak. Hovább azonban a folyó ügyek elnevezést leginkább akkor használták, amikor olyan kérdések kerültek a minisztertanácsban tárgyalásra, amelyeket titokban akartak tartani. Amikor azt akarták, hogy senki se kérdezősködjék, miután már kiadták kommunikéban, hogy folyó ügyekről volt szó. Eszünkbe jut a báró Bánffy Dezső methódusa, aki a legszofukarabb miniszterelnök volt még bizalmasaival szemben is. Ő, amikor a lemondását benyújtotta a királynak, akkor is azt tette közzé Sturm Alberttel a félhivatalos Bud. Tud.-ban, hogy:

— A miniszterelnök folyó ügyekről referált. S a Bánffy-párti sajtó egyik tudósítója e kommuniké után meginterviewolta Bánffyt:

— Szeretnék valamivel többet hallani a kegyelmes urtól.

— Kérem, — felelte Bánffy, — a Sturm értesítésében minden benne van. Annál többet én most nem mondhatok. Folyó ügyekről referáltam.

— Melyek voltak a folyó ügyek? A lemondás? . . .

Bánffy mosolygott:

— Ön tudhatja, én nem mondhatom. Majd beszélhetek róluk egyszer, most nem. Ön azonban irhat, amit akar s ami önnek jól esik. Még az is lehetséges, hogy eltalálja.

A tudósító ezzel elment és a két sornyi hivatalos értesítés után irt meg vagy négyszáz sornyi információt s e sok sorban rendre megírta, hogy báró Bánffy Dezső lemondott, apróra felsorolta a lemondás okait és végezte ama csattanóssal, hogy a király a lemondás okait akceptálta, azt tudomásul vette, de a publikáció csak későbbben történhetik meg. Azt is hozzáfűzte volna már akkor, hogy báró Bánffy Dezső a hatalomtól eltaszítva, nem sok idő múlva ellenzéki politikussá változik és majd mint ellenzéki politikusként sok érdekes mondanivalója lesz a királyi kihallgatásokról. Mert abban, hogy báró Bánffy a tudakozódónak azt mondta, hogy a „folyó ügyek“-ről nem szólhat semmit és hogy valamikor majd szólhat, minden benne volt. Az is, hogy lemondott (mert hisz abban az időben ez a kérdés volt a legzajosabb folyó ügy), az is, hogy a lemondás elfogadtatik, hisz máskülönben nem célzott volna rá, hogy valamikor beszélni fog.

. . . A mostani folyó ügyek közt persze ilyen szenzáció nincs. De van a kommunikéban egy

megjegyzés: „összetorlódt” folyó ügyekről. Aztán, hogy a kormány minden tagja részt vett a mai tanácskozáson. És hogy a konferencia abnormisan hosszú időt vesz igénybe. Ime, már e meghatározások is sokkal bőbeszédűbbek, mintsem külön interjúvolások lennének szükségese. Ezenkívül pedig a legrégebb szokás az, hogy a miniszteri tanácskozások nem nyilvánosak és nemcsak hogy karzati publikumot nem bocsátanak be, hanem a kuleslyukat is alabárdosok őrzik.

Honnan van mégis, hogy a folyó ügyeket mindenki könyv nélkül tudja? Hát mindenkéltől, mert a nyári szünet alatt „összetorlódtak”. És aztán, hogy valamennyi miniszternek a jelenlétére van szükség megbeszélésüknél. Továbbá, hogy nem óraszámra, hanem napszámra konferálnak, hogy a miniszterelnöknél ebédelnek s alig nyelik le a falatot, megint folytatják a megbeszéléseket. Bizony olyan idő ez, amikor a jövő politikai és parlamenti saison programját kell megcsinálni. Sőt programot kell csinálni nemcsak a politika részére és a parlament részére, hanem az ország jövője részére. Amely meghatározások nem mindig egy és ugyanazon jelentőségűek, holott az lenne az ideális állapot, ha köztük nem volna különbség. Hogy valjon fennmaradhat-e a koalíció mostani rendszere a megoldandó feladatok biztosítása mellett, ez ugyebár a folyó ügyekhez tartozó kérdés? Vagy át kell-e alakulnia a jövő teendők érdekében, nemde ez is folyó ügy? Avagy vállalkozását bevégezve, elhatározza, hogy megbízatását le fogja tenni, szintén nem érdektelen folyó ügy? Milyen tudja összeegyeztetni a Bécsből keletkező kívánságokat a nemzet érdekeivel? És hogyan tud békés helyzetet teremteni az ország újabb áldozatai nélkül?

Ezek mind folyó ügyek. Régi problémák új változatokban. Folyó ügyek, mert a mostani idők politikai gondolkozóit és státuszférfiit foglalkoztatják. És a folyó ügyek régi szokásszerű meghatározása nem egyéb, mint egy akceptált kifejezés. De az új változatokra is alkalmazva, olyan kifejezés, mint a pap köpönyege, ha megrázzák, lát mozog és kiált.

Amikor a parasztot becsitálták a törvény elé és a bíró azt kérdezte tőle:

— Mit csinált kend?

— Én, tekintetes bíró ur, csak annyit tettem, hogy megráztam egy köpönyeget . . .

— Na, hát ezért hozták volna ide?

— Igen, de osztég az volt a baj, hogy a köpönyegbe benne volt a tisztelendő ur.

Aki tehát a folyó ügyeket rázogattja, bizony szintén egyebet is érint, mint csakis a köpönyeget.

KÜLFÖLD.

Tittoni és Achrenthal találkozás. Rómából jelentik, hogy a Messagero értesítése szerint Tittoni augusztus 5-én vagy 6-án Ausztriába és onnan aug. 18-án vagy 19-én automobilon Morvaországba megy. Achrenthal és Tittoni nem Dentice herceg kastélyában, hanem Tittoni utazása alatt egy más helyen fognak találkozni. Tittoni körülbelül husz napig marad távol Olaszországtól.

Fallières Norvégiában. Fallières elnök, akinek tiszteletére tegnap a királyi kastélyban zene-est volt, délután a királynétól való elbucszás után a király kíséretében a kikötőhöz kocsizott. A közönség az uton az elnököt hurrah! kiáltással üdvözölte. A király és Fallières elnök a király gözcsónakjába, a Verité páncélos hajóra mentek, mely, miután a király a szárazföldre visszatért, elvitorlázott.

Perzsa forrongás. A „Times” jelenti Tebrizből: Három napi szünet után az ellenségeskedéseket újból megkezdték. Az antiroyalisták elpusztították a

Teheránba vezető táviróvonalat és lelövésével fenyegetnek mindenkit, aki azok kijavítását megkísérli. Mind a két fél pénzünyában szenved. Az antiroyalista csapatok parancsnoka száz fontot követel minden kereskedőtől, Resim kán pedig a körültekintő falvakat serezojja. Teheránból érkezett jelentések arról adnak hírt, hogy az európai követségek, tekintettel a fenyegető helyzetre, bezárták kapuikat és beföldieket többé nem bocsátanak be.

Abdul-Aziz utja. D'Amade tábornok jelentése szerint Abdul-Aziz szultán meghallja a múlt hó 30-án átlépte a Kvedumerbiát. Egy csapatrészt Drechra el Kaiba ment. A Beni Meskin törzs meleg fogadtatásban részesítette a szultánt, aki a Rehamas törzs hódotát várja.

Angol unionisták győzelme. A Randal Cremer liberális képviselő elhalálozásával szükségessé vált pótválasztáson Haggerston kerületben Guinness unionista 12,867, Warren liberális 1724 és Burrows szocialista 986 szavazatot kapott.

Választások Kuba szigetén. Havannából jelentik, hogy úgy a vidéki, valamint a városi választások nyugodtan folytak le. Ugy itt, mint a legtöbb helységben a konzervatívok győztek. Roosevelt elnök üdvözölte a kubaiakat, hogy bizonyítékát adták, hogy az önkormányzatra képesek és hogy a független kormányt legközelebb átveszik.

Török események.

Budapest, augusztus 3.

Az alkotmány helyreállítása után tudvalevőleg az újtörökök követelték, hogy a kormányból mindazok eltávolíttassanak, kik az eddigi korrupt állapotoknak támaszai voltak. A szultán engedett a reformpárt kívánságának s ma már meg is jelent az új miniszterek listája. Ezzel egyidejűleg császári rendelet jelent meg, mely kijelenti, hogy a birodalom népe megérett az alkotmányra. A szultáni rendelet tizenöt cikkben fellemlíti azokat a jogokat, melyek minden török állampolgárt megilletnek.

Míg Konstantinápolyban már megnyugtató a helyzet, addig Drinápolyból riasztó hírek érkeznek. Állítólag a helyőrség két ezrede ellenforradalmat indított s emiatt a városban nagy a fejtelenség. Hogy e hírekben mi a valóság, ezt mind- eddig nem lehetett megállapítani.

Mai hireink a következők:

A rekonstruált kormány.

A lapok külön kiadásban közlik a rekonstruált miniszteriumot. Mehemed Dszemal Eddin effendi jelenlegi sejk-ül-izlam megmarad állásában. Abdurrahman basa volt nagyvezér s eddigi igazságügyminiszter a miniszterelnökséget veszi át. Hasszán Fehmi basa, az államtanács elnöke a vakuf-tárczát vállalja el Turkam basa helyett, kité az államtanács elnökévé neveztek ki. Kiamil basa tárczanélküli miniszter marad, ugyancsak megmaradnak helyeiken Tewfik basa (külligy), Omer Rusdi basa (hadügy), Rahmi basa (tengerészet), és Hakki bég (oktatásügy). Kineveztetnek Hasszán Akif belügyminiszternek, Tewfik portai osztályfőnök mezőgazdasági és bányaminiszternek, Zia basa, az eddigi bécsi nagykövet és a kataszteri hivatal eddigi elnöke kereskedelmi miniszternek, Naum basa volt libanoni kormányzót és külügyminiszteri államtitkárt, aki katolikus ember, építészeti miniszterre és Ragid bég, eddigi pénzügyminiszteri államtitkárt pénzügyminiszterre neveztek ki. Feuf basát, az utolsó szalonikii válit, konstantinápolyi városi prefektussá nevezték ki.

Más jelentés szerint a lapok rendkívüli kiadásaikban foglalt hírek a kormány rekonstrukciójáról némileg tévesek. A hivatalos helyreigazítás szerint Szaid basa nagyvezér marad. Abdurrahman basát nem miniszterelnökké, hanem tárczanélküli miniszterre nevezték ki. Hasszán Fehmi basát igazságügyminiszterre, Hadzsi Akifot, a katonai főszerelő intézetek főnökét belügyminiszterre, Mehemed Alit, a nagyvezéri hivatal államtitkárát vakuf-miniszterre és Tewfiket, a hivatalnok-vizsgáló bizottság elnökét földmívelési és bányaminiszterre. Atát pedig, a maczedón pénzügyi bizottság tagját a posta és táviró vezérigazgatójává nevezték ki.

A török főváros legnagyobb újságja élesen megátadja az új kormányt, mert nem gátolta meg az eddigi miniszterek szökését és így megakadályozta,

hogy őket felelősségre lehessen vonni. Szemére veti a kormánynak azt is, hogy egész sereg közveszedelmes gonosztevőt bocsátott szabadon s ezek most Konstantinápolyban az élet és vagyonbiztonságot veszedelembé sodorják. Kifogásolja azt is, hogy az új kormánynak nincsen határozott programja.

Az ifju-török bizottság táviratot küldött a szultánhoz, amelyben tiltakozik Rassan Rami pasának tengerészeti miniszterre történt újabb kinevezése ellen s azzal fenyegetőzik, hogy nem fogja beengedni a minisztériumba, mert méltatlan állására. A Samosból érkezett tengerésztisztek csatlakoztak az ifju-török mozgalomhoz. Mikor a palota egy hivatalos bizottsága megjelent ezen a hadihajón, hogy szokás szerint átvegye a municziót és az ágyuk závarjait, a parancsnok megtagadta s azt mondta, hogy az ifju-török komité rendelete nélkül még egy gyufaszál sem ad ki. Ma délután a szalonikii ifju-török bizottság egy küldöttségét a nagyvezér három óráig tartó kihallgatáson fogadta.

Az új miniszterek kinevezése nem találkozik általános megnyugvással. Akárhány miniszter neve gyűlöletes. Said pasa nagyvezér bukása napok kérdése.

Az állami alaptörvények.

Az állami alaptörvényekről szóló hatti-humajunt éjjel tájban mindenütt szétosztották. Császári rendelet mindenekelőtt az azelőtt történt alkotmány-felfüggesztést okolja meg és kijelenti, hogy a birodalom immár megérett az alkotmányos kormányzásra. A jövőben az alkotmány alkalmazását sohasem fogják megsérthetni. Következik a császári rendelet tizenöt cikkke, amelyekben a többi közt a következők foglaltatnak:

Az összes alattvalók személyes szabadsággal bírnak. Törvényes ok nélkül senkit sem lehet vizsgálat alá helyezni, elfogni, bebörtönözni vagy megbüntetni. Rendkívüli bíróságok föllállítása meg nem engedhető. Senkit sem lehet nem kompetens hatóság elé idézni. Mindenki háztűzhelye sérthetetlen. Az alattvalók teljesen szabadon költözködhetnek. A sajtó a kinyomatás előtt nem áll a kormány ellenőrzése alatt. Magánlevelek és újságok a postán vissza nem tarthatók. A tanításszabadság behozatott. Hivatalnokok nem kötelesek oly parancsoknak, melyek a törvénynyel ellentétben állanak, eleget tenni. Szabadságukban áll bármikor állásukról lemondani. A nagyvezér javaslatait a szultán szankeziójának vannak alávetve.

A rendeletben továbbá instrukciók foglaltatnak a hivatalnokok részére. A költségvetés, az állami bevétel és kiadás az év elején teljes tartalmukkal közléteendők. Ha a főnálló törvények megváltoztatására esetleg újabb törvényjavaslatok lennének szükségese, ugy e javaslatokat a képviselőház elé terjesztik. A hadsereg kikapcsolatik. A rendelet azzal az újjal zárul, hogy az Isten az állami ügyeknek sikert adjon.

A török sajtó még nem foglalkozik a hatti-humajunnal, mert az idő annak közzététele óta nagyon rövid volt. Csak a Hakikat című lap szentel neki néhány sort, amelyben jelentőségét emeli ki. A lapok szerint a hatti-humajunt a miniszterek és állami méltóságok jelenlétében ünnepiesen fölolvasták; ezután a nagyvezér és a kancellár megjelentek a porta fölépcsőjén, ahol a porta előtt összegyűlt óriási embertömegnek az irat tartalmát megmagyarázták. A nagyvezér kérdést intézett ezután a néphez, vajjon átadhatja-e a szultánnak a nép köszönetét és elismerését. A néptömeg élénk éljenzéssel megbizta a nagyvezért ezzel a feladattal.

Az alkotmány kibocsátása előtt.

A „Daily Telegraph” konstantinápolyi levelezője a következőleg írja le azt a palotában lefolyt értekezletet, amelyik az alkotmány megadását megelőzte.

„Ozman pasától, akinek a harmadik hadtest parancsnokságát kellett volna átvennie, épp távirat érkezett azzal a hiráddal, hogy a felkelők fogva tartják és kijelentették, hogy ha követeléseiket nem teljesítik, Konstantinápolyt ellen vonulnak. Egyidejűleg jelentették, hogy Monasztirban proklamálták az alkotmányt. Az összes minisztereket azonnal a palotába hívták. A szultán legelőbb is a Seik ül Izlamtanácskozott, akinek azt mondta, hogy a hadsereg lázadókból áll és azt kívánta a Seik-ül-Izlamtól,

hogyan adjon ki fetvát, amelyik a szultánt felhatalmazza, hogy felségsértésről lévén szó, felhasználhassa a csapatokat a lázadás elfojtására. A Seik ül Izzet azt felelte, hogy előbb az enine fetvától kell tanácsot kérnie. Ez a hivatalnok, miután az okmányokat átnézte, azt felelte, hogy a felségsértés esete nem forog fenn. A nép csak a jogait követeli és így nem lehet fetvát kibocsátani. Erre Abonhadan seik véleményét kérdezték. Ez azt felelte, hogy a nép csak azt követeli, amihez a korán értelmében joga van, hogy tudniillik a notabilitások gyűlését hívják össze és a szultán a korán szent törvényei értelmében csak addig kalifa, amíg ezeket a törvényeket meg nem sérti. A szultán erre felszólította a minisztertanácsot, hogy döntse el a kérdést. Said pasa előadta a tényállást és Kiamil pasától megkérdezte, hogy mi a véleménye? Kiamil csak ezzel az egy szóval válaszolt:

— Alkotmány!

Said pasa erre az összes jelenlevőktől megkérdezte:

— Mi a véleményük, uraim?

Senki sem válaszolt, mire Said a koránt idézte. A gyűlekezet újból hallgatott, ami beleegyezést jelent. Said pasa erre egy darab papírost vett elő, ráírta a mashatat és aláírta. Azután átnyújtotta az írást a Seik ül Izzetnek, ki szintén aláírta és tovább adta. Most még azt a kérdést kellett elintézni, hogy ki adja át a szultánnak a minisztertanács választát. Zekki pasát hozták javaslatba, mint a gyűlekezet doyenját, de ő azzal az indoklással, hogy katonai léte nem akar a dologba avatkozni, visszutasította a megbízást. Így hát Said pasa adta át a választ a szultánnak. Néhány percz múlva azután azzal tért vissza, hogy a szultán az alkotmányt megadta.

Vészhirek Drinápolyból.

Egy drinápolyi konzuli jelentés a következőket közli: Drinápolyban tegnap ellenforradalom tört ki. Két gyalogezred megtagadta az engedelmességet az ifju-török bizottsággal szemben. Az ifju-törökök Hódias vezérlete alatt állítólag Konstantinápoly felé vonulnak. Az üzletek zárva vannak s nagy pánik uralkodik. A kormánytisztviselők a francia konzulátusra menekülnek. A helyzet aggasztó és könnyen veszélyessé válhat. Sürgősen szükséges egy oly katonai kormányzó kiküldése, kinek személyében mindkét párt megbízik.

Az „Ikdam“ a drinápolyi bizottság újabban érkezett táviratát közli. A távirat, melynek úgy látszik, nagy jelentősége van, a következőképp hangzik: „Kérjük drága polgártársainkat, hogy a jelenlegi helyzetet ne magyarazzák félre. Szultánunk a mi egyedüli bizodalomunk. Az ő személye az egész hadsereg és nemzet szellemének és vérének oltalma alatt áll. Éjjel-nappal imádkozunk, hogy az ő élete a nemzetnek megtartassék. A mi szándékunk az volt, hogy néhány árulót eltávolítsunk. Padisánk ezt nagy-lelkűen engedélyezte. A hadsereg a szultán üdvözlését óhajtottá átvenni és ez meg is történt. Nincs több gondolni, vagy követelni való. Éljen a szultán!”

Az adrianopoli ellenforradalmat két ezred tisztjei és altisztjei kezdeményezték. Bejárták a várost a zendülő katonák, de a tisztok nem mentek velük, csak a szepták s bujtogatták a lakosságot a fölkelésre. A lázadó katonák azt hangoztatták, hogy nem fognak engedelmességet tenni ifju-török tiszteknek.

Izzet pasa.

Az új-törökök, valamint a lakosság nagy része igen izgatott Izzet pasa szökése miatt. Arra a hírre, hogy Izzet pasa a német nagykövetségre menekült, a nagykövetség a török sajtóhoz táviratot intézett, mely azt mondja, hogy Izzet tartva a veszedelemtől, tegnap este a nagykövetségre jött és néhány óráig ott időzött. Ezután a nagykövetség gőzbarkádján a városba ment, majd fiával egy vontatóhajóra szállt. A nagykövetség nem tudja, hogy mi a terve Izzet pasának. Téves tehát az a hír, hogy a pasa még a német nagykövetségen van. Izzet titokzatos körülmények közt eltűnt. Sokan azt hiszik, hogy ma reggel angol kereskedelmi gőzösön elutazott.

Délelőtt tíz órakor az a hír terjedt el, hogy Izzet pasa a Nhediviái Company egyik hajóján van, amely délután négy órakor indul. A rakodóparton azonban nagy néptömeg gyűlt egybe, mely egyre növekedett. A kikötői prefektúra hivatalnokai a tömeg egy részének kérésére a hajóra mentek és Izzet pasát keresték. Bár a hajó parancsnoka többször kijelentette,

hogy a pasa nincs a hajón, a tömeg végigkutatotta azt. Hír szerint a porta is lépéseket tett, hogy a hajó elindulását elhalasztják. A hajó azonban délután fél öt órakor elindult. Egyben az a hír terjedt el, hogy Izzet pasa papnak öltözve a hajón időzik és hogy a kikötői prefektúra hivatalnokai elősegítették menekülését. A tömeget ez nagyon fölzgatta, több ezernyi néptömeg a prefektúra elé gyülekezett, hová sokan behatoltak és súlyosan bántalmazták Ali bég főtisztját. A támadókat egy ember vezette, ki azt kiáltotta: a bizottság elnöke vagyok! Ali bég sebesüléseit halálosnak tartják. A tüntetés közben egy tiszt letartóztatott egy zsebtolvajt, mire nagy pánik támadt. A tömeg Galata felé nyomult, ahol csakhamar bezárták az üzleteket. A nagy pánikban 30 ember a tengerbe ugrott, de ezeket még kellő időben kimentették. A tömeg azt követelte, hogy a hajót tartásák föl a Dardanellákban és kutassák át. Mintegy 30 fiatalember hajóra szállt, hogy a menekülőt földözbe vegyék.

Az „Ikdam“ külön kiadása a Dardanellákban levő török hajóhad parancsnokának a hadügyminiszterhez intézett következő táviratát hozza: „A „Mária“ angol gőzös az éjjel 3 órakor a Dardanellákba érkezett.“ A muteszarif és az angol konzul a hajó fedélzetére mentek és Izzet pasával beszéltek. Az angol konzul kijelentette, hogy azon instrukciók szerint fog cselekedni, amelyeket a nagykövettől fog kapni. A hajóparancsnok instrukciókat kér, hogy mihez tartsa magát, amíg a gőzös a Dardanellákban marad, vagy az tovább hajózik.

Az „Ikdam“ nyugalomra írt és azt mondja, hogy az ügy a porta és az angol nagykövetség szerint, a nemzetközi jog szerint fog szabályoztatni.

Az Izzet pasa elleni tüntetések mindig lievesebbek lesznek. A tömeg annyira fel van izgatva, hogy Izzet pasa, ha kiszolgáltatják, azon veszélyben forog, hogy a népdüh áldozata lesz.

Izzet basa az „Ikdam“-hoz és más török lapokhoz táviratot küldött, amelyekben hivatkozik szolgálataira, különösen a Mekka-vasut kérdése körül és visszautasítja azt az állítást, hogy kém. Az angol nagykövetség megtagadta Izzet basa kiadását s parancsot adott a Mária nevű gőzösnek, hogy folytassa útját. A lap elismeri, hogy Angolország mindig nagylelkű vendégszeretetet tanusított külföldiekkel szemben, de sajnálja, hogy ebben gonoszterveket részesít.

A lakosság gnyoson fogadta Izzet pasának azt a mentegőzését, hogy ő a Hedsad-vasut építése körül hervadhatatlan érdemeket szerzett, mert mindenki tudja, hogy a szent vasut építési költségeiből 50 milliót sikkasztott. Szökése óta torzképeket osztogatnak uton-utólen, amelyek Izzet pasát nyírott szakállal s európai kalapban ábrázolják. A révpáranocsok titkára, aki Izzet pasának lehetővé tette a szökést s akét ezért a feldühödött nép meglyuchelt, ma belehalt sebeibe.

Enver bey beszéde.

Szombaton különvonattal érkezett Szalonikibe Üszküb város intelligenciája, hogy rokonszenyűknek nyilvános tanujelét adják s hogy az új-törökök ottani központjánál tisztelegjenek. Bankett után mindenki a Szabadság-térre tódult, hol Enver bey 15.000 hallgató jelenlétében a következő nagyfontosságú beszédet mondta:

„Polgártársak!”

Alig öt napja, hogy hazánkban a szabadság napja felvirradt. Öt nap óta tapasztalhatjuk, hogy nemcsak üdvözlő honfitársaink tizezrei keresnek fel bennünket, hanem konstatálhatjuk azt is, hogy Európa rokonszenve is felénk fordul. Ez a rokonszeny világos bizonyítéka ügyünk igaz, jogos voltának. Reméljük, hogy kitartó munkássággal a hazát az elsüllyedéstől megmentve, a haladás útjára fogjuk terelhetni. A régi kormány tehetetlensége, nemtörődomsége már a legnagyobb fokra hágott! Az egész nemzet osztálykülönbség nélkül szenvedett ez áldatlan állapot következtében, hogy egy haza gyermekei különválva, ellenségesképpen éltek. Anyira elharapódzott már a baj, hogy az európai hatalmak ily hallatlan állapotokat nem tűrhetve, megkönyörültek raitunk s közös elhatározás folytán segítségünkre jövendő, különböző meghatalmazottakat delegáltak ide, hogy mindnyájunk érdekeit védve, a kormány működését ellenőrizzék. Európának, velünk szemben tanusított jóságáért csakis halánkat róhatjuk le s meg vagyunk győződve, hogy egyedül a humanitás vezette a hatalmakat, akik a meglévő rosszat elhárítva, jóval óhajtották helyettesíteni. De vajjon szükségünk van-e arra, hogy továbbra is ké-

zenfogva vezessenek bennünket? Szükséges-e, hogy továbbra is örködjének felettünk? Megkívánják-e még a mi érdekeink, hogy azokat védjék? Az országnak minden nemzetisége nehéz idöket élt át, mindenki szenvedett, kivétel nélkül mindenkire nyomasztólag hatott e helyzet. Ezt senki sem tagadhatja. Mindnyájunknak volt elég panaszolni valója. S nem tudván mitévők lenni, testvéri egyetértés helyett ellenségesképpen éltünk, egymással háboruskodtunk s haladás helyett mindjobban süllyedtünk.

Ma eltűnt már a viszály sötét szelleme, a régi kormány immár nem létezik! Mindannyian testvérek vagyunk. Im már nincsen bolgár, görög, szerb, román, zsidó, muzulmán, ugyanazon kék ég alatt élve, egyenlők s büszkén mondhatjuk, testvéreim, hogy különbség nélkül mindannyian ottománok vagyunk!

Meg vagyunk győződve, hogy Európa, kinek mindenkor hálával tartozandunk és aki a dolgokat mindig az alaposág szemüvegén át vizsgálja meg fogja érteni a helyzetet s saját maga fogja belátni, hogy közvetlen ténykedésének, mandátumának ideje nálunk lejárt!

Azt, amit az európai nagyhatalmak elérni óhajtanak, mi, saját magunk fogjuk véghezvinni. Törökországnak azt a helyet kell az európai koncertben elfoglalnia, mely megilleti! Mi nem fogjuk azt mondani Európának, hogy hívja vissza kiküldöttéit. Ezt nem is tehetnők! De Európa, kinek tapintatos eljárása előtt mindig kalapot kell emelni, saját maga is vissza fogja tudni hívni rendkívüli kiküldöttéit, ezzel is alkalmat nyújtván nekünk, hogy iránta érzett legmélyebb tiszteletünknek még hatványozottabb módon adhassunk kifejezést!

Éljen Európa! Éljenek a nagyhatalmak! Éljen a török nemzet!”

Szandanszki a helyzetről.

A „N. Fr. Pr.“ levelezője meglátogatta Szandanszki bolgár hadvezért, aki az Angletterre-szállóban Panizzával egy szobában lakik. Szandanszki, aki körülbelül negyven éves, magas, erőteljes és kellemes külsejű ember, a következőket mondta el szalonikii tartózkodása czéljáról a tudósítónak:

A legjobb intenciókkal jöttem Szalonikibe. Még folytak a tárgyalások köztem és az ifju-törökök bizottsága közt, de remélem, hogy azok kedvező eredménnyel fognak befejeződni. A macedóniai propagandának meg kell szünnie, ha a török kormány becsületesen jár el és az iskola és egyház kérdéseit elintézéshez juttatja. Senkire sem szabad kényszer gyakorolni, hogy az exarchatushoz, vagy pedig a patriarchatushoz akar-e tartozni. Szandanszki szervezete fenmarad, a bandák nem szolgáltatták ki fegyvereiket, de pártom nagyon szabadelvű nézeteket vall, az emberi jogok megóvására törekszik és békét és nyugalmat akar.

Szandanszki egyik feltétele az, hogy a bolgárokat alkalmazzák katonai szolgálatra, továbbá pedig egyetértőleg az ozmán központi bizottsággal, elvárja, hogy mihelyest a parlament összeül, az 1876-iki alkotmányt sokkal liberálisabb értelemben megváltoztassák. Ha kormány ennek ellene szegülne, az ifju-törökök és Szandanszki pártja tovább fognak küzdeni.

A török csapatok megesketeése.

A csapatok megesketeéséről a Vossische Zeitung konstantinápolyi tudósítója a következő részleteket jelenti: A tisztikar sok vendéget hívott meg a katonaság fölesketésére a tüzérségi kaszárnyába. Zedik pasa tüzérségi főparancsnok a kaszárnya udvarán fölállított csapatok előtt felolvasta az esküt, amelyet a katonák lelkesülten mondtak utána, aztán egy lelkész a koránból imádságokat olvasott föl, majd egy fiatal tiszt méltatta az eskü jelentőségét. Végül a csapatok elvonultak a parancsnok és az idegen vendégek előtt. Az ünnep azzal végződött, hogy a katonák lelkesedéssel éltették a szultánt. Érdekes, hogy míg ezelőtt a kaszárnyák kapuját idegeneknek messze el kellett kerülniök, ma a tisztok minden járőkeiöt barátságosan behívtak és frissítőekkel szolgálták vendégeiknek. A tisztok nagy előzékenységgel sürgölődtek a vendégek körül, akik között feltűnő sok európai hölgy volt. Az eskü szertartása mély benyomást tett a katonákra.

Egy bosnyák szerkesztőség hódolata.

A „Musavat“ című újság szerkesztősége francia nyelven a következő üdvözlő táviratot intézte a szultánhoz:

„Felséges urunknak, legkegyelmesebb szultánunknak, az Ozmán császárság ujászületése alkalomával hódolattal adjuk át legbensőbb üdvözléseinket és hő imában kérjük a mindenható Allah, hogy ezt a ragyogó művet az egész izlám érdekében üdvözlés és áldással koronázza. Ebben az ünnepélyes pillanatban ne feledkezzék meg Felséged a bosnyákokról és a hercegovinaiakról, Felséges urunknak legmegbízhatóbb és leghívebb alattvalóiról, mert az újra megadott alkotmány Boszniára és Hercegovinára

nára is kiterjed, amely manapság is a már negyven év előtt szervezett kerületi képviselőkbe küldi követeit. Amíg nem lesz fórumunk, ahol a kormányzás működését egy kompetens nemzeti képviselő teszi kritika tárgyává, addig a boszniai és herezegovinai nép épp oly kvccsre haladhat, mint a világ bármely más kultúrnépe: Felséged parancsait készséggel és hódolattal várja

A szerkesztőség.

A konstantinápolyi magyar egyesület hódolata.

A konstantinápolyi magyar egyesület az alkotmány visszaállítása alkalmából a következő táviratot intézte a szultánhoz:

Felséges ur! A felséged dicsőséges vezetése alatt álló birodalom történetében beállott szerencsés fordulat nem maradhat közömbös a magyar nemzet előtt, amelyet annyi kötelek fűz össze a török nemzetel, hogy szívvel-lélekkel érezzük az ozmánok örömét és reményét. A magyar nép szívében mindig él azon nagylelkű vendégszeretet emléke, amelyben felséged dicső édes atya a történelem szomorú napjaiban a magyarokat részesítette. A Konstantinápolyban élő magyarok ennél fogva szent kötelességüknek tekintik, hogy felséged ezen nagy tette, az alkotmány visszaállítása alkalmából, felséged magas trónja elé terjeszszék tiszteltteljes szerencsekívánataikat és szívük legmélyéből jövő óhajaikat dicsőségben uralkodó felséged és a nemes ozmán nemzet boldogulása és nagysága iránt. Éljen ő császári felsége a szultán! Éljen az ozmán nemzet! A konstantinápolyi magyar egyesület.

Legujabb hírek.

Az Ikdám jelentése szerint a szultán arra a hirre, hogy az ifju-török bizottság drinápolyi csoportja Konstantinápolyba érkezik, a csoport fogadtatására kiküldötte a hadügyminisztert, valamint a rendőrnisztert, akik katonazenekarok kíséretében fogadták a bizottságot. Később azonban az a hír érkezett, hogy a drinápolyi bizottság elejtette a konstantinápolyi látogatás tervét.

A Sabah jelentése szerint a második hadtest 200 katonája tisztjeik és több polgári személy vezetésével tegnap ide érkezett, hogy az alkotmány megadásáért köszönetet mondjanak. A küldöttséget a Yildiz-palotába vezették, ahol felállottak, mire a szultán megjelent az erkélyen, maga elé hívatta a csapat parancsnokát és örömeinek adott kifejezést a tünemény felett. Majd a katonákat, akiket gyermekeinek nevezett. Mondja meg baltársainak, hogy üdvözlöm. A csapatok éltették a szultánt, majd vasuton visszautaztak Drinápolyba. Ma Szalonikiból érkezik a bizottság küldöttsége.

A múlt éjjel, a próféta fogantatásának éjszakáján a tradíciók szerint a hárem vezetésének a szultán elé kellett vezetnie egy fiatal, szép és érintő leányt, hogy aztán a szultán másnap a leányt ősi szokás szerint valamely kedvencéhez nőül adja. Abdul Hamid ezuttal nem fogadta el az ajándékot s egyáltalán véget vetett ennek a tradíciónak.

A Lokalanzeigernek az ifju-török bizottságok szervezetéről Konstantinápolyból a következőket jelentik: A központ székhelye még mindig Páris. Konstantinápolyban, Szalonikiben és Kisázsia több városában fiókbizottságok állanak fönn egy-egy elnökkel, titkárral és sok delegátussal. A helyi szervezettel s annak tagjait senki sem ismeri. Minden nap ülés van, amely szigoruan titkos. A bizottság írásbeli rendeletei szintén titkosak s az ifju-török komité bélyegével vannak ellátva. A tagok nem árulják el, hogy ifju-törökök, csak akkor szabad azt bevallaniok, ha használnak vele a közös célnak. A bizottság szigoruan kötelezi tagjait a rend fentartására és minden meggondolatlanúság kerülésére.

EGYHÁZAK.

— (Izr. istentisztelet.) A folyó hó 6-ára eső Tisó beov alkalmával a Dohány-utcai izr. templomban az előesti istentisztelet e hó 5-én este hét órakor és a reggeli istentisztelet hatodikán reggel hét órakor kezdődik.

— (A református lelkészek kongresszusa.) Az Országos Református Lelkészegyesület ez év szeptember havában tartja meg Budapesten második kongresszusát. A kongresszuson való részvételt dr. Baltha Zár Dezsőnek (Hajduböszörmény) kell bejelenteni. A kongresszus alkalmából a református lelkészek monstre-küldöttséggel fordulnak a kormány elé, hogy az új zsinati törvényben biztosított 2400 koronás lelkészi fizetést és a korpótléket megkapják.

Álarczos rablók az országuton.

— Nyomozás a rétsági rablógyilkosok után. —

Budapest, augusztus 3.

Hiába a nagy apparátus, a szombaton reggel történt rablómerénylet tettesének eddig jóformán semmi nyoma. A megtámadottak ma már tul vannak minden veszedelmen s ez irányban nincs helye az izgalomnak. Az érdeklődés most már csak a nyomozás felé terelődik, melyet érelyesen folytatnak az egész környéken. Munkájukat nagyon hátráltatja egyrészt az, hogy — mint említettük, — jóformán semmi nyom sem szolgál nekik utmutatónul, másrészt és különösen az a körülmény, hogy a vidék nagy kiterjedéséhez és szaggatottságához képest kevés a csendörök száma. Az egész környékről központosították a csendöröket s így is csak huszonnégyen vannak. A széleskörű nyomozás néhány büneljre támaszkodik csupán, amiket a véres hely közelében találtak. Lehet, hogy az épülő vasut munkásai közül valók a rablómerénylők, de nem bizonyos ez sem. A vállalkozó ezer korona jutalmat fizet annak, aki a véreskezü merénylőket elfogja.

A nyomozás.

Szombaton este hat órakor a váci 6. számú honvéd-huszárezred két százada kiment a merénylet helyére és körülfogta a Nyulas-erdőt. A huszárok körülbelül ötven méternyi távolságban álltak egymástól. A huszonnégy csendör bement az erdőbe, hogy átkutassa. De nagy kiterjedésű lévén az erdő, egy-egy csendör a másiktól ötszáz méternyi távolságba is elkerült. Természetes, hogy ha a merénylők az erdő rejtekébe menekültek, tekintve a kutató csendörlánc széttépettségét, könnyen elrejtőzhetnek. A kutatás este tíz óráig tartott és eredménytelenül végződött.

Vasárnap reggel a budapesti rendőrség arról értesítette a váci rendőrséget, hogy a Bécsből érkezett Tegetthof hajón három gyanus horvát munkás volt, akik Komáromban szállottak föl a hajóra és Budapestre érkezésük után azonnal átszállottak a délvidékre induló Sophie gőzörsre. Váczirol ez értesülés következtében azonnal intézkedés történt, hogy a hajón levő három horvát munkás a délvidéken tartóztassák le. Ez az intézkedés azonban nem sok reménységgel kecsegtet, mert nem valószínű, hogy a három horvát részre volna a merényletben. A Tegetthof hajó ugyanis körülbelül délután két órakor indul Komáromból, a merénylet reggel hét óra tájban történt és így bajos elhinni, hogy a merénylők Nógrád-Verőczéről e rövid idő alatt Komáromba tudtak volna eljutni.

E pillanatban nincsen egyetlen gyanus nyom. Egy megyia-sétapálcza mindaz, aminek alapján most a kutatás folyik. Ezt a sétapálczát azon a helyen találták, ahonnan a lövések történtek a kocsin ülőkre. A pálcza közép-termetű emberé lehetett és egy betű van belekarcolva, de nem lehet tisztán látni, hogy A. betű-e, vagy pedig W. Ezt a pálczát most az egész vonalon végig vizsgálják a csendörök, hogy esetleg ráakadjanak a tulajdonosára; a csendörök bejárják a negyven kilométer hosszú vonalat és kikutatják, hogy a munkások közül szombaton reggel, a merénylet idején, ki nem volt a helyén és hol időzött. Megjegyzendő, hogy Tóth György kocsis, aki a megtámadott kocsit lovait hajtotta és szokolyai ember, állandó csendőri felügyelet alatt van.

Külön vizsgálatot tett szükségessé annak az eldöntése, mely területen történt a merénylet és így mely bíróság hatáskörébe tartozik a támadás elbírálása. Az ut két oldala ugyanis Pestvármegyéhez tartozik, az uttest azonban Nógrád-Verőczéhez. Tegnap Glázer járásbíró Rét-ságról, Helcz táblabíró Váczirol és Budapestről Publig, a pestvidéki ügyészség ügyésze helyszíni szemlét tartván, kimondták, hogy a váci járásbíró és a pestvidéki ügyészség az illetékes hatóság.

Mózer elbeszélése.

Mózer Antal a vállalat könyvelője, aki a menyasszonya lakásán, Nógrád-Verőczén fekszik betörtött fejjel és csonka karral, ma az újságírók előtt összefüggően nyilatkozott a véres merényletről.

Reggel negyedhét óra tájban indultunk Verőczé-

ről — mondja Mózer — Grün Ákos, a vállalkozó, meg én. Jó darabig semmi különöset sem láttunk a katalin-uton, csak amikor a váci országot közelébe értünk, ahol jobbról a Nyulas-erdő, balról pedig sűrű bozót borítja az utmentét, úgy éreztem, mintha a kocsis valamelyest lassabban hajtana az enyhe emelkedésen, holott máskor itt sohasem lassította meg a lovak járását. Ugyanitt éles kanyarulatot tesz az ut és amint befordultunk, két munkásféle vándorlegény jött szemközt. Az egyik fekete, a másikon szürke zakköltöny. Ugy néztem, hogy nem nagyon illik rájuk ez a ruha. Amint mellénk értek, egyszerre belekapaszkodtak a lovak kantárijába, elvágta az istrángot. Ebben a pillanatban a bozótól lövéseket hallottunk és éreztem, amint a golyók ott süvitenek a fülem mellett. Grün t mellén találta az egyik golyó, de ezüst cigarettatárczájáról úgy látszik lepattant és nem tett kárt benne. A lövöldözés csak néhány szempillantásig tartott. A következő perczben már két pisztoly szegződött a mellünknek és mielőtt még védekezésre gondolhattunk volna, hátulról hatalmas ütést mértek mind-egyikünk fejére. Félig a magunk szántából, félig leszedülve kerültünk le a kocsirol. Nekem még volt annyi erőm, hogy a támadók és Grün közé vessem magam és ekkor kaptam azt a hatalmas ütést, amelyik a bal alsó karomat kettétörte. Annyit láttam még, hogy a kocsi két alak fölugrik, elvágja a pénzes-táskák szíjait és leemelve a nehéz bőrszakokat a Nyulas-erdő felé veszi az útját. A többiek ezalatt még végigjártatták rajtunk a dorongjaikat, aztán elfutottak az első két rabló után.

A kocsis csodálatos véletlen folytán ép bölrel szabadult. Alig, hogy az uton szemközt jövő két ember megfogta a lovainkat, leugrott a kocsirol és a közeli — alig félkilométernyire levő — major felé szaladt. Csodálatos, hogy jó időbe tartott, míg visszaérkezett, pedig úgy mondja, hogy csak a közeli országtutról kiáltott segítségért a majorba és ott valóban meg is hallották a kiáltását. Amikor magamhoz tértem, az első dolgom az volt, hogy megpróbáltam föltápáskodni, azután a vállalkozó után néztem, aki ott feküdt az ut szélén. Fejéből patakzott a vér. Felültem és a zsebkendőmmel megpróbáltam bekötözni a fejem. Amint így foglalatostkodtam, végtlenül fölnezek és látom, amint alig néhány lépésnyire fölünk ott áll egy tehénpásztor és egykedvűen nézeget felénk. Rászólok:

— Miért nem néz segítség után?

— Nem lehet itt segíteni, — feleli teljes flegmával.

Nem akarok gyanakodni, de bizony kicsit gyanusnak tűnt a legény. Ami ezután történt — meséli Mózer, — azt már ugys tudják. A verőczei csendörökkel kijött dr. Neith és neimokára utána odaérkezett a váci orvos, dr. Hörli is. Bekötözték a sebeinket és átszállították a közeli majorba. A csendörök is kihallgattak időközben, mert úgy mondták, hogy csak azután foghatnak a nyomozáshoz. Pedig úgy hiszem, hogy kár volt vesztegetni a drága időt. A kihallgatással vagy felőrat vesztek az erdőbe futott rablók üldözéséből.

Tudósítónknak arra a kérdésére, hogy hányan lehetek a támadók, azt feleli Mózer, hogy nyolczra becsüli a számukat. Ketten voltak, akik az uton szembe kerültek a kocsirol, ketten támadtak rájuk pisztolylyal, ketten lehetek, akik ugyanekkor hatalmas karokkal hátulról fejbe vágta őket s végül ketten csátolták le és vitték el a pénzeszsakokat. A támadók arca a szem alatt vörös kendővel volt bekötve.

Egyáltalán az volt a benyomása, hogy a rablók kitünően ismerhették a helyzetet és a lehető legpontosabban előkészítették a merénylet tervét, mert egész idő alatt, bár egy szavukat sem lehetett hallani, mégis igen nagy preczióval végezték gyalázatos munkájukat.

A vállalkozónál.

Az öreg Grün Ágoston vállalkozót szintén Nógrád-Verőczén ápolják, Weisz Józsefnek, a vasutépítésnél alkalmazott főmérnöknek a lakásán. Grün hatvanesztendős manheimi mérnök, aki hét és fél milliót fektet a duna—ipolyvölgyi viczinálisba. A családja Manheimban lakik, nagy lányai vannak és az öreg sűrűn hazamegy. Rosszak a szemei, rövidlátó és így még kevesebbet tud a merénylők kiletéről. Ó csak a fején sérült meg súlyosan, szintén a husángoktól. Egy revolvergolyó a jobboldalán érte a mellét, de az oldalzsebében levő pénztárczájáról csodálatosképen visszapattant. Ha a tárcza nincs, a sze-

rencsétlen ember szörnyethal. Az aczélgolyót a kocsiban találták meg.

— Másfél év óta — mesélte Grün — minden szombaton megtettük az utat Verőczéről az építkezés színhelyére. Vittük a pénzt a munkásoknak, akik állandóan 1800—2000-en vannak. Magyarok, horvátok és kevés olasz. Soha sem csett semmi bajunk. A hatóságtól nem kértünk fegyverest magunk mellé, nem volt rá szükségünk. Hogy mennyire nem féltünk, mutatja, hogy revolver sem volt nálunk. De különben nem értünk volna vele semmit, mert a gaz támadás egy pillanat műve volt. Kik lehettek a merénylők, nem tudom. Öreg ember vagyok, azontul rövidlátó, nem ismertem föl senkit.

Az öreg ezután elmondta, hogy a munkások szombaton nem kapnak fizetést, de hétfőn mindenki hiánytalanul megkapja a járandóságát. Százával jönnek a munkások a vállalkozóhoz, részvétellel érdeklődnek az állapota iránt.

Véres nyomokon.

A nyilas erdő sűrű mélyébe bujdokoltak a véreskező merénylők. Ez az erdő a váci püspöké, körülbelül ötszáz hold tölgyes, amelyet azonban marhák járnak és így alig lehet benne sokáig észrevétlenül tartózkodni. Egy órával a merénylet után mindjárt erre az erdőre vetették magukat a helyszínén összegyűlt csendőrök, a váci, nógrád-verőcei, rétsági és nagymarosi csendőrök emberei. Tizenketten mentek be az erdőbe feltűzött szuronyal, de rablót nem találtak. Nemsokára ott termett embereivel Kálló Antal váci rendőrkapitány, mert a merénylet a váci határhoz tartozó uttesten történt, így a nyomozás vezetése az ő dolga. Lármás figetéssel jöttek nemsokára a váci huszárok, két teljes század. Perczel honvédszázados vezetése mellett. A rétsági főszolgabíró kérése folytán jöttek a huszárok, akiknek az volt a feladatuk, hogy a hatalmas erdőt körülzárják és fülönfogják az esetleg menekülő rablókat. A csendőrök odabenn dolgoztak az erdő belsejében, a huszárok pedig nagy területen kordont vontak a tölgyes körül. Több mint egy órán keresztül folyt a rablóhajtás, minden eredmény nélkül. A rablók a kordon daczára minden oldalon könnyen kimenekülhettek az erdőből.

A helyszíni szemle eredménye, hogy két háromujnyi vastagságú, 150 centiméter hosszú körisfahasángot találtak. Ezekkel ütötték le a merénylők áldozataikat. A hasángokról a csendőrség megállapította, hogy nem friss vágásuk. Ezeket a hasángokat a merénylők hagyták el, hogy a pénzestáskák czipelésében ne akadályozzák őket. Találtak ezenkívül a helyszínén a csendőrök egy ujnyi vastagságú kámpós végű meggyfa-sétapálczát. A sétapálczán keskeny fémkarika van, a kámpója alsó végébe pedig V. K. betűk vannak belekarcolva. Ezenkívül egy skatulya Tulipán-gyújtóra is akadtak, amely valószínűleg a támadók egyikének zsebéből eshetett ki Marschall járásörmester, aki, miután megállapították, hogy a tett színhelye Pestmegyében van, illetve, hogy a váci járáshoz tartozik, azonnal átvette a nyomozás vezetését, járőröket küldött a környékbeli falvakba, hogy a menekülőket utóljérjék. Ő maga Pápa-majorba sietett, hogy a sebesülteket a merénylet részletei felől kihallgassa.

A nyomozást vezető járásörmesternek elejétől kezdve gyanusnak tűnt fel az a szerep, amelyet Tóth György kocsis, legalább látszólag, ebben a bűntettben játszott. A támadás pillanatában leugrik a kocsiról s bár ugrás közben megakad és a földre esik s így természetesen nem képes azonnal menekülni, mégis ép bőrrel sikerül elfutni anélkül, hogy egy hajszála is megdőbült volna.

Egy másik meglepő körülmény, amely a sebesültek vallomásából állapítható meg, hogy alig két kilométerrel a cél előtt egy parasztszeker érte el őket, amelyben a püspöki uradalomhoz tartozó hat arató munkás ült. Ettől a percztől kezdve a kocsis sokkal lassabban hajtotta a lovakat, mintha csak szántszándékkal azt akarta volna elérni, hogy a parasztszeker minél jobban elhagyja őket, holott, ha kicsit nógatta volna a lovakat, legalább is versenyt tarthatott volna velük.

Vasárnap délután azután Hunyádi János járásörmester még egy fontos körülményt derített ki. Megtudta ugyanis, hogy Tóthnak már csütörtökön

délután tudomása volt arról, hogy szombaton hat órákor reggel mennek a pénzzel Nógrádra. Még aznap, tehát csütörtök este elkéredzkedett gazdájától, Grünről, hogy engedje el néhány órára a közeli Szokolya községbe. A kocsis ugyanis Szokolyáról való és ott vannak rokonai és barátai. El is ment Szokolyára és csak éjjeltájt tért vissza Verőczére.

A csendőrség ezideig nem közölte a kocsissal, hogy tudja, miszerint csütörtökön Szokolyán járt s csak titokban igyekeznek megállapítani, hogy mit keresett Tóth Szokolyán és nincs-e ez a látogatás összefüggésben a merénylettel.

Összpontosítják a csendőröket.

A nyomozást vezető járásparancsnok részint telefon, részint távirati értesítésére a környéken fekvő őrsök legénysége mind a verőcei és váci őrs segítségére siettek. Egymásután érkeztek meg a récei, rétsági, bercseli és a lőrinczi őrsök csendőrei s ezekkel együtt most 25 csendőr vesz részt a nyomozásban.

Vasárnap délután megérkezett Verőczére Glatz Ödön csendőrhadnagy, budapesti szárnyparancsnok is és nyomban átvette a nyomozás vezetését. A szárnyparancsnok a nyomozás befejeztéig Verőczen maradt, hogy a helyszínén irányíthassa a nyomozást.

Ugyancsak vasárnap délután érkezett meg Verőczére Helcs táblabíró, vizsgálóbíró és Bálint, a pestvidéki ügyészség ügyésze s megtekintették a helyszínét és kihallgaták a sérülteket és a kocsist, akinek bűnössége mellett alapos gyanúkok merültek fel.

Munkában a váci rendőrség.

A csendőrségen kívül a nyomozásban Kálló István váci rendőrkapitány is részt vesz, miután a merénylet a váci területen történt. A már említett bűnjelket is ő foglalta le s hasztalan volt a nyomozást vezető csendőrörmester kérése, hogy adja ki azokat nekik, mert enélkül a nyomozás meg nem ejtendő, érthetetlen tulbuzgóságból megtagadta a bűnjelk kiadását és csak Marschall járásörmester erőlyes felszólalására és az ügyészség közbenjárására adta ki vasárnap késő délután a fontos bűnjelt képező V. K. betűs meggyfabotot.

Kálló rendőrkapitány vasárnap délelőtt mindenekelőtt a sérülteket hallgatta ki, azután beidézte a községházára a vasutépítő-vállalat összes munkafelügyelőjét; névszerint Scharer és Mawrics kömiveseket, akik közül az első Vácott, az utóbbi Verőczen lakik s akik a vácz—verőcei vonalrészén dolgoznak; Zakula Jánost, aki a verőcei bevágásnál alkalmazott munkásoknál felügyelő, Szabó Ferenczet, a Katalin és Verőce állomásokon alkalmazott munkások felügyelőjét, Polesz Angyalt, a szokolytelepi munkafelügyelőt, Löwinger Lajost, Zeltics Györgyöt, Baracz Marcellt és Penczo István felügyelőket és Magyar Pál budapesti munkafelügyelőt, akinek hatásköre az egész vonalra kiterjed.

A rendőrkapitány bekerete tőlük a munkások munkakönyveit, amelyekben a munkaszabályok szerint mindenkor feltüntetik azt az időt, amikor a munkás reggelenként munkába áll. A munkakönyv-vizsgálattal azt akarta kideríteni Kálló Antal, hogy volt-e a munkások között olyan, aki a rablótámadás napján későbbben kezdte a munkát. Kihallgatja őket továbbá a munkások magaviseletéről is. A kapitány reméli, hogy a kihallgatások előbbre viszik a nyomozás megrekedő ügyét.

A csendőrség különös gonddal terjesztette ki a vizsgálatot a vállalat elbocsájtott munkásaira is. A vállalat vezetői nem gyanakszanak senkire s azt sem tudják megmondani, melyik munkás milyen okból hagyta el a vállalat szolgálatát. Egy hét előtt különböző szabálytalanságok miatt elbocsájtottak egy Vrbánics nevű horvátországi illetőségű alvállalkozót, aki hét munkását is magával vitte. A vizsgálat most az ő hollétük iránt is érdeklődik.

A további nyomozás.

A csendőrség Marschall Frigyes váci őrsparancsnokkal az élen folytatja a nyomozást a Nyulas-erdőben és azon túl is Drégely-Palánkáig. A környéken tegnap éjszaka és ma is csendőri járatok czirkáltak, a tetteseknek azonban nem akadtak nyo-

mára. A csendőrség dolgát megnehezíti az, hogy a régóta tartó szárazság miatt a talaj igen kemény s így a tettesek után semmi nyom nem maradt hátra. A nagymennyiségű ezüstpénzt, amely félmázsánál többet nyomott, nem vihették messzire és a legnagyobb valószínűség szerint a közelben rejtették el.

A rendőrség a nyomozásnál a szokolyai kőbányára is gondolt, amelynek igen sok kisebb-nagyobb barlangja, vízmosta szakadéka a pénz elrejtésére föltöbb alkalmas. A csendőrség még az éjjel alaposan átkutatta a kőbányát, de semmi nyomot sem tudott felfedezni.

A nagykiterjedésű erdőben a nyomozás igen nehezen folyik; az évszázados fák közt sűrű bozótok terülnek el; napok kellene hozzá, míg az összpontosított csendőrség át fogja kutatni. Éppen azért, de különösen a nyomok hiánya miatt lassan halad a nyomozás.

A csendőrség egyelőre a bizonytalanság homályában tapogatózik, de a legkisebb fonalat is megragadja, mely a bűntény megiejtéséhez vezetne.

Nógrád-Verőce környékén néhány nap előtt egy rovott multu embert láttak, akit akkoriban meg is figyeltek, de ez szombaton nyomtalanul eltűnt. Mikor megtudták, hogy ez az ember vasárnap délután Budapestre ment, az ottani csendőrség megkereste a budapesti rendőrséget, hogy a rovott multu egyént tartóztassa le és hallgassa ki.

A vállalat munkásainak a kihallgatása is serényen folyik. Hat csendőri járat figyel a munkásokat egész Drégely-Palánkáig. Mindenkit kihallgatnak és aki a merénylet alatt nem volt munkában és nem tud pontos alibit adni, egyelőre fogva tartják. A figyelem a legaprólékosabb részletekre is kiterjed. A csendőrség az összes munkásokat figyelemmel tartja. A munkásokat, tekintettel arra, hogy tegnap, azaz vasárnap a bankok zárva voltak, csak ma vagy holnap fizetik ki. A helyszínén, mint említettük, egy nagy fabotot is találtak, amelybe V. K. betűk voltak bevésve. Erről a botról a rendőrség azt hiszi, hogy az egy Vrbánics nevű elbocsájtott alvállalkozó tulajdona. A csendőrség ma kihallgatta Vrbánicsot, de a kihallgatás eredményéről semmi se jutott nyilvánosságra; valószínűleg fogva tartják.

Az első letartóztatás.

Még a merénylet délelőttjén a csendőrök letartóztatták a Pápa-majorban Tóth György kocsis testvérbátyját, Tóth István vasuti munkást, aki véres kézzel, állán egy friss vércseppel és véres kötényvel érkezett a majorba s ott öcsese felől kérdezősködött. A csendőrök kérdezősködésére a vércseppek eredetere nézve azt mondta, hogy az orra vére eredt el. A csendőrök mindazonáltal bekisértek Verőczére s ott őrizet alá vették. Később azonban a vasuti vállalat két munkavezetője s a főfelügyelő igazolták, hogy Tóth reggel öt órákor munkába állott és mellettük dolgozott kilencz óráig s csak a merénylet hírére futott a Katalin-majorba, hogy megtudja, nem történt-e az öcsésének is baja. A csendőrség ezután szabadon bocsátotta, de megfigyelik.

Ugyancsak szombaton délután a Verőce határában levő szőlőskertekben dolgozó munkások elfogtak egy Csáki Ferencz nevű váci illetőségű csavargót, akit a csendőrség is régóta ismer s aki apróbb lopásokból él.

Ez az ember az erdő szélén kőborgott s a munkások állítólag revolvert láttak a kezében. Rákiáltottak, hogy álljon meg. Csáki azonban futni kezdett s állítólag egy kukoriczásban elhajtotta revolverét. A munkások üldözöbe vették, elfogták és átadták a csendőröknek.

Csáki erősen tagadta, hogy része lenne a rablásban és azt is tagadta, hogy revolver lett volna nála. A csendőrök többször átkutatták a kukoriczást, de revolvert nem találtak, s minthogy semmiféle terhelő adat nem merült fel Csáki ellen, délután szabadon bocsátották, de azért megfigyelik.

Ezer korona jutalom.

A fővárosi rendőrség sajtóirodája vasárnap a következő kommunikét tette közzé:

„A vácz—rétsági rablógyilkossági kísérlet ügyében érkezett újabb híradások szerint a támadók heten voltak. Kettő Grün Ákos és Mózer Antal kocsijával szembe jött s szó nélkül megragadták a lovak zabóját. A kocsin Grünön és Mózeren kívül csak

Tóth György kocsis ült. Mikor a lovakat megállították, lövések hallatszottak. Hátul az árokból négyen dorongokkal és revolverekkel felfegyverkezve a kocsirol leugró Grünre és Mózerre vetették magukat és agyba-főbe verték őket a dorongokkal. A kocsis is leugrott a kocsirol, de elesett, egyik utonálló megragadta kezét, ő azonban kiragadta magát és elfutott. Az utonállók két-három lövést menesztettek utána eredménytelenül. Tegnap letartóztatták Tóth György kocsis bátyját, mert vérnyomokat láttak ruháján. A kocsis bátyja azonban beigazolta, hogy a vérfoltok orrvérzésből támadtak és alibit is felmutatott. A tettesek közül egyik kissé öszes-fekete körszakállal, fekete vastag nagy bajuszszal, magas, erős testalkatú, fekete kalapban és ruhában volt, egy másiknak kemény, lapos, fekete szalaggal ellátott szalmakalapja volt és fekete ruhát viselt. A harmadik szürke kabátban, fekete pantallóban volt fekete kalappal. A többiek szakállatlanok, középtermetűek és rövid szőkés bajuszuk voltak. A papírpénzek mind újak, az öt és egy koronás ezüstpénzek 1907. veretűek. A nyulási erdő átkutatása eredménytelen volt. A vasútépítési vállalat vezetője a tettesek kézrekerítőjének ezer korona jutalmat tűzött ki.

A lopott pénz.

Megállapította a csendőrség, hogy a rablók összesen 40.160 koronát raboltak el, két fekete bőrtáskában. A pénzből 8000 korona ezüst, 600 korona nikkel, 60 korona pedig rézpénz volt. A többi 100, 50, 20 és 10 korona bankjegyből állott. A két táska súlya összesen körülbelül 80-90 kilogramm volt s így valószínű, hogy a tettesek nem cipelték magukkal a nehéz táskákat, hanem valahol elrejtették őket s csak a papírpénzt vitték magukkal. Minthogy pedig a táska eladására aligha volt idejük, valószínű, hogy a pénzt a táskákkal a közeli szokolyai kőbányában rejtették el, ahol elég alkalmas hely akad azok elrejtésére. A csendőrség ezért tegnap délután hozzáfogott a bánya átkutatásához, de eddig még nem készülték el a nagy terület átvizsgálásával.

Az olvasóhoz.

E hó elsején új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés“-re, a legrégibb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonyásul a legváltozatosabban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességét, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . . 7 kor. — fill.
Félévre . . . 14 kor. — fill.
Égész évre . . . 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Öngyilkos minisztériumi főigazgató.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 3.

A magyar királyi kuria palotájában ma reggel öngyilkosság történt. Kövér András királyi tanácsos, az igazságügyi minisztérium segédhivatalának főigazgatója agyonlőtte magát és nyomban meghalt. Az öngyilkosság oka anyagi zavarokban keresendő. Kövér András rettentően eladósodott ember volt, pedig pártfogói szép állásban kívül gazdag jövedelmekhez is jutottak. Ő volt a gondnoka a kuria palotájának, amiért ezer forint fizetést és hatszobás gyönyörű lakást kapott a palotában.

Mindez azonban nem volt elegendő ahhoz a fényűző élethez, amelyet a főigazgató folytatott. Így aztán hitelbe ment a nagy költségek. Adósság, adósságra halmozódott, amíg az óriási teher és a nagy anyagi gondok a halálba nem kergették a szerencsétlen embert.

Kövér András már idős ember volt, ötvenhat éves, nős, de gyermektelen. Összekötöttségével gyors előmenetelt ért el pályáján. Eleinte a katonaságnál szolgált a honvédszázarságtól, ahol főhadnagyi rangot viselt, a honvédelmi minisztériumba került irodai segédtitkárként. Szüksős viszonyok között élt, de csak rövid ideig, mert Erdély Sándor volt igazságügyminiszter személyében hatalmas pártfogóra talált, aki befolyását teljesen latba vetette a kellő képzettséggel sem bíró ember érdekében. Erdély Sándor, amikor a győri királyi ítélőtábla elnöke lett, magával vitte a kis irodai segédtitkár és irodaigazgatóvá tette a győri táblán. Ott azonban csak addig maradt, amíg Erdélyt nem hívták meg az igazságügyminisztériumba államtitkárnak. Erdély Sándor kérésére Szilágyi Dezső igazságügyminiszter a minisztérium igazgatójává nevezte ki s néhány hét alatt Kövér András már a segédhivatalok főigazgatója volt. Pár év múlva királyi tanácsos lett, Erdély pedig 1897-ben újból bőkezűen gondoskodott kegyeltjéről: kinevezte a királyi Kuria gondnokának s ettől kezdve Kövér Andrásnak már lakásra sem volt gondja. A Kuria palotájának Alkotmány-utcai oldalán, a földszinten hatszobás lakást kapott a gondnokoskodás fejében. Felesége egy igazságügyminisztériumi díjnok leánya. A szalonokban sokszor esik szó róla ritkaságszámba menő szorgalma és egyszerűsége révén. Leánykorában megtanulta a szabószágot és amikor nemrég anyagi gondok köszöntöttek be hozzájuk, a királyi tanácsosné visszatért mesterségéhez és úri családok számára szívesen dolgozott, hogy a reprezentáláshoz szükséges pénzt előteremthesse.

Kövér András nem tudott a pénzzel bánni és adósságot adósságra halmozott. Hiába volt nagy fizetése, nem tudta megélni abból a pénzből, amelyet az államtól kapott és ujabban körülbelül 40-50.000 koronát tettek ki adósságai. Ezek miatt fizetését is lefoglalták s lakásán egyre gyakrabban fordult meg a végrehajtó. Butorai a jövő héten árverésre kerültek volna s ma is, amikor a rendőri bizottság megjelent lakásában, az éjjeli szekrénykén több végrehajtást és egy árverelést elrendelő végzést találtak.

Julius elsején Kövér András szabadságra ment s átadta a minisztériumi pénztárt és segédhivatal helyettesének. Mindent rendben találtak és Kövér megkezdte szabadságát, amelyről pénteken este tért vissza Hátszegről. Felesége azonban ott maradt még egy időre.

Kövér nem tudta itt, hogy mihez kezdjen. Pénz után hajszolta az ügynököket s boldog-boldogtalant kezességre kért fel. Semmi sem sikerült neki. Nevét és aláírásának értékét már jól ismerték a szövetkezetekben és egyik váltóját sem fogadták el. Ez kétségbeesítette a szerencsétlen embert és szombaton, amikor szabadságáról visszatérve újból elfoglalta hivatalát, kivette íróasztalából hatlövetű re-

volverét. Bizalmas szolgálója, Hornos Péter már akkor rosszat sejtett és mondta is a minisztériumbeli szolgálknak, hogy: „Kövér nagyságos urral aligha baj nem lesz. Hazavitte a revolvert, pedig tiz esztendeje folyton az íróasztalon volt“.

Ma éjjel azután a főigazgató végét vetette a sok zaklatásnak. Tiz óra tájban hazament a Kurian levő lakásába és dolgozó-szobájába zárkózott. Négy levelet írt, az egyiket az újságíróknak. Ez a levél így hangzik:

„A sajtónak.“

Az utolsó kérésem uraim: ne írjanak rólam semmit sem.

A második — itt következő — levél a rendőrséghez volt intézve:

Tekintetes államrendőrség — hiangzik ez a levél — igen kérem, hogy ne bonczoltasson fel, miután ugyanis magam végeztem ki magamat.

Harmadik levele Gaál Gézáknak, az igazságügyminisztérium segédhivatali igazgatójának, megírtjának és legjobb barátjának szólt. Ez pedig így hangzik:

Kedves Gaál barátom!

Értesítsd a feleségemet, a halottnak pedig bocsássatok meg, Kövér.

Ehhez a levélhez a minisztériumi házipénztár kulcsait is mellékelte Kövér, azután még egy negyedik levelet írt. Ezt Hátszegen időző feleségéhez intézte.

Éjjel lehetett, amikor a levelek írásával elkészült. Ekkor levetkőzött s revolverét a kezébe véve, a fürdőszobába ment. Leült egy székre s jobb halántékába lőtt. A golyó teljesen összeroncolt a koponyát s kijött a bal halántékon. Ami revolverrel való öngyilkosságoknál ritkaság, tócsában borította a vér a földet. A halál valószínűleg fél óral kinlódás után következett be.

Réggel fél hét órakor Deutsch János hivatal-szolga benyitott a nála levő kulcsesal a lakásba, amelynek takarítását a főigazgató reá bízta. Egyenesen a hálószobába ment, ahol az ágyat érintetlenül találta. A ruha az ágy melletti széken volt, az éjjeli szekrényen pedig ott látta a szolgáló Gaál Géza igazgatóhoz intézett levelet, amelyet Kövér nem tett borítékba. Tartalmából rögtön tisztában volt, hogy öngyilkosság történt, de nem mert a halott keresésére indulni, hanem átfutott a szemben levő igazságügyminisztériumba Hornos Péter szolgálért. Gaál igazgató velük ment, de mind a hárman vonakodtak a belső szobákba menni. Rendőrt hívtak, aki Szende Lajos kuriai főigazgatóval végigjárta a lakást s a fürdőszobában ráakadt az életunt emberre. Mellette a földön revolver volt, a kis helyiségben vér és löporfüstszag.

Az öngyilkosságról azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan bizottság ment a lakásba s a tényállás megállapítása után a törvényszék orvostani intézetébe szállította a halottat. A lakást a bizottság lepecsételte, a szerte mindenfelé talált írásokat magával vitte, így egyebek között azt a két 40-40 filléres kitöltetlen váltóúrlapot is, amelyet azonban Kövér már alá is írt.

Az öngyilkosság hírére az igazságügyminisztériumban azonnal elrendelték a házi pénztár rovincsolását. A rovincsolás eddig nem tüntetett fel hiányt.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Felfüggesztett jegyzők. Óbecsén az előljáróság és a képviselőtestület már régóta harcban állottak egymással, ami az előljáróság ellen temérdek panaszt eredményezett. A sok panasza Vojnich István vármegyei alispán vizsgálatot indított az előljáróság több tagja ellen, amely azzal végződött, hogy az alispán Mihály Sándor főjegyzőt, a közigazgatási iroda vezetőjét és Gavenszky Milos adófelügyelőt állásuktól felfüggesztette. Ezenkívül fegyelmi eljárás van folyamatban a városbíró és a házi pénztárnok ellen.

Hajduszoboszló város képviselőtestülete augusztus 4-én, kedden rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgya Tóth Jánosnak a rendőrkapitányi állásról történt lemondása és az alispán leirata a rendőrbiztosi állásnak betöltése tárgyában.

Eltűnt egy örökség.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 3.

Még nem tudni, vajon bünyű-e, vagy pedig csak rokoni viszálkodás az a nagyszabásúnak látszó és sok homályos részletekkel bővelkedő örökségi afér, amelyben pár nap óta nyomoz a budapesti rendőrség. Schödl János óbudai vinczellér ugyanis följelentést tett dr. Oroda Zsigmond ügyvéd útján a saját veje, Seide Emil, ez idő szerint állás nélküli díjnok és az édes leánya, Seide Emilné, született Schödl Teréz ellen, hogy nemrég elhalt nagynénijének, özv. Scarda Ferenczné, született Schödl Emiliának egész hagyatékát elikkasztották. Megemlítendő, hogy az eltűnt hagyaték, amelyért a vita foly, tulajdonképpen el se tűnt, mert a rendőrség kinyomozta, hogy hol van és le is foglalta.

Az érdekes ügy előzményei a következők:

Nemrégiben elhalt itt a fővárosban a Gizellamalomnak egy öreg hivatalnok; névszerűnt Scarda Ferencz. Az öreg ur, aki tizenhét esztendeig állt a malom szolgálatában, szép vagyont hagyott maga után. Körülbelül hatvan—nyolcvan ezer forint lehetett ez a hagyaték, amelyet teljes egészében az elhunyt felesége, Schödl Emilia örökölt. A beteges öreg asszony — gyermekei nem lévén — oda vette magához unokaöccsének, Schödl János vinczellérnek leányát Terézt, akinek férje, Seide Emil volt napidíjas, akkoriban Tornóczon volt alkalmazásban az államvasutaknál, mint pályafelügyelő.

1907 telén az öreg asszony nagybeteg lett és ekkor végrendeletet csinált Botzenhardt János ügyvéd közbejöttével. Ez a végrendelet Schödl Jánost, valamint gyermekeit, Józsefet és Terézt teszi meg a vagyon örökösévé, ezer korona kivételével, amely egy Müller Éva nevű leány számára van hagyományozva. Ez a Müller Éva szintén valami távoli rokonságban van a családdal.

Az öregasszony azonban nem halt meg és Schödl Teréz rábeszélésére leutazott Tornóczra állandó tartózkodásra, majd pedig, amikor Seide Emil az államvasutaktól elbocsátották, velük ment Nagyszombatba is. Nagyszombatban 1908. elején az öregasszony ismét betegeskedni kezdett és levegőváltásra volt szüksége. Ekkor Seide Emil, aki időközben ismét állás nélkül maradt, azt ajánlotta, hogy menjenek Sofiába, ahol egy Schödl-fiu a fejedelmek főkocsisa, ennek révén tehát ő is álláshoz juthat.

Az öregasszony beleegyezett a tervbe és el is ment a Seide-családdal Sofiába, ahova 1908. június elsején érkeztek meg és a Bristol-szállóban vettek lakást. Három napig laktak a szállóban és ez alatt az idő alatt az öregasszony olyan rosszul volt, hogy egy éjszaka kétszer is kellett hozzá orvost hívatni.

A szállóból kiköltözve, Seide-ék a Regenska Ulica-ban vettek lakást, ahol az öregasszony július 17-én meghalt. A halotti levelet ugyanaz az orvos állította róla ki, aki a szállóban is kezelte.

Érdekes, hogy Seide-ék, akik Sofiába érkeztek a fejedelem udvarában szolgáló rokonukat, Schödl Ferdinándot nem is értesítették, mindjárt az öregasszony halála után fölkerekedtek és hazajöttek Magyarországra. Itt Budapesten Üllői-ut 24. szám alatt vettek lakást, de sem hazaérkezésükről, sem az öregasszony haláláról rokonaikat nem értesítették.

Most öt nappal ezelőtt volt az öreg Scarda Ferencz halálának évfordulója. Seide Emil és felesége kimentek a farkasréti temetőbe a sirt meglátogatni. Ott aztán találkoztak a Schödl-családdal és Müller Évával, akinek tudvalevőleg szintén jár ezer korona az örökségből.

Schödl János, látva vejét és leányát, akiket Sofiában hitt, meglepődve kérdezte:

— Hát ti itthon vagytok? És mit jelentsen ez a gyászruha?

Erre aztán Seide Emil elmondott mindent.

— De hát a vagyon hol van? — kérdezték most a többiek.

— Mi közöttök nektek a vagyonhoz? — riadt rájuk a házaspár. — A vagyon a mienk. Mi vagyunk az örökösök. Az Éva ezer koronáját deponáltuk a szófiai konzulnál. Ő majd megkapja.

Szó-szót ért. A dologból vita lett, végül pedig feljelentés. Schödl János és fia, József azzal vádolják a Seide házaspárt, hogy özv. Scarda Ferenczné hagyatékát, mintegy 60—80.000 koronát készpénzben és aranyneműekben elikkasztották.

A feljelentésre megindult a nyomozás. A kiküldött detektívek mindennek előtt kinyomozták a Seide házaspár Üllői-uti lakását és az asszonyt, akit otthon találtak, bevitték a főkapitányságra. Az asszonyát a hagyaték készpénz részét, 6000 koronát meg is találták egy nagy börtározásban. Az asszony bevallotta azt is, hogy az ékszereket és a hagyaték részét képező egyéb értéktárgyakat férje egy nagy piéhládában édesanyjánál, özv. Seide Károlynénál helyezte el, aki a Vörösmarty-utca 51. szám alatt lakik. A kiküldött detektívek csakugyan meg is találták a kérdéses vasládkát özv. Seide Károlyné lakásán, cédugva rongyok között. A doboz értékes tartalma is megkerült, sőt megkerült maga Seide Emil is, akit a detektívek a nyugati pályaudvaron tartóztattak fel. Éppen el akart valahová utazni.

A Seide-házaspár azt vallja, hogy az örökség őket illeti meg, mert az elhunyt öregasszony Nagyszombatban Králik közjegyző előtt az ő javukra új végrendeletet csinált. Schödlék ezt viszont kétségbevonják, sőt azt mondják, hogy a megkerült pénz és drágaság nem is az egész hagyaték. Pénznek és ékszernek kell még valahol lennie, mert a vagyon csaknem százezer korona volt.

A rendőrségen most folyik a vizsgálat annak megállapítására, hogy mi igaz az új végrendeletből. A Seide-házaspárnak azonban így is meggyűlik a baja a hatósággal, mert a hagyatékot eltitkolták és hivatalos eljárást, illetékkiszabást elkerülve, birtokba vették.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár Stokholmban.

Stokholm, aug. 3. Kévéssel 10 óra előtt a Hohenzollern a kísérelő hajókkal ideérkezett. A királyi pár a kísérellettel, a külügyminiszterrel és gróf Taube követel csolnakokon a Hohenzollernre mentek. Az üdvözlés után együtt folytatták utjokat Stokholmba, ahol az uralkodók bárkákon partra szállottak. Közben a királyi család tagjai a fogadó-teremben gyülekeztek, mire az államminiszter és több főméltóság és a német követ is odamentek. 10 óra 30 perczkor megérkezett a királyi bárka. Lelkes fogadtatás után a felségek a közönség ovációi közepette a palotába hajtottak.

Tittoni és a londoni békekongresszus.

Róma, augusztus 3. Tittoni külügyminiszter Londomból a következő táviratot vette: A békekongresszus tagjai bizottságot alakítottak, amelynek az a feladata, hogy entente Cordiale kezdeményezzenek Olaszország és Ausztria-Magyarország között. Alulírottak biznak támogatásában és autotoratív közreműködésében e békemű létrehozatalában. Ugyaníly távirat ment Aehrenthal osztrák-magyar külügyminiszterhez.

Tittoni miniszter a következőket válaszolta: Szeretettel táviratuk nagy értékkel bír szemeimben, tekintettel azoknak tekintélyére és érdemeire, akik e táviratot küldték. A felvetett terv megfelel a békének és a népek testvériségének szentelt olasz politikának. Üdvözlöm a delegátusok művét és szívélyes rokonszenvvel kísérem a kongresszus tevékenységét.

A skupstina ülése.

Belgrád, augusztus 3. A költségvetés részletes tárgyalása során először egyhangulag megszavazzák a királyi civillistát a költségvetésben felvett összeg erejéig. A külügyminiszteri költségvetés tárgyalásánál Marinkovic haladópart utal a Montegróval megszaktott és a Bulgáriával való kedvezőtlen viszonyra, továbbá a törökországi eseményekre. Dr. Milovanovic külügyminiszter kifejti, hogy a Montenegróval való viszonyt az idézte elő, hogy Montenegró belügyeit a szerb nyilvánosság túlságosan behatóan tárgyalta. A kormány igyekszik fog a viszonyt helyreállítani. Bulgáriával korrekt viszonyban állunk és a kormány itt is a helyzet javítására fog törekedni. Macedónia kérdésében ma még nem lehet állást foglalni, a törökországi legutóbbi események egészséges alapot adtak a

szerb és bolgár törekvéseknek. A külügyminiszterium költségvetését végül egyhangulag elfogadják.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	aug. 3.	aug. 2.
Buza	locobuza 103 ³ / ₄	101 ³ / ₈
	szeptemberre 102 ⁵ / ₈	100—
	decemberre 104 ³ / ₄	101 ⁷ / ₈
Tengeri	szeptemberre 88 ⁵ / ₈	82 ¹ / ₂
	decemberre 74 ³ / ₈	72 ¹ / ₂
Csikagó.		
Buza	szeptemberre 94 ³ / ₈	92 ³ / ₈
	decemberre 96 ³ / ₄	94 ³ / ₈
Tengeri	szeptemberre 76 ¹ / ₄	75—

New-York, aug. 3. Gyapot New-Yorkban helyben 10.70 (10.60 tegnap), gyapot szeptemberre 9.88 (9.52 gyapot novemberre 9.17 (9.27), gyapot New-Orleansban helyb. 10— (9.38), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, augusztus 3. (Zárlat.) Zsir szeptem, 9.62 (tegn. 9.55), zsír októberre 9.70 (tegnap 9.62), szatonna short clear, 9.12 (tegnap 9.22), sertéshus októberre 15.95 (tegnap 15.92).

Egy urinő öngyilkossága.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 3.

Megrendítő családi tragédia játszódott le ma a fővárosban. Málnay Jenő udvari tisztviselő felesége ma délelőtt föbelötte magát és szörnnyethalt. Az öngyilkosságnak különös oka van: az urinő férjének súlyos betegsége keserítette el. Miután pedig a szerencsétlen asszony kiszenvedett, a férj, Málnay Jenő megőrült.

A királyi udvartartás hivatalnokai valamikor délcég utász-főhadnagy volt. A katonaságot azért hagyta ott, hogy nőül vehessen egy szép, fiatal leányt: Siebenlist Emiliát, akinek családja nem tudta előteremteni a szükséges kaucziót. Az asszony édesapja, Siebenlist ezredes vagyontalan ember volt. Az ex-főhadnagy a földmivelésügyi minisztérium számvevőségénél kapott alkalmazást s boldogan élt a feleségével szerény állásában.

Egyszerre nagyot lendített a helyzetükön Málnay egyik rokonának, a néhai Pápay Istvánnak protekciója. A kabinetiroda egykori főnöke közeli rokona volt Málnay-nak s amikor anyagi állapotáról értesült, kinevezette az udvarhoz tisztviselővé. Málnay Jenőt az utóbbi években borzalmas betegség gyötörte: a legsúlyosabb vérbaj pusztította szervezetét. Ez azután idegbajt is szült és a neurasténia egyre inkább szétroncsolta a tisztviselőt. Teljes három esztendő óta alig fordult meg a hivatalban, minden idejét a betegsége gyógyításának kellett szentelnie. Időről-időre meghosszabbították a szabadságát, most azonban nem halaszthatta tovább a szolgálat megkezdését s felszólították, hogy jelentkezzék a királyi palotában, vagy pedig adja be a nyugdíjaztatására vonatkozó kérvényét.

Málnayt iszonyuan megtörte a szerencsétlensége; tudta, hogy képtelen a rendes munkára, sőt az emberek közé is alig mehetett, mert a vérbaj elhatalmasodott rajta s már az arcját is rettentő módon eléktelenítette. Nejét, aki harmincznégyesztendő, csinos asszony volt, még jobban elkeserítette az iszonyu sors. Megtudta tegnap, hogy a férje örökre gyógyíthatatlan s rövid idő alatt egészen tönkreteszti magát. Az Ybl Miklós-tér 2. sz. alatt levő lakásukon ma délelőtt revolvert fogott magára. A golyó egy pillanat alatt megölte s amikor férje a szomszéd szobából bevászorgott, már élettelenül feküdt a pamlagon.

A berohanó házbeliék értesítették aztán a rendőrséget, amelynek intézkedésére Málnayné a törvényszéki orvostani intézet boncolótermébe szállították. Az életunt nő levelet hagyott hátra, amelyben megható módon írja le, hogy szerencsétlenségük kergeti a halálba.

Málnay Jenő az öngyilkosság következtében elvesztette józan eszét. A kiküldött rendőrségi bizottság az elmezavar tüneteit megállapította s intézkedés történt, hogy biztonságba helyezték. Borzalmas betegsége miatt nem akarták befogadni egyik tébolydába sem s egyelőre kórházban ápolják, mint-hogy az eimebaja nem közveszedelmes. A királyi palotában nagy részvétet keltett a tragikus eset.

A beregi kivándorlási affér.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 3.

Beregszászon még mindig folyik a hajsz a kivándorlási visszaélések tettesei után. A vizsgálat részletei felől ma a következőket írja tudósítónk:

Sándor László államrendőrségi kapitány július 14-én kezdte meg nyomozását Beregszászban. Egyes lapoknak az az értesítésük, mintha a nyomozást Ung- és Zemplénmegyékre is kiterjesztette volna, nem felel meg a valóságnak. A nyomozás csupán Bereg vármegye területére szorított.

Július 22-én jutottak a fejlemények odáig, hogy Boronkai és Blumberger letartóztatása szükségesnek mutatkozott. A megelőző hét szerdáján, 22-én délután két városi pandurt küldtek Blumbergerért a városházával szemben levő Hungária-szállóba, melynek 6. számú szobájában lakott. Nem találták otthon. A pandurokkal volt Sándor László is, meg a beregszászi rendőrkapitány is. Éppen a vasuti állomásra igyekeztek volna, hogy Blumberger föltehető szökését megakadályozzák, amidőn az utcán szemközt jött velük. A pandurok felszólították, hogy kövessék őket a vármegyeházára, ahol kiakarják hallgatni.

Elsápadt. Majd felülkerekedett benne a zugirászi furiang:

— Nem megyek. Mutassák az idézést, akkor megyek.

Szép szóval figyelmeztették, hogy egédelmeskednie kell, különben erőszakkal viszik.

Sándor László a vármegyeházánál megmondta neki, hogy ő államrendőrségi kapitány és hogy ebben és ebben a járatban van. Blumberger mindent tagadott, semmire sem emlékezett. Ugyanekkor behozták Boronkai, aki semmit sem tagadott, mindent bevallott.

Sándor átadta őket a városi rendőrhatalomnak, mely mindkettőjüket letartóztatásba helyezte.

Blumberger valósággal rossz szelleme volt Boronkainak. A tapasztalatlan gyerekembert ő birta rá az aktasikkasztásra.

Cihlár ugyanakkor hallgatta ki Sándor kapitány és ugyanekkor helyezte felügyelet alá. Cihlár sirva fakadt. Sirva mondta, hogy oly szegény ember, hogy négy fillér az összes vagyona. A lakásán tartott házkutatás alkalmával egy sereg ügyvédi felszólítást, sommás végzést, végrehajtási jegyzőkönyvet és nagy csomó kis összegről szóló régi váltót találtak.

A szomorú nevezetességre vergődött Szolyva község a lembergi vasuti utirány mentén, Munkácsról jó órányira fekszik. Lakosainak száma 3000, magyarok, ruthének és ortodox zsidók. Az utóbbi években rohamos virágzásnak indult, kivált a tavaly létesített faipari és vegyészeti gyár működése óta. A gyár 20.000 hold erdőterületet bérel, nagyon sok munkást foglalkoztat. De egymást érik az ujonnan keletkező gyártelepek, úgy, hogy szinte elmondhatni, hogy Szolyva község amerikai módon fellendült.

Szolyva járási székhely is. Minthogy a Galiciába vezető utvonálnak mondhatni a kapujában fekszik, a kivándorlási hiénák főleg innen intézték üzemeiket. Bolajthy Mór főszolgabíró a mellette működő Erdőhegyi Ferencz energikus támogatásával már huzamos ideje fűrészte a tömegesedő kivándorlás okait és nagy segítségére volt a vármegyei központ által indított nyomozás sikerének.

Itt Szolyván „működött” Fuhrmann Miklós járási díjnok, aki szintén bérelt embere volt a hiénáknak és több akta elsikkasztásán kívül alighanem egyéb üzelmek is nyomják a lelkét.

Amidőn Patay főispán és Gulácsy alispán erőlyes kézzel nyultak a darázs-fészekbe és kíméletet nem ismerve, vasszigorúsággal üldözni kezdték a hiénákat, rendre birságotván és lecsuktatván őket: — a jó üzletből várható kicsöpömpésüktől, meg a tömeges fogházbüntetésétől alaposan rettegő maffia nem átalított kétségbeesésében az akták ellopásán kívül még egy sakkhúzáshoz folyamodni.

Ez a névtelen fenyegető levelekben rejtett.

A szolyvai szolgabíró, a megyei alispán, de főként Patay András főispán seregestül kapta az anonim leveleket, amelyek névtelenül, de határozot-

tan azzal fenyegették őket, hogy ha alább nem hagyják a megtorló akcióval, hogyha tovább is zavarják az ő czirkulusaikat: — jól teszik, ha megírják a végrendeletüket, mert a boszu órája elérkezik. Némely levél az orozva való legyilkoltatás fenyegetése mellett ajánlatot is tartalmazott. Tudniillik, hogy viszont, ha abbanhagyják az üldözést, hálát tapasztalának...

Ez a terrorizmus csak még fokozottabb erőlyre serkenti a megtorló és nyomozó akció vezetőit.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Kedd, augusztus 4. — Róm. kat.: Domonkos hv. — Prot.: Domonkos. — Görög-ország: jul. 21. Sin és Ján. — Zsidó: Ab. 7. — A nap két reggel 4 óra 40 perczkor, nyugszik este 7 óra 30 perczkor. — A hold két reggel 10 óra 37 perczkor, nyugszik este 10 óra 26 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Minisztertanács.

Allandó nyári kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Nyitva 9-6-ig. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Képtéri szalonja nyitva 9-6-ig. Belépő-díj 20 fillér. — Egyonruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban nyitva 9-12-ig. Belépő-díj nincs. — A Nemzeti Múzeum összes terei nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A történelmi képcsarnok zárva. — A földtani intézet múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum nyitva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9-12-ig. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3-4-ig. — Az országos levéltár oklevélkiállítása zárva. — A nyilvános könyvtárak zárva.

— **Személyi hírek.** Vértessy Géza államtitkár a király személye körüli minisztériumban a mai nappal megkezdte szabadságát. — Dr. Grósz Emil egyetemi tanár, az egyetemi I. számú szemklinikai igazgatója két hétre külföldre utazott.

— **A román trónörökös pár Budapesten.** A román trónörökös tegnap délután a 601. sz. gyorsvonattal Budapestre érkezett, ahol az állomáson Boczán Elemér helyettes állomásfőnök fogadta. A trónörökös jókedvűen mondta el, hogy utközben egy kis baj történt, amennyiben Soborsinnál két tehervonat összeütközése miatt a pálya megrongálódván, át kellett szállítani s emiatt felesége a gyermekekkel és a kísérettel az udvari kocsiban Soborsinban maradtak. A trónörökös hadsegédével a keleti pályaudvarról gyalog sétált át a nyugati pályaudvarra, ahonnan még este Zsolnán át Berlimbe utazott. A trónörökösné Soborsinban bevárván az akadály elhárítását, ma reggel érkezett a rendes aradi személyvonattal, amelyhez az udvari kocsit hozzácsatolták. Innen továbbutazott a trónörökösné Bécsbe, gyermekeivel és kíséretével.

— **A bolgár fejedelem a Tátrában.** Ferdinánd bolgár fejedelem mintegy két hét óta tartózkodik már a dobsinai légbarlang mellett levő puztamezei kastélyban. Vele van Boris trónörökös és másik fia Cyrill herceg, míg a fejedelemasszony két leányával együtt Németországban Bayreutban. A fejedelem kisszámu kíséretével együtt a múlt csütörtökön a garamvölgyi vereski katolikus templomban misét hallgatott és ez alkalommal 900 koronát osztott ki a szegények között. A templomból kijövet megszólította Tomory Géza főszolgabíró, kivel magyarul beszélgetett és jelezte, hogy augusztus elején ismét látogat egész családjával szűkebb hazájába. Gömörbe. Először a hontmegyei szentantali kastélyt keresi fel, hol a fejedelem ifjúságának legszebb éveit töltötte és most az új fejedelemasszonynak akarja e remek vidéket bemutatni. Ferdinánd fejedelem augusztus 18-án a szombathelyi 11-es huszárezred felett tart szemlét, melyet először látogat meg, mint ezredtulajdonos.

— **Péter király fürdőzése.** Néhány bécsi lap nyomán legutóbb az a hír terjedt el, hogy Péter szerb király legközelebb Vöslauba megy fürdőzni leányával Heléna hercegnővel. Most Belgrádból azt táviratozzák, hogy a szerb király nem szándékozik külföldi fürdőhelyre menni, hanem még e hó folyamán Szokobanja szerb fürdőhelyre utazik.

— **Petőfi emlékezete.** A segesvári és környékbeli magyarság vasárnap kegyelettel ünnepelte meg Petőfi halálának évfordulóját. Az ünnepség a római katolikus templomban istentisztelettel kezdődött, melynek végeztével zászlók alatt a pályaudvarhoz vonultak s a vonaton félegyházára mentek, hol Balázs Imre segesvári református lelkész imája, a székelvudvarhelyi székelv-dalegyesület hazafias énekei, szavalatok, ünnepi beszéd és az emlékoszlop megkoszorúzása volt az ünnepség programja. Délután Segesvárott Petőfi szobránál ünnepelték a költő halálának évfordulóját. Este hangverseny fejezte be az ünnepséget.

— **Bucu a Ferenczrendieknél.** A Ferenczrendiek belvárosi templomában vasárnap tartották meg a szokásos évi bucsut, a Porciunkula-ünnep alkalmából, amelyen rengeteg hívő vett részt. A templom környékét már hajnalban megelevenítette a főváros környékeiről bejáródokolt bucsujárók nagy serege, amely türelmesen várta a kapunyitást. A reggeli hat órai első misén már csaknem tele volt a templom ajtatoskodókkal s a későbbi istentiszteletekre a fővárosiak szorongásig megtöltötték azt. Az ünnepi nagy misét Marton Gellért Domonkos-rendi atya tartotta kilencz órakor, nagy segédlettel s utána ugyancsak ő mondott szép, magyar szent-beszédet, melyben az ünnep jelentőségét méltatta. Délig aztán félóránként csendes misék voltak s három órakor Butyka Antal házfőnök megtartotta a vecsernyét. Vecsernye után Szent Ferencz-harmadrend tagjait vették fel, akik nyomban letették a fogadalmat. Ezzel az istentisztelet sora véget ért, a bucsujárók megindulnak hazafelé s csakhamar csendes lett a templom környéke.

— **Az elnök leányának esküvője.** A párisi lapok erősen találgatják, vajjon ielen lesz-e Fallières köztársasági elnök leányának az egyházi esküvője? A Libre Parole attól tart, hogy Fallières, aki mint államfő számos rendeletet adott ki az egyházi intézmények ellen, most mégis meg fog jelenni az egyházi szertartáson. A Lanterne ellenben azt jövendőli, hogy az elnök példát akar szolgáltatni arra, hogy az egyházi ceremónia mennyire fölösleges és ennélfogva nem megy el leányának az esküvőjére. — A Libre Parole azt is írja, hogy az elnököt már kiközösítették az egyházból, neki tehát nem is szabad részt venni a katolikus egyház szertartásain.

— **Dreyfus Karlsbadban.** A Karlsbader Zeitung jelenti, hogy Dreyfus Alfréd a legszigorubb inkognitóban a fürdőre érkezett és a kurát használja. Senki sem tudja, hogy milyen név alatt vett szállást s mindaddig sikerült titokban maradnia. Akik látták Dreyfust, azt állítják, hogy erősen megöregedett s a kiállott szenvedések nyomai meglátszanak rajta. Még egy érdekes vendége van Karlsbadnak, nevezetesen dr. Jameson, a Fokföld egykori miniszterelnöke s a burháboru okozója, aki szintén használja a karsbadi kurát.

— **Zeppelin léghajója.** Zeppelin repülőgépeinek hibái és sérülései még nincsenek kijavítva. A tatarozás hosszabb ideig fog tartani, semmint hitték s a felszállás augusztus tizedike előtt aligha fog megtörténhetni.

— **A bosnyák okkupáció emlékünnepe.** Az idén van harmincz éves fordulója a bosznia-hercegovinai okkupációnak. A 32-ik gyalogezred volt katonái, kik az okkupációbar. 1878-ban résztvettek, ez alkalomból emlékünnepelet rendeznek. Az ünnepély előkészítő bizottsága kedden, augusztus 4-én este fél nyolcz órakor a Peyerl-féle vendéglőben (II., Margit-utca 15.) értekezletet tart.

— **Lukánusz meghalt.** A német császár kabinet-irodájának vezetője, Lukánusz, aki hosszabb idő óta betegeskedett, ma éjjel meghalt. Bismarck halála óta Lukánusz a német birodalomban a legnagyobb politikai hatalmasság volt, akinek befolyását még a kancellárok sem tudták gyöngíteni. A politikai és udvari intrikákból bármily gyakran jövendölték is bukását, mindig győzedelmesen került ki és bár már régóta betegeskedett, ellenségeinek nem sikerült őt állásából eltávolítani s a császár bizalmával mindvégig kitüntette.

— **Pusztító erdőtüz.** A British-Kolumbiában lévő Fernje várost erdőtüz majdnem teljesen elpusztította. Csak tizenhét ház maradt épen. Ötezer ember hajléktalanná lett és sok százan megsebesültek. A kárt két és fél millió dollárra becsülik. Az erdőtüz, mely minden irányban terjed, más városokat is fenyeget.

— Lubomirski herceg a poroszországi lengyel-üldözések ellen. A prágai városi tanács a jelenleg ott tartózkodó oroszországi lengyel vendégek tiszteletére vasárnap bankettet rendezett, amelyen a lengyel kirándulás vezetője, Lubomirski herceg, hosszabb beszédet mondott. A herceg a nemrég tartott pánszláv kongresszusra való hivatkozással megemlékezett a 60 esztendővel korábban tartott prágai szláv kongresszusról is, amikor a németek támadása ellen az összes szlávok egyesülésének szükségét hangoztatták.

— Ezen kongresszus óta — folytatta a szónok — hosszabb időszak telt el, mely idő alatt a szlávok számos csapást szenvedtek. A legdurvább csapások Poroszország részéről érték, ahol a jog alapelveit mellőzve, irtóhadjáratot hirdettek az ott telepedett lengyel törzs ellen. Poroszország mindamellett nem fog minket legyőzni. A történelem tanítja, hogy az államok ugyan megsemmisíthetők, a népek azonban csakis akkor, ha egzisztenciájukat önmaguk is feladják. Élő példa erre a cseh nép, amely számos elszorított csapás között sértetlen maradt és hatalmas erővel igyekszik tovább. A szlávok nyugati határán a cseh nép szilárd gátat képez a német roham ellen.

— A nürnbergi nemzetközi sakkverseny. Kiküldött tudósítónk éjszaka érkezett távirata szerint a mai első forduló után a következő eredményről számolhatunk be:

Schüchting spanyol játszmában Jonertől nyert.

Spielmann ugyanezen megnyitásban győzött Fritz ellen.

Mieses legyőzte dr. Bródyt.

Eldöntetlen eredménnyel végződtek a következő játszmák:

Marshall—Wolf.

Csepikhorka—dr. Gotschal.

Bardleben—Salve.

Befejezetlen maradt: Breidban—John.

— Elhalt lelkész. Tóth Károly volt kunmadarasi re. lelkész, Hódmezővásárhelyen ma délben meghalt. Az elhunyt 86 éves volt és már 18 éve volt nyugdíjban. Egy izben Dicsőffy helyettes püspöknél megjelent kopott ruhában. A püspök azt hitte, hogy kéregető és kérdésre, hogy mit akar, azt felelte, hogy egy kis pénzt akar átadni a debreczeni egyetem javára és egy 20.000 koronáról szóló takarékpénztári könyvet adott át a helyettes püspöknek. Agyszélhűdés okozta halálát. Az elhunyt 14.000 koronát a kiskunmadarasi tanítóknak és ugyanennyit a hódmezővásárhelyi tanítóknak hgyományozott.

— Az ostendei játéklarang megnyitása. Annak idején megirtuk, hogy az ostendei cerce iorivé játétermeit az ügyészség bezáratta. Mint egy ostendei távirat jelenti, most a játétermet ismét megnyitották, mert a bank állítólag annyira korlátozta a szabályokat, hogy jelenleg a játékosoknak és a banknak egyenlő chancei vannak. A játékosok óriási tömegben lepték el a termeket.

— A jövő év — véstteljes esztendő. Old Moore, a híres angol jósnő az 1909-i esztendőt vésszel teljes esztendőnek jelzi. Jóslása szerint egy nagy államférfi megbukik, a londoni szerkesztőségek felett vésszes vihar vonul el. Ezek azonban csak egyes kisebb jelentőségű jóslatok, mert Old Moore azt is bejelenti, hogy a márczius kellemetlen hónap lesz az összes európai uralkodókra nézve, az április egy világhírű pénzember romlását és halálát rejtegeti, májusban New-Yorkban óriási katasztrófa történik, nem felejt el azonban a vizsgálatát sem, mert júliusban Mexikóban egy nagy ezüstbányát fedeznek fel, mely bizonyára igen megőrvendeztetni az embe-riséget. Szeptemberben óriási földrengés lesz Nyugatindióban, a november csak az amerikaiaknak veszedelmes, a december azonban már Európa hajós nemzetét is remegésbe ejtheti.

— Összeütközött tehervonatok. A vasárnap reggel hat órakor Aradról Piskire és Piskiről Aradra haladó tehervonatok Arad közelében, a berzovai kitérőnél összeütköztek. Az összeütközés következtében tizenöt kocsi összeruzódott. Emberéletben nem esett kár. A közlekedést átszállással tartják fenn. A vizsgálat megindult. — Szegeden vasárnap hajnalban az állomáson két vonat horzsolta egymást. Hat teherkocsi összetört, de senki sem sérült meg.

— Requiem gróf Károlyi Istvánért. Az elmúlt hét ten volt egy esztendeje, hogy gróf Károlyi István, a hazafias magyar mágnások igaz mintaképe, meghalt. Az évforduló alkalmából — mint Nagy-károlyból írják — az elhunyt gróf özvegye, Csekonics Margit grófnő kegyeletes requiemet rendezett. A templomot, amelyben a requiem lefolyt, virágokkal s délszaki növényekkel gyönyörűen feldisznították. A templom hajója közepén hatalmas katafalk állott, kandeláberektől övezve. A gyászistentiszteleten a család részéről gróf Károlyi Gyula és neje, gróf Károlyi György és gróf Károlyi József, továbbá dr. Falussy Árpád főispán, a vármegyei, városi tisztikar, a pénzügyigazgatóság, az uradalmi tisztikar, a város előkelősége s a függetlenségi párt tagjai nagy számban vettek részt. Az egyházi szertartást dr. Titz Antal házfőnök teljesítette.

— Hollandi világtutatók Pozsonyban. Pozsonyba négy tagból álló érdekes utazó-társaság érkezett. A társaságot két hollandus: C. P. de Weille, I. Nieuwenhys és feleségeik alkotják. Fogadásból indultak el a világtutatói utra, amelyből negyven ezer kilométert gyalogszerrel kell megtenniük. Tapasztalataikról könyvben fognak beszámolni. Tavaly november 22-én indultak utnak Hágából s azóta bejárták Hollandiát, Németországot, Cseh- és Bajorországot, Tirolt, Olaszországot, Ausztriát és Wienet át érkeztek Sopronba, ahonnan Pozsonyba indultak. Eddig közel hatezer kilométert tettek meg. Pozsonyból Budapestre jönnek, innen Konstantinápolyba mennek. További utirányuk Kisázsia, Perzsia, Afganisztán, Beludzsisztán, India, Kína, Japán, innen a Csendes-Óceánon át Amerikába hajóznak, majd Anglia, Franciaország és Belgiumon át visszatérnek Hollandiába.

— Napidíjak gyűlése. Az Állami Díjnokok Országos Szövetsége vasárnap, a hó 2-ikán délután a Wesselényi-utca 54. sz. alatt levő helyiségekben gyűlést tartott, hogy állást foglaljon egyes hivatalvezetők ellen, akik a napidíjakot és a napidíjas szolgákat a törvény rendelkezései ellenére nem iradják be az állami munkásbetegség és balesetbiztosító pénztárba. A gyűlés, amelyen az egyesület tagjai majdnem teljes számmal s az állami napidíjas szolgák közül sokan vettek részt, több hozzászólás után Madarász Sándor indítványára a következő határozati javaslatot fogadták el egyhangulag.

Az Állami Díjnokok Országos Szövetsége mozgalmi bizottsága által összehívott és 1908. augusztus hó 2-án megtartott demonstráló nagygyűlés élénken tiltakozik az ellen, hogy az állami hivatalok vezetői a vezetésiük alatt álló hivatalnál alkalmazott ideiglenes, állandó és értesítéses díjnokokat és napidíjas szolgákat nem iradják be az állami munkásbetegség- és balesetbiztosító pénztárba, amikor az 1907. évi XIX. t.-cz. világosan rendeli, hogy mindazok a napidíjat élvező egyének, akik nyolcz koronánál magasabb és husz hétnél hosszabb ideig tartó betegség esetén fizetést nem élveznek, az állami munkásbetegség- és balesetbiztosító pénztárba beirandók. Ezért kérvényre fordult a kormányhoz, hogy utasítsa a hivatalfőnököket a törvény betartására. Végül üdvözli védőjét, gróf Batthyány Tivadart és kéri, hogy a jogos követelés sikere céljából illetékes helyen hasson oda, hogy a díjnokoknak és napidíjas szolgáknak e törvényben biztosított kis kedvezmény megadassék.

A gyűlés ezután elhatározta, hogy a napidíjasok sérelmeit memorandumba foglalja s azt küldöttség útján juttatja a kereskedelemügyi miniszterhez.

— Az „Achilleion“ és a Szent Benedek-rend. Néhaj Erzsébet királyné egykori kedvenc tartózkodási helye, a Korfu-szigeti Achilleion, tudvalevőleg a német császár tulajdonába került, holott, a mint azt most Rómából írják, a kastély már előbb majdnem a római Szent Benedek-rend birtokába jutott. XIII. Leó pápa ugyanis 1899-ben a római görög kollégiumot átengedte a Szent Benedek-rendnek egy missziói papnevélő-intézet céljaira. A határozatosabb kiképzés, illetőleg az intézetből kikerülő fiatal lelkészek gyakorlati oktatása céljából. Gróf Hemptinne, a benedekrendiek primásiöljárója, Keleten egy rendi állomást akart berendezni, mindenesetre olyan helyen, amely a szultán birodalmi körén kívül esik. Elsősorban Ciprus-szigetere gondoltak. Einnél a tervnél azonban elháríthatatlan akadályok mutatkoztak, mire a rend az Achilleion megszerzésére kezdett tárgyalásokat. A tárgyalások közben lépett fel Vilmos császár, és így a kastély az övé lett.

— Toselliné — váilk. Már megint a Tageblattnak táviratozzák ugyanis Heidelbergből, hogy Toselliné, az egykori szász trónörökösne s a későbbi Montignoso grófnő egy heidelbergi ügyvéd útján válópórt indított férje ellen. A válásnak állítólag az az oka, hogy Toselliné leküzdhetetlen ellenszenvet érez férje irányában és ez az ellenszenv egyre nagyobb. A válókereset szerint az elhidegülés a nagy korkülönbség következtében támadt — Montignoso grófnő tudvalevőleg már elmúlt harmincznyolcz éves, Toselli ellenben csak huszonöt — s ebből önként következik, hogy életfelfogásuk homlokegyenest különböző. Ehhez járul az is, hogy az egykori trónörökösne műveltsége hasonlíthatatlanul magasabb foku, semmint Tosellié. Az ellentétek már régebben kitértek s annyira elfajultak, hogy Toselliné véget akar vetni a türelmetlen állapotnak. A házaspár már jó ideje különváltan él. Toselli Florenzben maradt, zongoraleckékkel keresi kenyerét s nem lép föl nyilvános hangversenyeken mint zongoraművész. A délutánokat kávéházban tölti, barátaival dominózik s azallat felesége Heidelbergben megtett minden lépést a váláshoz. Azt szeretné kieszközölni ügyvédje útján, hogy a szász kormány engedje meg neki a letelepedést Felső-Bajorország valamely városában, hogy így közeleb leheszen szülőföldjéhez. Ausztriában tudvalevőleg nem szabad tartózkodnia. Toselliné néhány nap előtt elutazott Heidelbergből, ahol nőorvosokkal kezeltette magát s mostani tartózkodása helyét szigorúan titokban tartja, hogy nyugodtan, zavartalanul tárgyalhasson az ügyvéddel a válópórról s ott várja be az ítéletet, amely megszabadítsa Tosellitől.

— Az első népegyetem Oroszországban. Az elhunyt Schanjavszki orosz tábornok eszméje, hogy Moszkvában népegyetemet kell létesíteni, a megvalósulás küszöbén áll. Az orosz népképviselő a dumában lefolyt heves harczok után visszautasították Schwarcz közoktatásügyi miniszternek Schanjavszki tábornok terve ellen felhozott összes argumentumait és elfogadták azt a törvényjavaslatot, amely egy Schanjavszki-népegyetem felállítását czélozza Moszkvában. Schanjavszki tábornok, aki egész óriási vagyonát végrendeletileg erre a czélra hagyta, végrendeletében megható szavakkal ecsetelte a népegyetem jelentőségét és hangoztatta annak szükségességét, hogy Oroszország legfőbb érdeke az orosz nép felvilágosítása és kiképzése. A népnek ez az egyszerű fia, aki csak a saját nagy tudományszomjának köszönhető emelkedését és magas méltóságát, valóban felismerte mindazon bajok forrását, amelyek Oroszország élete fáján rágódnak. Oroszországban átlag 12 millió emberre esik egy egyetem. Az 1901-ben besorozott újonczok között 60 százalék volt az analfabéta. Azért nagy jelentőségű a дума eljárása, melylyel egy Moszkvában felállítandó népegyetem létesítését kimondotta. Ezen egyetem rektorának Kovalevszkyt, az ismert szociológust és volt pétervári egyetemi tanárt szemelték ki. Moszkvának, a régi csárvárosnak tehát ismét egy újabb nevezetessége lesz: az első nőgyógyvéd és női egyetemi tanáron kívül az első népegyetem Oroszországban.

— Aki a saját leányát vette nőül. Brombergben letartóztatták Molland Tamást, akit azzal vádolták, hogy a saját leányát vette feleségül. Molland körülbelül harmincz évvel ezelőtt kivándorolt Amerikába, míg ifju nejét és akkor egy esztendő leánykáját Brombergben hagyta. Minthogy Molland 1899-ig nem adott életjelet magáról, a még mindig életvidám asszony férjét — holttá nyilvánította, ő maga pedig másodsor is férjhez ment. Molland leánya, aki ekkor 21 esztendő volt, elhatározta, hogy kivándorolt apját felkeresi Amerikában. A leány itt megismerkedett egy idősebb uri emberrel, akinek rövid ismeretség után felesége is lett. Ebből a házasságból három gyermek született. A család nemrég érkezett Brombergbe, ahol kiderült, hogy a Molland-leány férje tulajdonképen Molland maga, aki ilyenképpen saját leányának lett a férje. A hatósági vizsgálat most arra irányul, vajjon Molland, aki más nevet viselt, tudta-e, hogy választottja voltaképe a saját leánya.

— Szoborgyűjtés. A Jókai-féle szobor és emlékmű javára a mai napok 67.871.00 K, a Szilágyi Dezső-féle síremlék javára a mai napig 29.699 K. folyt be a Magyar Általános Takarékpénztárhoz (V., József-ter 14.)

— **A franciaországi sztrájk.** Párisban az általános munkásszövetség hat tagját letartóztatták és Korbella vitték, ahol négy órai kihallgatás után fogságban tartották. Az újságszedők szindikátusának kiadott utasítása értelmében tegnap este több nyomdában nem dolgoztak. Ez okból ma reggel több lap nem fog megjelenni. Több lap siettetve néhány órával kiadását. A sztrájkolók teljesen nyugodtan viselkednek. Más vállalatok nem jelentenek sztrájkmozgalmat. A város képe rendes. — Később érkezett párisi távirat ezt mondja. Clemenceau miniszterelnök energikus intézkedései a munkásszervezetek központi bizottságának tagjai ellen azt eredményezték, hogy a mai hétfőre hirdett általános sztrájk meghiusult. Csupán a nyomdászok egy része szüntette meg a munkát.

Párisból jelentik éjjel: A mára tervezett általános sztrájk kudarcot vallott. A szállító-munkások majdnem kivétel nélkül dolgoztak és az újságok is megjelentek, noha némi késedelemmel. A gázgyárak és elektromosművek telepein nem szenvedett az üzem. A katonaság és a rendőrség Villeneuveben és Corbeilleben egész nap készenlétben állott, mert tüntetéstől félt. A kormány reméli, hogy a lakosság ellenséges hangulata a munkásság iránt gyökeres változásokat fog előidézni a Confederation Generale du Travail vezetőségében s annak élére a párt higgadt és tapasztalt embereket fog állítani.

— **Az asztalosmunkások dolga.** A budapesti asztalosmunkások szakszervezetében vasárnap délelőtt igen sok asztalossegéd fordult meg. A munkaadókhoz a mai nap folyamán elküldött memorandum sorsa iránt érdeklődtek. Az emlékiratban ezek a követelések vannak:

„Az 1906. évi augusztus hó 10-én a kereskedelmiügyi minisztérium munkásügyi osztályában kötött egyezmény a maga teljes egészében továbbra is érvényben marad. Az egyes pontokat illetően a következő változások történnek:

1. a minimális órabér egy évnél idősebb segéd részére 46 fillér az eddigi 44 fillér helyett;
2. mindazoknak, akik a jelenleg megállapított minimális, vagy ennél magasabb órabér élvezetében vannak, órabérük kettő fillérrel emelendő.

Az egyezmény többi pontja változatlanul érvényben marad.

Ezekre a követelésekre e hó 8-ig várják a mesterek választát. A segédek remélik, hogy sikerül a munkaadókkal való békés megegyezés, annál inkább, mert az ellentétek nem élesedtek ki túlságosan. A munkaadók ragaszkodnak ahhoz az elhatározásukhoz, hogy kollektív-szerződést nem kötnek. Ettől a segédek is hajlandók elállani, ha viszont a munkaadók megadják a kért két fillérnyi órabéremelést, vagy legalább elállanak attól a követeléseiktől, hogy az eddigi órabéreket két fillérrel leszállítsák. Az asztalosmesterek és segédek között három év előtt létrejött kollektív-szerződés augusztus 1-én járt le. Eiseje előtt a munkaadók is, a munkások is tartottak gyűléseket, azokon azonban pozitív eredményre jutni nem tudtak. Ha azonban megegyezés nem jönne létre, akkor is csak részleges kizárásról, vagy részleges sztrájkokról lehet szó, mert a kisebb munkaadók nagyrésze hajlandó a segédek követeléseinek teljesítésére. Ezek közül mindössze nyolcezreszen tagjai az asztalossegédek szakszervezetének.

— **Földrengés.** Kacincében a drávavölgyi vasút egyik állomásán, tegnapelőtt délelőtt 11 óra 04 perczkor meglehetősen erős földrengést érezték, mely sokkal hevesebb volt, mint a július 20-iki földrengés. Öt lökés volt, utána hosszantartó földalatti moraj. A lakásokban a tárgyak meginogtak. A lakosság ijedtében az utcára szaladt. A földrengést a közeli környéken is érezték.

— **Házasságok.** Brassói Császár Nuska és Haber Ernő augusztus 9-én tartják esküvőjüket a kispesti róm. kat. templomban.

Friss Manó ajaki (Szabolcsm.) lakos eljegyezte Reichmann József leányát, Erzsikét Nyiregyháza-
záról.

Dr. Biró Gyula budapesti orvos e hó 3-án házasságot kötött Steinberger Judittal Kácsán.

Náttán Mór Magyarkeszről eljegyezte Krausz Margitkát Sárbogárdról.

— **Nászajándékok.** jegygyűriük legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszerlepedén. Budapest. VII., Erzsébet-körút 20., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Cetinjel csendélet.** A zágrábi „Pokret” című lap Cetinjéből egy közleményt kapott, amely a Nikita fejedelem ellen irányzott egyéb támadásokon kívül azt állítja, hogy Nasztics, a bombamerénylét pörének koronatanuja, a montenegrói kormánytól 20.000 korona jutalmat kapott vallomásaért, holott ez a vallomás elejétől végig légből kapott hazugság. Nasztics ugyanis a bombák szerkezetéről, Vorner szarajevói vezérkari századostól nyert pontos felvilágosítást, míg a kragujeváci arzenálra vonatkozó adatokat bizonyos Gojakovic nevű banjai lakos közölte vele. Ez utóbbinak Nasztics állítólag 10.000 koronát ígért szívességeért. A közlemény vége azt sejteti, hogy Montenegróban legközelebb ismét készül valami a fejedelem ellen.

— **Katonai ítélettel beszüntetett lap.** Jelentették már, hogy a múlt héten az „Otadsbina” nevű banjalukai újság munkatársait a banjalukai katonai törvényszék ítélete folytán az aradi katonai várba szállították. A haditörvényszék azonban nem elégedett meg ezzel, hanem magát a lapot is beszüntette. A boszniai katonai kormányzóságnak Szerajevóban megjelenő hivatalos lapja legutóbbi számában ugyanis a következő határozatot közli:

„A csász. és kir. legfőbb katonai törvényszék az 1908. július 8-án a boszniai és hercegovinai sajtótörvény 40. §-a alapján hozott határozat értelmében az „Otadsbina” című időszaki lapot beszünteti és elrendeli, hogy annak formái és lemezei, melyek az inkriminált cikk nyomására szolgálták, megsemmisítendők.

Cs. és kir. haditörvényszék Banjaluka.

Fiala, százados-hadbíró.

— **Rablás Szerbiában.** Belgrádból írja tudósítónk, hogy országsszerte az utolsó hetekben hihetetlenül elszaporodott a rablótámadások és gyilkosságok száma. A semendriai kerületben, a jasenováci járás Perovic nevű községében egy Radosavjevic Milutin nevű földbirtokos megölte Petronje nevű kisbirtokos társát és 226 dinárt rabolt el tőle. Csakabban a kerületi csendőrség háromszoros rablógyilkosság miatt Rajko Radusevic és Masic hajdukra kimondta, hogy bárhol rájuk akadnak, agyon kell őket löni s fejükre egyenként 500 dinár díjat tűzött ki. Markovácban orozva agyonlőtték Penic Szevozár ujradiális kerületi elöljárót, Oreovicében Milosevic Péter gazdaembert meggyilkolta neje s ennek kedvese, Ilic Nestor parasztember. Vrbicában Ilic Osras földmivest szekerczével megölték. Tachnicében egy Laki Dragutin nevű paraszt meggyilkolta Milinkovic Gyurot. Kopljar faluban megölték egy Kusmanovic nevű parasztleányt. Oresovitchan Kocic Nestor földmives fejszecsapásokkal eltette láb alól Mikulic Szaniszló parasztembert. Samakowban Mimic Nestor kisgazdát orozva ölték meg. Vinkowceben Semanic Milán agyonlőtte bérését. Albán csempészek lelőtték Kristovic és Mirkovic határőröket. Gulovicban, a belgrádi kerületben, két hírhedt rabló, köztük Gvosden hajdu meggyilkolta Marie Milutin gazdag földbirtokost. Megelőzőleg a két rabló elrabolta Marie leányát és ezer dinár váltságdíjat követelt érte. Mikor Marie a kijelölt helyre elvitte a pénzt, a rablók leölték, a leányt pedig eladták Törökországban. Stricben ugyanilyen eset történt. Elraboltak egy Savic Róza nevű leányt és atyát megölték, miután elhozta a kikötött váltságdíjat.

— **Körözött altábornagyné.** A bécsi hivatalos lap legutóbbi számában köröző levelet tett közzé özvegy Vogel Anna altábornagyné ellen. A kegyelmes asszony ugyanis óriási adósságok hátrahagyásával a napokban nyomtalanul eltűnt. Az altábornagyné az utóbbi években több penziót bérlet Bécsben és egyuttal kisebb lakásokat is kivett, amelyekben Weyl nevű monokanóvérével lakott. Legutóbbi lakása a Möllwaldplatz 2. szám alatt volt. Ezt még a jubileumi díszfelvonulás előtt vette ki ny czélből, hogy az ünnepek idejére jó haszonnal albérlőknek kiadhassa. Sikerült is neki Thurntaxis hercegnőnek kiadni. A hercegnő távozása után Vogel Anna asszony újból beköltözött a lakásba, de csak három napig maradt ott, amikor a részben kölcsönvett butorokat elvitte és azon ürügy alatt, hogy azelőtti lakására költözik, eltávozott. De ugy látszik, hogy a lakáspekuláció nem jól ütött ki s azért néhány hét előtt ismeretlen helyre távozott. Miután mostanáig sem adott életjelet magáról, hitelezői köröző levelet bocsátottak ki ellene. Ezideig azonban még nem akadtak a nyomára.

— **A forradalmár és leánya.** Párisból rendkívül érdekes történetet közölnek. Az esemény hőse Amilcare Cipriani, az ismert nevű forradalmár, aki az utolsó félszázad alatt Európában előfordult összes forradalmi mozgalmak részese volt és aki most csendesen éldegél Párisban. Cipriani ugyanis változatos élete során elvesztette leányát és közel negyven esztendő után mostanában újból megtalálta. Cipriani az osztrákok ellen folytatott harcokban, mint Garibaldi harcosa kezdte meg küzdelemteljes működését, később Franciaországban küzdött Thiers köztársasági kormánya ellen a communardok sorában. Itt fogságra került és halálra ítélték. A kormány Cipriani büntetését kegyelemből deportációra változtatta át. A foglyot Numeába szállították, innen azonban megszökött és visszatért hazájába. Forradalmi irányu működése miatt itt tíz évi börtönbüntetésre ítélték. Cipriannal történt meg első ízben az, ami azóta gyakrabban ismétlődött, hogy tudniillik fogságbüntetése idején az egyik választókerület képviselőjévé választotta. Családi életéről, illetőleg gyermekének elvesztéséről és annak megtalálásáról Cipriani maga a francia lapokban a következőket közli:

„1869-ben száműzöttként Londonban éldegéltem és életfentartási okokból a fényképészettel foglalkoztam. Ekkor megismerkedtem egy fiatal hölgyvel, akit 1870. évi január hó 30-án nőül is vettem Londonban. Szeptember 4-én aztán a francia forradalom elűzte a császárságot, mire én az év vége felé Franciaországba siettem, hogy a küzdelemből kivégyem részemét. Időközben kis leánykám született, akit Fluvia Lavinia, Itala, Romana névre kereszteltem. Engem a küzdelemvágy kergetett hazulról és így kis leányomat és még beteg ifju feleségemet magukra hagytam. Az utóbbit sohasem láttam többé viszont. Két nappal utóbb már a communardok sorában küzdöttem. Később Numeába deportáltak, mire onnan elszabadultam, nóm már meghalt, kis leányom hollétét pedig nem sikerült megtudnom. Azt hittem, hogy ő is meghalt. Most aztán, alig néhány nappal ezelőtt Jaques Wely festőtől Montfort l'Amauryból levelet kaptam, melynek szövege a következő volt:

„Azé hiszem, hogy az én feleségem az ön kisleányával azonos, akit ön Londonból való távozása idején elhagyott és aki önt közel negyven esztendőig halottként síratta. Az erre vonatkozó bizonyítékokat feleségem okmányainak átnézése közben sikerült megszereznem. Szeresném önnel találkozni és szerencsések volnánk, ha önben megtalálnók azt az atyát, akit eddig nem szüntünk meg gyászolni.”

Természetesen óvatos voltam eleinte, de mikor végre Welyné előmutatta keresztlevelét, amely szerint a keresztsgben Fluvia, Lavinia, Itala, Romana nevet nyert és hogy Amilcare Cipriani „fényképész” és Adolphe Rué gyermeke, akkor minden kétségem eloszlott. Feleségem halála után ugyanis nóm rokonai a kis gyermeket magukhoz vették, a Fluvia név helyett Juliának nevezték és rólam, mint afféle elvesztett emberről, mit sem említettek. A leányka joggal hihette, hogy atyja már nem él, másrészt pedig, ha nevemet itt-ott talán hallotta volna, akkor sem gondolhatta, hogy a békés „fényképész” és a vérben gázoló forradalmár egy és ugyanazon személy. Végre is leányom férje, Wely festő volt az, aki hallott valamit arról, hogy én Londonban hosszabb ideig tartózkodtam. Így gondolt arra, hogy talán mégis én vagyok feleségének atyja, ami most már be is bizonyosodott. Végtelemül sajnálom, hogy egy gyermekemnek, mint nekem anyai időn keresztül nélkülözniünk kellett a kölcsönös családi szeretetet, mégis hálát adok a Mindenhatónak, hogy legalább életem vége felé megengedte, hogy sokáig nélkülözött és halottnak hitt leányomat végre keblemre ölhetem. Wely a francia művészvilágban elismert névvel bír és legközelebb a „Salon de Rive” kiállításán nagy sikereit voltak.”

— **A féltékenység öl.** Kismaroson rettenetes családi dráma történt. A magyar államvasút istván-telki főmühelyének Szentandrassy nevű főmőntője ráltott alig pár hónapos gyermekére, a feleségére, azután agyonlőtte magát. A kis gyermek is meghalt. Az asszony még él. Szentandrassy azelőtt csendőrvolt és úgy került a magyar államvasúthoz. Feleségét, aki, mint mondják, nagyon esinos asszony volt, állandóan elkeserítette féltékenységgel. Egy ideig Nógrád-Verőcezen laktak, de az asszonyt folyton gyanúsította és végre is elköltöztek Kismarosra. De a féltékenység itt sem hagyta nyugodni a szerencsétlen embert, aki egyre civakodott a feleségével. Szombaton végre elvakultságában elkövette szörvűtettét.

— **A b**
irtuk, hogy
ladtak és h
vetett a r
harangszer
telepek hat
ból jelentik
egy belátha
lem elhári
Holobert
ben elhagy
vezetését
kapitánysá
közölg d
beszélgetés

— **A**
szétsugárz
fészek meg
gal hihettü
hogy azon
sikerült, n
a zabolátl
zet csak
szét napo
nyelvek e
dására sz
tek és
A bányal
hogy gon
különb
tendő, ne
a folyóba
égetünk,
vállalatok

— **T**
ban. Pek
épületbe
veket ölt
ket, vala
elpusztít
met ka
san me
sen meg
anyagrak

— **S**
aki a mu
New-Yor
és mindj
fog meg
ugyanis
ként jel
neki, hog
vizsgálat
gálóbíró.
szabadsá
holnap
vád elle
szegésér
nyombar

— **G**
Gusztá
kamarás
jeire. Az
megrak
két tűz
tással k
csit. Az
mértől
vadulva
hogy a
forgott.
létét és
szénáss
megme
súlyos

— **B**
Bürger
strassb
sának
Vilmos
tása ut
s dokt
becsüle
tanács
tegye
ellen.

— **A boryslavi bányatűz.** Hetekkel ezelőtt megírtuk, hogy a boryslavi petróleumforrások kigyuladtak és hogy a bányahatóság minden lehetőséget elkövetett a pusztító elem megfékezésére. Legujabban haragszerű készülékekkel akarták az egyes források telemek hatalmas lángnyelveit elfojtani. Drobysz-ból jelentik most, hogy ez a kísérlet sem sikerült és így belátható időn belül nincs is remény a veszedelem elhárítására. A mentési munkálatok vezetője, Holober miniszteri tanácsos, ennek következtében elhagyta Boryslavot és a további munkálatok vezetését dr. Nidovicz-ra, az ottani bányakapitányság főnökére bízta. A veszedelemre vonatkozólag dr. Nidovicz egy újságíróval folytatott beszélgetésben a következőket mondotta:

— A haragok alkalmazásával a lángnyelvek szétsugárzását részben lefojtottuk és ezáltal a tűzfészek megközelítését is könnyebbé tettük. Ezért joggal hittük, hogy kísérletünk sikerrel fog járni. Mint-hogy azonban a haragokkal való oltási kísérlet nem sikerült, most már éppen olyan tanácstalanul állunk a zabolátlan elemmel szemben, mint azelőtt. A helyzet csak annyiban javult, hogy a nyersolaj egy részét naponként ötven csatornán vezetjük el a lángnyelvek elé. Másrészt azonban a nyersolaj befogadására szolgáló medenczék már majdnem megteltek és így azok túltömése következhetik be. A bányahatóság erre való figyelemmel elrendelte, hogy gondoskodjunk a nyersolaj elszállításáról, mert különben a nyersolaj ott a helyszínén lesz elégetendő, nehogy az a mezőket elöntse vagy esetleg a folyóba ömöljön. Előrelátható, hogy olajat el kell égetnünk, mert selejesebb minősége miatt a raktár-vállalatok nem hajlandók az átvételre.

— **Tűzkatasztrófia a pekingi német kaszárnyában.** Pekingben a német követség védőcsapatának épületében tűz támadt, mely csakhamar nagy mérvet öltött és az étermet, a kantint, a hálótermeket, valamint az ágyuszt és anyagraktárt teljesen elpusztította. A lövegek felrobbantak és két német katonát meghalt, hét pedig súlyosan megsebesült. Öt francia is életveszélyesen megsebesült. A kár igen jelentékeny. A tűz az anyagraktárban keletkezett.

— **Sikkasztó bankár.** Friedberg Zsigmond bankár, aki a múlt télen másfélmillió márkát elikkasztása után New-Yorkba menekült, ma visszaérkezett Hamburgba és mindjárt tovább utazott Berlin felé, ahová holnap fog megérkezni. Annak idején a sikkasztó bankár ugyanis levelet írt berlini ügyvédjének, hogy kész önként jelentkezni a törvényszéken, ha megengedik neki, hogy szabadon utazhassék haza és nem helyezik vizsgáló fogságba. Ez megtörtént és az illető vizsgálóbíró, aki Friedberg ügyében az eljárást vezette, szabadságidejét megszakítva, visszatért Berlinbe, hogy holnap már kihallgassa a visszatért Friedbergot. A vád ellene család bukására és a letéti törvény megszegésére szól. Ha szabadságvesztésre ítélik, akkor nyomban letartóztatják.

— **Életveszélyes sétakocsizás.** Híjjab Elek Gusztáv, mezőpeterdi nagybirtokos, császári királyi kamarás könnyű kocsiján kikocsizott a szántóföldjeire. Az országúton szembe jött vele egy szalmával megrakott igásszekér, möl Elek kocsija elő fogott két tüzes esikő megijedt, megugrott s örült vágatással kezdte az országúton tovább vonszolni a kocsit. Az egyik fordulónál a lovak nekivették egy mértföldkönek, mire a rud eltört és a lovak megvadulva, vad iramban tagadták el a kocsit, úgy, hogy a kocsiban ülők élete komoly veszedelemben forgott. Elek azonban nem vesztette el lélekjelenlétét és behajította a két lovat egy előtte czammogó szénásszekérbe. Az utolsó pillanatban sikerült így megmenekülnie a halálos veszedelemből. A lovakat súlyos sérülésük miatt agyon kellett löni.

— **A doktor ur.** A Strassburger Demokratische Bürgerzeitung pénteken kiméltlenül megtámadta a strassburgi egyetem jog- és államtudományi fakultásának tanári karát, mert Agost Vilmos herceget, Vilmos császár negyedszülött fiát négy félév hallgatása után jogi és államtudományi vizsgára bocsátotta s doktorrá avatta. A vizsgálóbizottság tagjai most becsületsértésért pörbefogták a lapot és az egyetemi tanács felhatalmazta az egyetem gondnokát, hogy tegye meg a bünyenítő feljelentést a Bürgerzeitung ellen.

— **Neumann ur boszut áll.** Épületes botrány történt ma délelőtt Neumann Miksának, a kétes hírnévre vergődött zugbankárnak Lipót-körút 27. számú lakásán. A zugbankárok ellen folyó büntügy nyomozása során sok szó esett Grünvald Lipót czimirodatulajdonosról, akinél annak idején Neumannék, mint ismeretes, egy millió czimet rendeltek meg azzal a kikötéssel, hogy a bírák, rendőrtisztviselők, és főleg a zsidók kihagyandók a névsorból. Ezt a körülményt Grünvald kihallgatásakor vallomásaiban részletesen elmondotta és ezért Neumann Miksa kiszabadulása után boszut forralt ellene. A czimekért ugyanis Neumann 1000 koronát lett volna köteles fizetni, de adós maradt. Ekkor megegyeztek 500 koronában. Ma kellett volna Grünvaldnak a pénzt megkapnia s Neumann e czélból 11 óra felrendelte Lipót-körút 27. szám alatt lévő lakására, ahol a „bank” hivatalos helyiségei is vannak, fizetés helyett azonban pofonokkal és ütlegekkel fizette ki Grünvaldot. Amint Grünvald 11 óra tájban belépett a szobába, Neumann az ajtóhoz ment, azt kulccsal bezárta s aztán e szavakkal:

— **Maga ellenem vallott? Maga gazember! —** nekiugrott, torkon ragadta és ütlegelni kezdte. A lármára besiettek a bank alkalmazottai s azok is segítettek gazdájuknak Grünvaldot megverni.

A megszorult ember eleinte védekezett, azután felrántotta az erkélyre nyíló ajtót és kiugrott az erkélyre és onnan kiabált le segítségért az utcára. A segélykiáltásokra rendőrök siettek fel a lakásra és kiszabadították Grünvaldot, aki most személyes szabadság megsértése és könnyű testi sértés miatt feljelentést tett Neumann Miksa ellen.

Igy mondja el az ügyet Grünvald. Egészen másként tünteti fel azonban az esetet az a feljelentés, amelyet dr. Vaisz Sándor, Neumann ügyvédje, ma magánlakásértés és zsarolás miatt beadott Grünvald Lipót ellen a büntető törvényszéken. Eszerint Grünvald minden meghívás nélkül ment el Neumannhoz s azt mondta neki, hogy abban az esetben, ha ezer koronát ad neki, hajlandó a nyomozás során tett terhelő vallomását módosítani. Az ajánlatra Neumann dühbe jött, felpofozta Grünvaldot és kiutasította az irodájából. Az esetnél — a feljelentés szerint — jelen volt dr. Langheim Henrik ügyvéd és az egész irodaszemélyzet is.

— **A szabadkai mészárosstrájk vége.** A szabadkai mészárosstrájk egy napi dicstelen működés után kimúlt. A strájkoló mészárosok szombaton küldöttséget menesztettek a városi főkapitányhoz, amely előterjesztette a mészárosoknak a husárrakra vonatkozó ajánlatát. A küldöttség kijelentette, hogyha a tanács az ajánlatban feltüntetett árakat elfogadja, a mesterek a strájkot azonnal beszüntetik. A tanács elfogadta a husvágók ajánlatát és így a mozgalom véget ért. A város így elállott a hatósági mészárszék berendezésétől, a héten azonban még egy próbavágást rendeznek abból a czélból, hogy a husárrakat véglegesen megállapítsák.

— **Gyilkosság a havasokon.** Kolozsvár közönségét megint egy hatósági közeg legyilkolása tartja izgatottságban. A városi egyik határőrt, Györgye Tódort eddig ismeretlen tettes szolgáló utján lelőtte. A gyilkosság Kolozsvár város felsőfelén lévő erdőnél történt. Kedden este szokott körutját véggezte lován az erdő mellett Györgye. Egyszerre egyik bokorból lövés dördült el és a szerencsétlen holtan fordult le lováról. A ló magánosan hazament Györgye kunyhójához és a boldogtalan családja így szerzett tudomást a szerencsétlenségről. Azt hiszik, hogy orvvadászok áldozata Györgye. A többi határőrt annyira megrémítette a gyilkosság, hogy kérelemmel fordultak a városi tanácshoz, kérve áthelyezését, mert a havasok mentén ezek után egy percze sem érzik magukat biztonságban. A szegény Györgyét nagy részvét mellett temették el esütőtűkőn az erdő egy öreg fája árnyékában. A rendőrség erélyesen nyomoz a banditák után.

— **Orosz forradalmárok elítélése.** Szentpétervárott zárt ajtók mögött megint véget ért egy nagy forradalmi pör. Harmenczkilencz forradalmár állt a törvény előtt. Hatóság ellen való lázítás és állam-felforgató tanok terjesztése volt a vád. Hat vádlót, köztük egy hercegek kisasszonyt, 15 évi kényszermunkára ítélték. A többiek kisebb büntetést kaptak. Hármat 12 évi, tizet 10 évi, ötöt

8 évi, hatot 6 évi és egyet 5 évi kényszermunkára ítélték.

— **Medikus és táncosnő.** Ville sur Merben, a Casino-szálló egyik szobájában, mint Párisból táviratozzák, átlőtt fejfelé találták H. orvosnövendékét. Ugyanabban a szobában súlyos sebekkel feküdt H. Betty huszéves táncosnő. A táncosnőt azonnal megoperálták és sikerült a golyót testéből eltávolítani, de kétséges, hogy az életét megmenthetik-e. Állapota egyelőre nem engedi meg, hogy kihallgassák. A hátrahagyott levelekből azt lehet következtetni, hogy a fiatalok azért követtek el öngyilkosságot, mert házasságuk elé akadályokat gördítettek. Podgyászukat Trouvilleben hagyták, ahol néhány napig tartózkodtak. H. orvosnövendék igen előkelő családból származik, katonáskodása alatt ismerkedett meg a táncosnővel, akibe halálosan beleszeretett. Szülei nem akarták megengedni, hogy a leányt feleségül vegye.

— **Aki gyűlöli a papokat.** Szmolinszky István, tizenhétéves iparos mellbelötte magát a Váci-körút 64. száma alatt Dukesz Imre asztalos lakásán. A fiatalember ezeket a sorokat hagyta hátra:

Kérek mindenkit, akinek módjában áll, hasson oda, hogy temetésnél pap ne legyen jelen. Mert annak, akit egész életében gyűlöltem, nincs joga ahhoz, hogy hazugságaival ott megjelenjen.

Szmolinszkyt nagyon súlyos állapotban szállították a Rókus-kórházba.

— **Halál a képviselőválasztási utban.** Pétrus Vendel bélavári iakos kilenczedmagával a választás befejezése után Barscon a vasuti szállóában vett lakást, hogy másnap reggel hazautazhasson. Pétrus jó barátjával, Szabó nevű társával vett egy szobát. Pétrus még eddig ki nem derített okból az ablakon át kiesett és szörnyet halt. Társa minderről mit sem tudott, mert mikor a hajnali vonattal utazók a hullára ráakadva, a vendéglőt fellármázták, Szabó a szobában mélyen aludt. Büntény, ugy látszik, teljesen ki van zárva. Azt hiszik, hogy Petrust szédülés fogta el és úgy esett ki az ablakon.

— **Rejtélyes halott.** Egy müncheni lap közlése szerint Dittl kereskedelmi tanácsost, egy staubingi sörgyár tulajdonosát Cattaroban holtan találták. Homlokán revolvergolyó halálos sebet ütött. Egyelőre még nem lehet tudni, vajon öngyilkos lett-e, avagy merényletnek áldozata.

— **Meggyilkolt igazgatónő.** Antoisban három álarcos ember megtámadta madame Larrieux elemi iskolai igazgatónőt, agyonütötte és kirabolta. Brancard igazgatónőt és Vignol mórsonót, akik az igazgatónő segítségére siettek, a rablógyilkosok szintén leölték és megkötözték. A rablógyilkosságban való részvétel gyanúja alatt a párisi rendőrség letartóztatta Louis Larrieuxot, Larrieux asszony 27 éves unokaöccsét, aki már be is vallotta tettét. Czinkostársait, Guesnel és Moury párisi csavargókat a rendőrség szintén letartóztatta.

— **A sógorok.** A Váci-köruton ma délelőtt egy válopörnek éppen nem a legutolsó, de valószínűleg a legvilharosabb fejezete játszódott le. Két hatalmas bot szerepelt főképpen az izgalmas jelenetben. Az egyik botot Zobonyai János kincstári erdősz forgatta a sógora, Biszkup Ferencz hátán, a másikat Biszkup Ferencz alkalmazta szintén a sógorán, Zobonyain. A furcsa jelenetnek a rendőrség közbejárása vetett véget. A sógorokat bekísérték a hatodik kerületi kapitányságra, ahol kölcsönösen kijelentették, hogy nem tekintik egymást sógoroknak, mert Zobonyai válopöre nemsokára el fog dőlni s a rokonsági kötelék, mely a botpárbajt előidézte, nemsokára véget fog érni. A harcziás sógorok ellen botrányokozásért megindították az eljárást.

— **Zavargó foglyok.** A nimesi fogházban újabb zavargások voltak. A foglyok szétzúzták a munkatermek berendezéseit. A zendülést eddig nem sikerült elnyomni. A börtönigazgatóság a veszélyben forgó személyzet védelmére 300 katonát kiküldetését kérte.

— **Ismeretlen gyilkos.** Trapli felsőbodrogi vizsgálóbizottsági felügyelőt tegnap délután a felügyelői lakás melletti kukoricásban, félkilométernyire lakásától ismeretlen tettesek fejszével agyonverték. A hullát ma reggel találták meg. A tetteseket nyomozzák.

— **Rablás a Kisiúvaros-utcában.** Hidvéghy Mihály, huszonhárom esztendő fiatalember a múlt éjjel megtámadta a Kisiúvaros-utcában Csontos Gábor munkást. Mellbevágta, leteperte a földre, felfogatta s elrabolta hét koronáját. Az utonállót, akinek időjeje nem volt foglalkozása, letartóztatták s kísérték az ügyészség fogházát.

— **Tűz egy faterlepen.** Fornheim Izidor épület-asztalos és tűzifa-kereskedő telepen. Ujpesten, vasárnap délután ötöt fél óra tájban, eddig meg nem állapított okból tűz támadt. A veszedelem hihetetlen gyorsasággal elharapódzott s mire az újpesti városi tűzoltóság és a szomszédok gyárak tűzörgeci Jónás Gyula őrsparancsnok vezetésével kivonultak, a telep nagy része már lángban állott. Négy óra hosszat tartó megfeszített munkával, este fél kilenc órára sikerült csak a tűzoltóknak a tűz lokalizálása. A kár, melynek nagysága ismeretlen, biztosítás révén megtérül. A rendőrség megindította a vizsgálatot, terehel-e valakit a tűz keletkezéseért mulasztás.

— **Megölte nyolcz filléért.** Szimian Mihályné Monyorósi (Ardmege) községben késsel megölte Pantye János földmivest. Pantye 80 fillérel tartozott az aszszonyának és miután ez többször hiába kérte a pénzt, az aszszony haragjában megölte adósát.

— **Halálozások.** Id. özvegy ómoroviczai Heinrich Ferencz, szül. Stricker Mária augusztus 2-án nyolczvanhárom éves korában váratlanul elhunyt zugligeti nyaralójában. A megboldogult bécsi származású volt, még a szabadságharc előtt költözött Magyarországra. Férje, Heinrich Ferencz, a Heinrich A. és Fia cégnek volt a feje és a Kereskedelmi Banknak több éven át igazgatója. Huszonhat éves korában jutott özvegyiségre. Az elhunyt hűlt tetemeit hétfőn délután szentelték be a Kerepesi-úti temető halottasházában. A gyászszertartáson nagy közönség jelent meg, amely mély részvétellel kísérte a megboldogultat utolsó útjára. Rendkívül kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat, többek között Laehne Hugó országos képviselő neje, aki nagyanyját vesztette el a megboldogultban.

Jovanovics János harminczhét éves korában Abbáziában meghalt. Jovanovics János cs. és kir. bosnyák-ezrednél szolgált mint főhadnagy, hol tehetőségét és uri modorát igen megkedvelték, de makacs szívujaja miatt kénytelen volt a hadseregből kilépni. Az utolsó hat évben Litke pezsgőgyár cégnek vidéki képviselője volt s e minőségben nagy népszerűségnek örvendett.

Legányi Géza nyugalmazott magy. kir. erdész életének hatvanharmadik évében, Sóbánya községben, váratlanul elhunyt. A köztiszteletben állott öreg urat igen nagy részvét mellett temették el.

Mok Ernőke életének nyolczadik évében néhány napi súlyos szenvedés után augusztus 1-én elhunyt.

Zorger Rafael mészáros, a Polgári Bank Részvénytársaság ig. tagja, a vármegyei törvényhatóságnak, valamint Dës város és a ref. egyház képviselőtestületének tagja hosszas szenvedés után életének ötvenhatodik évében meghalt Désen.

Holly János negyedik róm. kat. főtanító életének ötvennyolczadik évében meghalt Negyedén.

Özv. Szomjas Edéné, szül. Szücs Fanny negyvenkét éves korában elhunyt Halmajon.

— **Köszvény,** izületi, izomesuz, izzadmányok, csonttörés, ichias, görvélykór és hörbántalmak esetiben Európa legkiválóbb hatású és legnagyobb természetes iszapfürdője és kénes hévízforrása Keszthely-Hévíz. Százeken áldják e csodálatos iszapfürdőt, mely 10 holdnyi tavat alkot. Iszapja korhadó tövénnyel és bő szénsav- és kénhidrogén-gáz tartalommal telítve, a testhez nem tapad, óriási mennyiségben van a tó fenekén lerakódva, úgy, hogy a víznek sok helyen csak 0.30—1.50 méter között váltakozó mélysége folytán a beteg részek egészen beázathatók az iszapba. A fürdő állandó fürdőorvosai: dr. Schulhof Vilmos Budapestről és dr. Hanny Ödön járásorvos. A telepen 250 különben berendezett szoba van. A fürdő berendezése és vezetése mintaszerű. A fürdő bérlője, Reischl Venczel, mindent elkövet, hogy a beteg fürdővendégek a fürdőt gyógyultan hagyják el és betegségeik tartama alatt kellő szórakozásban legyen részük.

A Kárpátok Beszkid nevű hegláncolatának déli lejtőjén 6000 hold szűles fenyőerdővel környeztetett, hegyek által védett völgykatlanban fekszik a legszebb magyar fürdő: Bártfafürdő. Két év óta a fürdő agilis és közkedvelt igazgatója, Max János valóságos paradicsomot varázsolt a fürdőből, azt egész Európában ismerette tette. Aki csak egyszer is megfordult Bártfafürdőn, érezte annak balszamos levegőjét, tapasztalta a szembeötlő figyelmet és része volt a szokatlan olcsóságban, az Bártfafürdőt minden évben felkeresi. Az igazgatóság legfőbb törekvését siker koronázta, szállodai vendéglőit olyan kezeknek adta bérbe, ki nem kimélt semmiféle költséget és a legjobb szakácsokat szerződtette. A kontinens legelőkelőbb szállodáiban sem lehet olyan olcsón étkezni, mint a Bártfafürdői Royal-étteremben, hol szembetűnő, hogy a legkisebb vendéglő áránál is olcsóbban lehet étkezni. Előkelő és díszes társaság van együtt most Bártfafürdőn, hol a derék fürdő-igazgató nap-nap után újabb szórakozásról gondos-

kodik. A fürdő villanyvilágítással van berendezve, modernnül, a legkényesebb igényeknek megfelelően. Bártfafürdőn a beteg meggyógyul, az egészséges pedig kellemesen tölti a nyarat.

x **Idegesség, ideggyengeség** (neurasthenia, hysteria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete (fejfájás, fejnemű, szédülés, bágyadság, álmatlanság, szív- és gyomor-tünetek, bélrenyheség, göresök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó elektroterápiái intézetében (Károly-körút 24.). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalommentes.

x **Zászlók, czimerek** minden kivételben kapható Linhart színházi festőnél és diszitonél Budapest. VIII. Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-féle vivő-terem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivőterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vivásra.

Gyilkosság a városligetben.

— Megvannak a tettesek. —

Budapest, augusztus 3.

Ma korán reggel egy munkába siető gyárimunkásleány, a városligeti mutatványos bódék között, a Barokaldi-czirkusz közelében egy véres hullára bukkant. Kardos Eszternek hívták a munkásnőt, aki a holttestre rátalált. Hajnalban munkába sietett s utja a Barokaldi-czirkusz mellett vitte el. Az épület baloldalán, félig egy czukrosbódé alá tolva, emberi testet vett észre. Nagy vértócsában feküdt a husz-huszonhárom éves fiatalember, a hátán egy mély seb tátongott, a mellén kettő is. A leány ijedten sikoltozott, amire hirtelen meglevenedett a környék. Álmos alakok bujtak ki egyik-másik bódéből, mutatványosok, akik ott szoktak hálalni, hogy a városligeti tolvajoktól megőrizzék kis holmijukat. Elszaladtak a Hermina-úton levő őrszobába, onnan pedig telefonáltak a főkapitányságra, ahonnan nemsokára megérkezett a rendőri bizottság.

Az áldozatnál, aki tátott szájjal, eltorzult arccal, hanyatt feküdt, semmiféle írást, följegyzést nem találtak, amiből a személyazonosságát megállapíthatták volna. Középtermetű, karcsu, szőke ember volt, a bajusza kicsi, szőke s kis oldalszakállja is van. Szürke zakkó-ruhájában Mancsuka Péter szabó cég-jegyét találták. Kalapjára sehohsem akadtak rá s a lábán csak egy félcipő volt. A másikat később nyolcztiz lépésnyire találták meg egy mélyedésben.

A rendőrség emberei fölkeresték az egész környéket, sorra kihallgatták a bódék tulajdonosait és öreit, akik egész éjjel ott tartózkodtak a közelben, de csodálatos módon egyikük sem hallott semmiféle zajt, lármát. A nyomozás adataiból azt következtetik, hogy a gyilkosság másutt történt s a halottat később vitték oda, ahol reggel megtalálták. A rendőrorvos vizsgálata szerint eszméletlen állapotban volt s csak a czirkusz mellett szenvedett ki.

A gyilkosok nyomozására egész sereg detektívet küldtek ki és délután két órára sikerült is az összes tetteseket kézrekeríteni. Beck és Angyal detektívek kinyomozták, hogy a gyilkosságban résztvett Liebermann Árpád, Kuhn Antal városligeti hirtás üzletvezetője, akit a Tar-utca 2. száma alatt levő lakásán meg is találtak. Liebermann beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy a leány miatt veszett össze az áldozattal, akinek a nevét nem tudja s azelőtt egyáltalán nem ismerte. Verekedésre került a sor, ő bottal ütött az ismeretlen fiatalemberre, akitől a leányt „el akarták venni”, két másik társa pedig késsel, illetve törrel támadt rá. A tört. később a Szondy-utczában, egy bentebolt alatt levő pince ablakán bedobták. A detektívek megtalálták a tört. Liebermann nem tudta megnevezni a társait, csak annyit mondhatott róluk, hogy a Sember-féle mérleggyárban vannak alkalmazva.

E vallomás alapján a rendőrség emberei bekísérték a gyárból Sztojanovics Mihály és félórával később Zollner Béla munkást. Sztojanovics szintén beismerő vallomást tett.

— A tőr az enyém, — mondotta — és nem tagadom, hogy mind a három szurást én ejtettem azon a fiatalemberen. Nem akartam megölni, csak a leányt szerettem volna megkeríteni.

Zollner csak ököllel verte az áldozatot s Liebermann sem használta kést. Hogy az áldozat kicsoda, azt egyikük sem tudja; azt hiszik, valami jobbfejű munkás. A morgueban több szembesítés történt, de még nem tudták agnoszkálni. A három tettest persze letartóztatták s keresik a leányt is, akinek vallomása teljes világosságot deríthet az ügybe.

A késő éjjeli órákban értesülünk, hogy Kovács József tizenkilenc éves süteménykihordó agnoszkálta a halottban Tóth Lajos husz esztendőös kocsiát. A késő éjszakáig tartó vizsgálat, tanukihallgatás azt is megállapította, hogy a gyilkosságban mások három tettes is részes volt, akiknek nevét, állását é lakhelyét már kipuhatolta a rendőrség. Reggel beviszik őket a rendőrségre és le is tartóztatják mind a három. Az az állítás, mintha leány miatt veszték volna össze, nem felel meg a valóságnak, mert már is bebizonyult, hogy csekélységen, állítólag egy bot miatt történt az összetűzés s a végzetes kimeneteli verekedés.

6 **visit Fénykép 1⁵⁰ Ft.**
HUNNIA FÉNYKEPESZ.
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 6.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Budai Szinkör.** Ma este a Budai Szinkörben „A varázskeringő” került színre Raskó Géza, a Király-Színház tagjának vendégfellépésével. A vendégművész, kinek alakítása már a Király-Színházból ismeretes, a közönség igen meleg fogadtatásban részesítette. A többi szereplő a régi volt.

(*) **A Király-színház megnyitása.** A budapesti színházi szezon e hét végén indul meg a nyári szünet után és pedig a Király-Színház révén, amely szombaton, e hó 8-án este 8 órakor kezd meg előadásainak sorozatát. A Király-Színházban a közönség fokozott kényelmére az idén is több újítás és javítás történt. Felújították a színpad berendezését, a prosceniumot új előfüggönnyel látták el, a nézőteret új peluche-szőnyeggel vonták be és a színház homlokzatát teljesen újonnan festették ki. A színpadon és nézőterén egyaránt, az eddigi szénfonalú lámpák fémfonalú lámpákkal cseréltettek ki, amelyek révén ugyanannyi lámpamennyiség mellett sokkal fényesebb és hatásosabb lesz a színház világítása. A megnyitó darab a tavalyi szezon záródarabja, a „100 év múlva” lesz.

(*) **Egyházművészeti kiállítás.** Az Iparművészeti Társulat Vaszary Kolos biboros hercegprímás védősége alatt az ősszel, tudvalevően, egyházművészeti kiállítást rendez a városligeti Műcsarnok termében. Az előmunkálatok, amelyeknek minden mozzanata iránt a legnagyobb érdeklődést tanúsította Izabella főhercegnő, már néhány részlet kivételével elkészültek és augusztus közepe táján hozzáfognak a rendezéshez, de már akkorára a kápolna és az oltárok, melyeknek felállítása több időt vesz igénybe, már állani fognak. A kiállítás úgy az anyag mennyisége, mint művészi tökélye miatt eseménynek ígérkezik és remélhetőleg eléri vele czélját a rendező társulat: hogy ez irányban is teret hódítson a modern magyar iparművészetnek, amely, ha már jobbat nem is, de olyat, mint a külföldi, mindig produkál.

(*) **Berekesztett kiállítás.** A Magyar Vasuti és Hajózási Club helyiségeiben rendezett angol plakát-kiállítást hétfőn, augusztus hó 3-án rekesztették be. A kiállítás három utolsó napján Fischer Mór mérnök, a kiállítás rendezője, a látogató közönségnek személyesen szolgált magyarázatokkal. A kiállítást állandóan nagy közönség látogatta.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorhajcsók-
nak és ezékszorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt tel-
jesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér

FŐVÁROS.

(*) **Magyar művész Bécsben.** A Népszínház-Vigopera tagjai szerződést keresve, elszélednek mindenfelé. Még a határon túlra is jut. Így például Pázmán Ferencz a bécsi Johann Strausz-színházzal szerződött, ahol november havában már föl is lép.

(*) **Sarah Bernhardt a Magyar Színházban.** Beöthy László, a Király-Színház és Magyar Színház igazgatója, szerződést kötött Sarah Bernhardtal, mely szerint a kiváló művésznő december hó folyamán négy estén át fog a Magyar Színházban vendégszerepelni. A művésznő régi és új műsorának legkitűnőbb 4 darabjában fog fellépni, amelyeknek megválasztása tárgyában a Theatre Sarah Bernhardt igazgatóságával most folynak a tárgyalások.

(*) **Szerződöttség.** Gyöngyi Izsót, a népszerű színművészt és leányát, Gyöngyi Jolánt, a kitűnő szubrett-énekesnőt, ez év őszétől kezdődőleg Zilahi Gyula, a debreczeni színház igazgatója társulatához szerződötteste.

(*) **Az akvarell-művészet fejlesztése.** A Szép-művészeti Társulat — mint már említettük — a téli nemzetközi kiállítás után nemzetközi grafikai kiállítást rendez. Gróf Apponyi Albert most leiratban értesítette a Társulat vezetését, hogy állami első díjjal ezer koronát, második díjjal pedig hatszáz koronát engedélyez a kiállítás oly vízfestményeinek kiállítására, melyek az alkalmazható legmagasabb mértékűt megítik. A díjak odaítélésére a művészeti osztály főnökével kiegészítendő társulati díjazó bizottságot hatalmazza fel. A miniszter e határozatával azt kívánja elérni, hogy képzőművészetünknek egy kellő méltóságban nem részesülő, szinte elhanyagolt, pedig a művészet elterjedésére nagy befolyást gyakorolni alkalmas műfaj, az akvarell, az eddiginél több és behatottabb figyelemben részesüljön. A Képzőművészeti Társulat gondoskodni fog arról, hogy mindazok a magyar művészek, akik az akvarell-festéssel foglalkoznak, képviselve legyenek, hogy így teljes hű képet nyerjünk az akvarell-művészetünkről. A kiállítás többi csoportjában résztvevő művészek számára maga a Társulat és több, a művészeteket pártoló egyesület fog díjakat kitűzni.

(*) **A néprajzi kiállítás bezárása.** Az Iparművészeti Múzeum Üllői-uti palotájában most a néprajzi kiállítás foglal helyet, amelyet azonban nemsokára bezárnak. Akkor a Múzeum hozzáfog az újabban szerzett iparművészeti tárgyak és az ajándékok kiállításához.

(*) **Kabaré Bártján.** Nagyon jól sikerült mulatságot rendezett szombaton a bártafűrdői műkedvelő ifiúság a Royal disztermében, mely erre az alkalomra zsufolóság megtelt díszes közönséggel. Az anyagi siker, mely tekintélyes összeggel gazdagította a Gyermekkert-Egyesület jótékony alapját, elsősorban a jótékonyaságról fővárosszerzte ismert öv. Hódosi Béláné urasszony érdeme. Az erkölcsi siker Gyöző Lajos, a Víg-színház tagja buzgó rendezésének és mellette a főleg konferenciaként működő Patek Adrienne ötletességének köszönhető, aki Hel-tai Jenő monológjának és dr. Patek Béla egy versének elmondásával, valamint zongorakiséréttel is megérdemelt tapsokat aratott, miből különben bőven kijutott Gerő Erzsike, Arató Jolánka, Sámson Ilonka, Szabó Sárika, Strasser Sárika és Zelmának, valamint Beimel László, Fox Lipót és Gerő Miklós uraknak is. A kabarét követő táncz hajnalig tartott.

Nyilt-tér

■ rovaiban közzétették nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. Deutsch Simon

ügyvédi irodáját

VI., Podmanitzky-utca 39. sz. helyezte át.

KUNZ ÉS MÖSSNER

vászon és fehérnemű-üzlete

Koronaherczeg-u. és Kigyó-tér sarkáról

helyiségét áthelyezte

Kigyó-tér 2. és régi Városház-tér sarkára

BUDAPEST.

(*) **A főváros új térképe.** A főváros tanácsa már régebben elhatározta, hogy új térképet készített a fővárosról, mert tizenkét év óta nem jelent meg a fővárosról pontos térkép. Az új térképet a főváros mérnöki hivatalának adatai alapján szerkesztették és a fővárosi házi könyvtárba állította ki. Az új térképen az utcák neve és a legújabb helyrajzi számok barna színűek, a házszámok és egyéb adatok pedig fekete színűek. A térkép 67 szelvényből áll s az ára 120 korona, de kaphatók egyes szelvények is 2 korona 50 fillérért.

(*) **Pályázat alapítványi díjakra.** A néhai báró Wodianer Móríczt nevezte viselő alapítvány kamataiból, valláskülönbség nélkül, olyan magyar honos iparosokat és kereskedőket részesítenek segítségben, akik a főváros területén állandóan tartózkodnak és saját hibájukon kívül szegényedtek el. A bizonyítványokkal felszerelt folyamodást szeptember elsejéig lehet benyújtani a főváros tanácsához. A fővárosi szegény-alapnál kezelt Dimschütz-féle alapítványból két 42 korona 96 filléres segélyt osztanak ki. Az alapítványra szeptember 10-éig lehet pályázni. A díjat csak az első, vagy második kerületben lakó budapesti illetőségű görög-katolikus vallású és szegénysorsu pályázó kaphatja. A díj életfogytig jár.

SPORT.

Kottingbrunni versenyek.

— Kilencedik nap. —

A kottingbrunni meeting tegnapi utolsó napján az 50.000 koronás Helenenthal-díj került dűlőre, mely reánk nézve elszomorító eredménnyel, a német Stossvogel győzelmével végződött, mely starttól a czélig uralva az egész mezőnyt, könnyen egy és fél hosszal győzött Töff ellen, míg az előfoglalások kedvezése Kunilinde csak a harmadik helyre érkezett.

Részletes eredmény a következő:

I. **Bucusi handicap.** Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Br. Springer G. pk. **Grammaire** 56 kg. (Taral), 2. Mr. Lincoln pk. Paif 60 kg. (Carlslake), 3. gróf Wenckheim I. pm. Lotus 55 kg. (Krouzil). Futottak még: Nika (Miles), Pletyka (Vivian), Galantine (Paul). Igen könnyen másfél hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:14, 20:27, 55.

II. **Schneebergi díj. Gátverseny. Handicap.** (Dij 8000 korona. Táv 2800 méter. 1. Mattausch H. stpm. **Recolte** 60 kg. (Slinn), 2. br. Üchtritz Zs. pk. Mimosa 60½ kg. (Fejes), 3. Dreher A. pk. Braganza 60 kg. (Aylin). Futottak még: Malvina (Lawton), Vesztegető (Huxtable), Brave (Dillon). Könnyen két és félhosszal nyerve, nyolcz hosszal harmadik. Tot.: 10:30, 20:31, 32, 63.

III. **Kétévesek eladóversenye.** Díj 2000 korona. Táv 900 méter. 1. Gróf Trautmansdorff L. sher. **Pengő** 48 kg. (Seiler), 2. gróf Wenckheim D. sk. Alabárd 54 kg. (Janek), 3. Meichl T. sk. Armida 46½ kg. (Gulyás). Futottak még: Jutalom (Borish), Ászár (Krouzil), Sam Lewis (Izményi), Gipsy Girl (Mach), Frania (Vajda), Isnardie (Kisziváth). Könnyen két és félhosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:33, 20:31, 32, 63.

IV. **Helenenthal díj.** Díj 40.000 korona. Táv 1000 méter. 1. Graditzi porosz kir. főménes sm. **Stossvogel** 56 kg. (Bullock), 2. Mr. Lincoln pk. Töff 54½ kg. (Carlslake), 3. Söllinger R. száz. pk. Kunilinde 54½ kg. (Janek). Futottak még: Vampyr (Aylin), Selma (Pratt), Theophratus (Birkenruth), Juvenal (Taral), Kamsin (Krouzil). Könnyen másfél hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:27, 20:24, 28, 24.

V. **Mödlingi-díj.** Díj 3000 korona. Táv 2400 méter. 1. Egyedi A. 66 pm **Menyörgös** 56½ (Janek), 2. Mautner V. 56 pm Kara mustafa 56½ (Birkenruth), 3. Gróf Wenckheim D. 36 pk Szegő 48½ (Cockeram). Futottak még: Meglio (Taral). Könnyen ötönegyed hosszal első, ötönegyedhosszal harmadik. Tot.: 10:12, 20:21, 26.

VI. **Akadályverseny. Handicap.** Díj 5000 korona. Táv 3200 méter. 1. Egyedi L. 46 sm **Jorio** 67 (Dillon), 2. Vida T. id. sher Nikita 73 (Fejes), 3. Hg. Pálffy 46 pher Gessler 71 (Kapusek). Futottak még: Off (Slinn), Edómér (Lawton), Virágó (Huxtable), Tacitus (Shej-

bal), mely elbukott. Könnyen 5 hosszal nyerve, 8 hosszal harmadik. Tot.: 10:27, 20:25, 35.

VII. **Handicap.** Díj 3000 korona. Táv 1200 méter. 1. Egyedi L. 36 sm **Forieit** 45 (Paul), 2. Mr. Redgrey 46 sk Ella 57 (Carlslake), 3. Báró Üchtritz Zs. 36 pk Illiade 47½ (Gulyás). Futottak még: Bluette (Fries), Telemach (Janek), Trombitás (Miles), Ismerős (Birkenruth), Paula (Cockeram), Meglehet (Pratt), Marie Louise (Vivian), Jimmy (Smutny), Ballerina (Pusztér), Faragatlan (Guttman). Küzdelem után nyakhosszal nyerve, 3 hosszal harmadik.

Tátralomniczi versenyek.

— Első nap. —

A tátralomniczi három napos meeting tegnapi első napjának legérdekesebb száma a Senior-verseny volt, melyben Westminster győzött Igasság ellen. Megjegyzendő még, hogy a favoritok mind az öt futamban vereséget szenvedtek, de ezt megszoktuk már az urlovas-versenyeknél.

Részletes eredmény a következő:

I. **Szápár-díj.** Tiszteletdíj és 1600 korona. Táv 2000 m. 1. Petanovits J. **Décsey** (Krause), 2. Mazurka, 3. Langau. Futottak még: Dornoch, Salome, Ginster és Evidoor. Tot.: 10:19, 20:(nem volt tét), 39, 147.

II. **Eladók versenye.** Díj 1200 korona. Táv 1400 m. 1. Geist G. **Ténsasszony** (Pálffy), 2. Claymore, 3. Carmela. Futottak még: Fredegonde, Lothián, Trut-scherl, Lilion, Fata Negra és Macska. Tot.: 10:57, 20:45, 30, 65.

III. **Senior-verseny.** Díj 1800 korona. Táv 1800 m. 1. Sibrik S. **Westminster** (Pejacevich A.), 2. Igasság, 3. Mehet. Futottak még: Suhancz és Miguel. Tot.: 10:32, 20:32, 49.

IV. **Tátrafüredi díj.** Díj 2800 korona. Táv 2400 m. 1. Capt. Don **Sprit** (Hujber), 2. Royal Anne, 3. Marasquin. Futottak még: Haraszt, Marastoni és Boszantó. Tot.: 10:19, 20:10, 70.

V. **Eladók gátversenye.** Díj 1500 korona. Táv 2400 m. 1. Jankovich-Bésán **Maczó** (Czárán J.), 2. Parnasszus, 3. Morbihan. Futottak még: Korhely és Tyrán.

— Második nap. —

A holnapi, második nap legjobban dotált versenye a 4000 koronás Lomniczi gátverseny, melyet Pandora biztos zsákmányának kell tekintenünk.

Jelöltjeink:

- I. **Salome - Carmela**
- II. **Décsey - Langau**
- III. **Ténsasszony Macska**
- IV. **Pandora Salome**
- V. **Tiny-Tim - Westminster.**

(*) **Uszóink nemzetközi sikere.** Az olimpiai versenyeken állandóan hozzánk szegődött balszerencse okozta csorbát gyorsan kiköszörülték uszóink. Visszatértükben diadalmas versenyzést vittek véghez Bécsben is, Brüsszelben is, ahol a tervezett belga-magyar mérkőzés mégis létrejött. A meetingen a magyar uszók fényes diadalokat arattak s az összes versenyeket megnyerték, amelyekben csak starthoz álltak. Csak most tűnt ki, hogy milyen megbocsáthatatlan vétek volt, különösen a 220 yardos angol bajnokság startjától távolmaradni, hiszen Munk, Las Torres, Zachár, avagy Hajós bizony helyezve lettek volna, sőt Las Torres győzelme is valószínű volt. Uszóink a múlt héten a következő eredményeket értek el:

Brüsszelben:

100 méter gyorsuszás. 1. Halmay Zoltán 1 p. 05 mp. (belga rekord). 2. Meybomn (belga). Hátuszás, 50 méter. 1. Kugler Sándor (O. T. E.) 37 mp. 2. Gregoire (belga). Könnyen nyerve. 5x50 méteres staféta. 1. Magyar csapat (Halmay, Onody, Munk, Las Torres, Hajós) 2 p. 33½ mp. 2. Belga csapat. 200 méteres uszás. 1. Las Torres Béla (B. E. A. K.) 2 p. 36 mp. (belga rekord). 2. Munk József (M. T. K.) 3. Blitz (belga). Melluszás, 100 méter. 1. Toldi Ödön (M. T. K.) 1 p. 21½ mp. (belga rekord). 2. Courbet. 4x50 méteres staféta (mell, hát, oldal és magyar tempó). 1. Magyar csapat (Fabinyi, Kugler, Zachár és Halmay) 2 p. 16½ mp. 2. Belga csapat. 400 méteres uszás. 1. Zachár Imre (M. T. K.) 5 p. 41½ mp. 2. Hajós Henrik (M. T. K.). 3. Blitz (belga).

Most élvezet

Képig kit volt!

A Sebők-féle szabályozható

„Chic“ nyakkendő

Sebők Gyula divatruháza és kalap gyári raktára

ma már mindenki ismeri és kedveli. Elegáns, czélszerű, izléses és olcsó,

Nagy választékban szobánál szebb mintákban kapható a feltalálónál.

Budapest, VI., Teréz-körút 48. Tössék képes árjegyzékét kérni.

Bécsben. (Első nap, szombaton):

120 méteres kombinált verseny. 1. Bieberstein (Magdeburg) 1 p. 44²/₅ mp. 2. Kugler Sándor (O. T. E.) 1 p. 48 mp. 3. Köllner (I. W. A. S. K.) 1 angol mértföldes bajnokság. 1. Scheff Ottó (W. A. K.) 25 p. 44²/₅ mp. (Osztrák rekord, eddigi rekord 26 p. 35²/₅ mp.) Scheff Ottó közben megjavította a 804 és fél métert 12 p. 36 mp., régi 12 p. 57 mp., 1000 métert 15 p. 50²/₅ mp., régi 16 p. 21 mp., 1500 métert 24 p. 2²/₅ mp., régi 24 p. 51 mp. 2. Rodler (W. A. K.) 32 p. 10 mp. Melluszás 120 méter. 1. Toldy Ödön (M. T. K.) 1 p. 48²/₅ mp. 2. Rössel Károly (Fankfurt). 3. Gedat (Charlottenburg). A németek Toldy ellen óvást emeltek, de a zsüri egyhangulag elvetette az óvást. Müugrás. 1. Behus (Magdeburg). 2. Valentich (W. A. K.) 3. Köllner (I. W. A. S. K.) 100 méteres gyorsuszás. 1. Munk (M. T. K.) 1 p. 15²/₅ mp. 2. Moseler (Berlin) 1 p. 24²/₅ mp. 3. Ullrich (Berlin) 1 p. 35 mp. Halmay is jelentkezett az indulásnál, de mivel látta, hogy komoly ellenfelei nincsenek, nem indult. Staféta-verseny. 4x70 méter. (Mell. hát, oldal és magyar tempó). 1. M. T. K. (Toldi, Hendl, Hornung, Halmay) 3 p. 34²/₅ mp. 2. I. W. A. S. K. 3 p. 47 mp. Toldi két méter előnyt szerez, melyet Hendl Kellnerrel szemben megtart, Hornung nagyobbítva az előnyt, míg Halmay könnyen 20 méterrel győz. Vízipóló-mérkőzés az államdíjért. Ausztria győz a berlini Germania ellen 6:1. Félidő 3:0.

Második nap. (Vasárnap).

120 méteres handicap. 1. Schuli (W.A.C.) 1 p. 56²/₅ mp. 2. Wohanka. 3. Fränkel. 100 méteres uszás, osztrákok részére. (Bajnokok kizárva). 1. Fränkel (W.A.C.) 1 p. 17²/₅ mp. 2. Honisch. 3. Schuster. Müugrás. 6 méter magasból. 1. Behrens (Hellas, Magdeburg). 2. Satzinger (IWA.) 1 p. 6 mp. Császár-díj 5x40 staféta. 1. M. T. K. (Munk, Zachár, Hájós, Hornung, Halmay) 2 p. 13²/₅ mp. 2. W.A.C. (Honisch, Majer, Frankl, W. Scheff, O. Scheff). Tetszés szerint nyerve. Ausztria hátszó bajnoksága, 100 méter. 1. Bieberstein (Hellas, Magdeburg) 1 p. 24 mp., (rekord). 2. Kugler Sándor (O. T. E.) 1 p. 28²/₅ mp. 3. Kellner J. (IWASC) 70 méteri Kugler vezet fél testhosszal, a fordulót azonban elhibázza és vagy 3 métert veszít, melyet több behozni nem volt lehetséges. Junior-staféta, 3x70 méter. 1. W.A.C. 2. Ausztria. Póló. W.A.C. győz 7:1 arányban Ausztria ellen.

() A Sport Világ kerékpárversenye. Jól sikerült kerékpárversenyt rendezett vasárnap a Sport Világ agilis szerkesztősége a millenáris pályán a következő eredményekkel:

Reménydíj (1000 m.). 1. Paksa János (Csillag K. K.). 2. Henzsely János (Vánd. K. K.). 3. Horti Viktor (Vánd. K. K.). Hat induló. Idő: 1 p. 56 háromötöd mp. — Nyereitlenek versenye. (1000 m.). 1. Hetesi István (Törekvés). 2. Paksa János (Csillag). 3. Klein Vilmos (Csillag). Tíz induló. Idő: 1 p. 41 háromötöd mp. — Sport Világ nagy handicapja (2000 m.). 1. Lövy Artur (Föv. K. E.). 2. Rojkó József (Törekvés). 3. Müller István (Csillag). 4. Kauperth Márton (Törekvés). Két előfutam. Tizenegy induló. Biztosan két hosszal első öt hosszal harmadik. — Point főverseny. (5000 m.). 1. Vass Elemér (Vándor K. K.). 2. Cser József (Törekvés). 3. Sebők Nándor (M. K. Sz.). Hét induló. A döntő körben küzdelem után fél géphosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Vass 19 pont, Cser 15 pont, Sebők 12 pont. — Kismotorok versenye. (10 km.). 1. Simó Sándor (Vándor K. K.). 2. Deutsch Sámuel (Vándor K. K.). 3. Takács Ferenc (Vándor K. K.). Indulak hatan. Egy körrel nyerve. Idő: 9 p. 17 egyötöd mp. — Négynapos verseny. (2000 m.) III-ik futam. 1. Püspöky Sándor (Fővárosi K. E.). 2. Baráth Ödön (Vándor K. K.). 3. Rojkó József (Törekvés). 4. Vass E. (Vándor K. K.) Unalmas futam. Az indulók közül egyik sem akar vezetni s így megkezdődik a sokat kifogásolt „czamogás”. Végre 400 méterrel a cél előtt Baráth felveszi a versenyt, de Püspöky az egyenesben kitűnő sprinttel utoléri és küzdelem után egy géphosszal a második helyre utasítja. E futam ideje — mert szütyelték hivatalosan kihirdetni — „magánmérések” szerint meghaladta a 7 percet. Így pedig nem nevezhető az ilyen futam versenynek. Az összes kiírásokban fel kell tüntetni a kötelező időket, vagy pedig rövidebb távolságokra kell kiírni a versenyeket — 10 kilométeres verseny motorvezetéssel. 1. Baráth Ödön (Vándor K. K.). 2. Lövy A. (Föv. K. K.). Tíz induló, három előfutam. Idő: 12 p. 14 kétötöd mp. A Sport Világ legközelebbi motorversenye e hó 9-én lesz a millenáris versenypályán.

Lawn-tennis. Football. Diabolo

Angol és magyar sport és nyári játékok. Lawn-tennis felszerelések. Helyettesítő alhírből sporteszközök. Tornaszerek. Uszó övek. Fegyver és szőnyeg. Hinta és nyugtatók. Nyaralók és fürdőbe való szülészeti eszközök és szőnyegjátékok. Lampion magnesium lámpa. Tombola. Árjegyzék ingyen.

VERTÉSZ TÓDOR, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

EGYESÜLETEK.

(—) A D. M. K. E. Békésmegyében. A D. M. K. E., hazánk legagilisabb kulturintézete, mely különösen a Délvidékre terjesztette ki a hatásos működését, legújabb fiókját vasárnap délután alapította meg Békésabán. A megyei jellegű fiók alakítása alkalmából Békésabán ünnepes díszítést öltött. A megye minden részéből imponáns közönség gyűlt egybe s egyhangú lelkesedéssel csatlakozott a D. M. K. E. nagyszabású és hazafias törekvéseihez. Köztudomásu, hogyan dolgoznak a Schulvereinek, a Bauernvereinek s a különböző erdélyrészi román kultúregyesületek. Agitációs munkájukat gazdasági alapokon szervezték s érdekkörükbe vonták a legkisebb falvakat is és anyagi erejük ma már le nem kicsinyelhető fölényével valószínűleg meg a magyarság hátrányára kulturcéljait. Mert kétségtelen, hogy napjainkban tisztán etikai eszközökkel gazdasági bajokból származó társadalmi bajokat eliminálni nem lehet. Kultúregyesületeinknek a magyarság és kultúra érdekében kifejtett működése csakis akkor volna eredményes és áldást hozó, ha agitativ működésüket gazdasági intézmények létesítése érdekében fejtenék ki s minden rendelkezésükre álló eszközökkel segítenék ezen intézményeket termelési munkájukban. Mert ma, a nagy gazdasági harcok idejében, a nemzetek fajsúlya, léte, produktív termelésük eredményétől függ, amely eredményeket azonban csakis céltudatos munkával lehet elérni. Amint ezekben kifejezést nyert a tegnapi csabai gyűlésen, a D. M. K. E. ilyen irányban kezdi meg működését Békésmegyében, melynek társadalmá érthető érdeklődéssel üdvözölte a D. M. K. E.-i törekvéseinek megvalósításában. A szép program becsléses kereshatározatáról pedig garantál az a lelkes gárda, amely tagjai sorában látja a vármegye vezető intelligenciájának színét-javát. E programot a D. M. K. E. központja részéről kiküldött igazgatóság terjesztette elő. A vidéki vendégeket a város nevében Korosy tisztifőjegyző fogadta. Az alakulás kimondása után a választásokat ejtették meg. Elnöknek egyhangulag Döry Pál főispánt, ügyvezető-elnöknek pedig Beliczey Géza nagybirtokost, a megyei gazdasági egyesület agilis elnökét választották meg. A D. M. K. E. fiókvédnökei sorában ott szerepel a megyei arisztokrácia minden egyes tagja: Wenckheim és Bolta grófok, Hoyos Filöp és Miksa grófok, Geiszt Gáspár, Fejérváry Czelesztin báróné, stb. Tagjai továbbá a tisztikarnak: Korosy tisztifőjegyző és Deutsch Artur nagybirtokos alelnökök, Palatinus József szerkesztő titkár, dr. Láng Frigyes ügyész és alakítottak végül ötventagú igazgató-választmányt, melyben Békésmegye legelőkelőbb férfiai foglalnak helyet. A D. M. K. E. fiók magasztos munkájába bevezetik a vármegye hölgyeit is, akiknek vezetőül gróf Almássy Dénesné, özv. Beliczey Istvánné, özv. Kiss Lászlóné, Beliczey Gézné, özv. Fejér Béláné és Majoros Józsefné kérte fel és választotta meg a közgyűlés. A D. M. K. E. fiók nagy érdeklődéssel kísért ez ösvényen egyedül álló magasztos működését rövid napok mulva tettekkel is fogja igazolni.

(—) Előadás a modern pszichológiáról. A Szabadgondolkodók Országos Egyesületében holnap, e hó 4-én, este 7 órakor, dr. Diénes Valéria előadást tart a modern pszichológiáról. (Károly-körút 14.)

(—) A Magyarországi Kárpátgyűlés tegnap tartotta XXXV. közgyűlését Tátrafüreden, ifj. Salamon Géza szepesmegyei főispán elnöke alatt. Az elnöki jelentésből megtudjuk, hogy az egyesületnek 1907-ik évi bevételei 37.524 K., kiadásai pedig 25.540 K-ra ruktak, az utóbbiakból kulturális célokra 7720 K., építkezésekre 9354 K-át fordított. Alapítványainak összege 33.436 K-át tesz ki. A múlt évben teljesen kiépítette a poprádi Kárpát-muzeumot és azt egészen ujonnan berendezte; kiépítette továbbá a Kopahágó—Homlokos—Vaskapu gerinceutat; a nagyszalóki csucsra vezető gyalogösvényt és a Tengerszem-csucsra vezető utat helyreállította. A kőpataki-tónál építendő menedékházra 7000 K-át szavazott meg. Az idei évkönyvet 2600 magyar és 1600 német példányban 11 ivnyi terjedelemben és 3 műmelléklettel adta ki. Az osztályok közül a sziléziai osztály kibővíti 8 szobával és 1 nagy közös hálóteremmel, a felkai-tónál levő sziléziai

házat. A keleti Kárpátok osztálya Polina-Runán épített nagyobb menedékházat és az aggteleki barlangot gondozza. A lipői osztály a deményfalvi jég- és cseppkőbarlangnál épített nagyobb menedékházat. A közgyűlés köszönetet szavazott Darányi Ignác m. kir. földművelésügyi miniszter urnak, azért az újabb áldozatkészségéért, melylyel az egyesület céljait előmozdította, valamint Kossuth Ferenc m. kir. kereskedelemügyi miniszter urnak, azért az elhatározásáért, melylyel a Magas-Tátrában utak építésével szintén kívánja az egyesület céljait előmozdítani. A közgyűlés táviratilag üdvözli Frigyes főherceget, mint az egyesület védnökét és gróf Csáky Albint, mint az egyesület örökös tiszteletbeli elnökét.

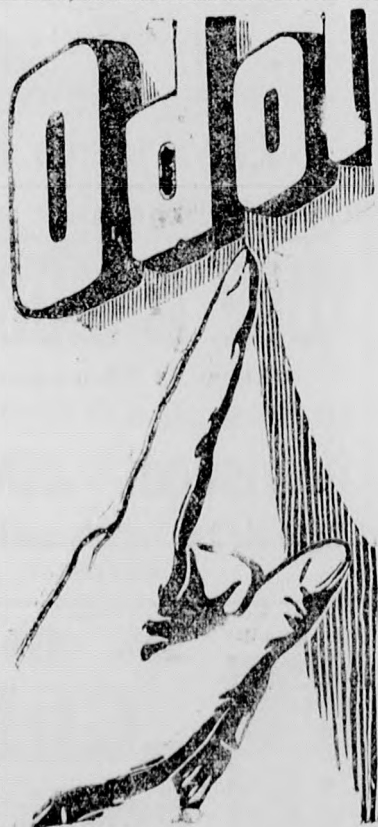
TÖRVÉNYSZÉK

§ Az ügyvédi kamarák köréből. A miskolci ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Batta Pál ügyvédet, a kamara ügyvédi lajstromába Rimaszécs székhellyel, bejegyezte.

§ Izzató körlevelek. A szegedi „Popof Testvérek” cég tulajdonosai egy szerb nyelvű körlevelet intéztek vevőikhez és a környéken lakó szerb néphez, amellyben arra kéri ezeket, hogy mint jó szerbek, csakis szerb kereskedőnél vásároljanak és kerüljenek minden magyar boltot. E körlevél miatt dr. Somogyi Szilveszter szegedi főkapitány nemzetiségi igazgatás miatt nevezett kereskedő cég ellen elrendelte a nyomozást.

§ Vádak egy orvos ellen. Megírta az elmúlt év októberében, hogy Máramaroszigeten Tamás Antal nyugalmazott fővadász hirtelen történt elhalálása után Tamás hozzátartozói feljelentést tettek dr. Gruber József máramarosszigeti orvos ellen azon okból, hogy Tamást a Gruber által rendelt orvossági tulságos méregtartalma ölte meg. A feljelentésre megindult vizsgálat adatai alapján a máramarosszigeti kir. ügyészség emberölés czimén vádiratot adott be Gruber ellen az ottani törvényszéknél, kikérve előbb az országos törvényszéki vegyésznek és az egészségügyi orvosi tanácsnak véleményét. A vádirattal most foglalkozott a törvényszék vádtanácsa Veréczy Gyula elnöklésével s Gruber ellen az eljárást megszüntette, mert úgy találta, hogy sem az országos törvényszéki vegyész, sem az igazságügyi orvosi tanács véleményében nem állítja határozottan, hogy Tamás fővadász halálát mérgezés okozta. Benkő ügyész a vádtanács határozatát megfélebbizte.

§ Egy részvénytársaság hajai. Megemlékeztünk arról, hogy a Kézműáru Részvénytársaság részvényesei az alakulás megsemmisítése iránt indították pereket a társaság ellen. Ezen perekben ma újból tárgyalás volt a kereskedelmi és váltótörvényszéknél. A részvényesek azon alapon kívánják a megsemmisítést, hogy a részvények törvényszerűleg soha nem voltak jegyezve s hogy a részvények utáni 30% sem az alakuláskor befizetve nem volt, sem a mai napig befizetve nincsen. A mai tárgyaláson alperes társaság augusztus 15-ig terjedő halasztást kapott.

Aki az Odbol következetesen min dennap használja az a tudomány mai állása szerint a képzhető legjobb fog és szájalólat gy. korolja

WIKUS TATRA TEJCSOKOLADÉ

KÖZGAZDASÁG.

Dolgozik a palaczkartel.

— Magyar sörkereskedők a prágai Union bank körmei között. —

Budapest, augusztus 3.

(M.) Az önálló magyar gazdasági élet megteremtésének legnagyobb akadálya volt mindenkor az, hogy a magyar iparvállalatok is mindenkor erős függésben voltak Ausztriától s a gyakorlati magyar iparpolitikát rendszerint az osztrák tőkepiénzesek irányították. Ezt a régi és még kétségtelenül sokáig megmaradó bajt csak fokozta a magyar gyárak között négy-öt éve pusztító kartel-láz, amelynek — magyar szempontból — egyenesen gyilkos válfaja az osztrák-magyar kartel-láz, mely a hazai fogyasztó piacot jóformán teljesen kiszolgáltatta a nagyrészt osztrák érdekeltségnek. Évek óta minden adott alkalommal felemeltük szavunkat ez ellen az átkos iparpolitika ellen és sürgettük a kormány beavatkozását is. Hasztalan. Vigan folyt tovább az „osztrák-magyar“ kartelezés. Hogy miként, annak megdöbbentő képét nyújtja az osztrák-magyar palaczkartel.

1907. novemberében a prágai „Böhmische Union Bank“ egy ékes német nyelven megírt körlevéllel árasztotta el mindazokat, akiknek Magyarországon tömeges palaczkokra van szükségük, tehát a sör, ásványvíz, bor, stb. kereskedőket. Ebben a német körlevélben közli a cseh bank, hogy az Aktien-Gesellschaft für Glasindustrie vorm. Friedr. Siems (Neusattl), Elbogen mellett), Oesterreichische Glashütten G. (Aussig, az Elbe m.), S. Fischmann Söhne (Prága), Glashüttenwerke M. Mühlig (Teplitz), Grazer Glasfabrik Hanisch, Hildebrand & Co. (Gráz), Ernst Schultes (Wien VI.), továbbá két magyar gyár, a Salgótarjáni Palaczkgyár RT. (Budapest) és a Hazai Mechanikai Palaczkgyár RT. (Budapest) kartelt kötöttek, amely kartel Ausztria és Magyarország területére nézve Prágában a „Böhmische Union Bank“ kebelében eladási központot létesített és itt teljesítendő mindenemű rendelés, fizetés és reklamásiás. Természetesen az árakat is teljesen a prágai központ állapította meg. Forma kedvéért létesítettek Budapesten is egy eladási irodát „Magyar és osztrák palaczkgyárak képviselője“ czimvel, de azért minden fizetés csakis a Böhmische Union Banknál volt teljesíthető ezentul is. Nemzeti engedmény gyanánt a magyar fogyasztók azt kapták, hogy a magyar eladási irodánál esetleg magyarul is rendelhetek árut: Persze a magyarországi iroda azért minden magyar nyelvű megkeresésre is csak németül vagy csehül válaszol. Azt persze senki sem tételezi fel, hogy a cseh központ magyar levelezőt tartson. Nem is tart. Hanem azért a magyar fogyasztók csakis Prágában fizethetnek és reklamásihatnak. Ékes német nyelven diszeleg ez minden magyar gyár számláján: „Zahlbar in Prag bei der k. k. priv. Böhmischen Union Bank. Klagbar in Prag“.

Alig hogy a kartel megkezdte működését, egyszerre nagyot hanyatlott a palaczk-ipar — már ami a minőséget illeti. A kartel a hat tizedes normal palaczk árárt 12 fillérben állapította meg; azonban ez a palaczk a kartel működése alatt olyan silány minőségű volt, hogy a hazai fogyasztók egyre-másra néztek jobb beszerzési források után. Ekkor érte a fogyasztókat egy újabb meglepetés. A kartel központja ugyanis kijelentette, hogy a fogyasztók csakis azoknál a gyáraknál rendelhetnek, amelyeknél azelőtt felezték szükségleteiket: ami más szóval azt jelenti, hogy az egész ország rajovirozva van, vagyis a gyárak egyszerűen beosztották kerületekbe a fogyasztó piacot. Ha akadt mégis egy-egy kereskedő, aki a rettenetes silány munkát szállító régi gyárárt ott akarta hagyni, arról is gondoskodott a kar-

tel, hogy hamar elmenjen ettől is a kedve. Mindenekelőtt, ha másutt akart rendelni a kereskedő, a palaczk árárt már fél fillérrel drágábban, azaz 12 és fél fillérrel kellett fizetnie. Azután az új rendelési helyen sehogysem tudott fix szállítási határidőt kapni, végül pedig csak épp olyan silány minőségű palaczkot kapott, mint azelőtt. Szóval drágábban teljesen hasznavehetetlen palaczkot kapnak kereskedőink. A gyárakkal szemben pedig teljesen tehetetlen a fogyasztópiacz, mert a gyárak bizonyos kontingenssel bírnak, azonfelül nem gyártanak — versenytársuk a Lajtha két partján nincs.

És ezek mind okmányokkal bizonyítható valóságok. Jellemzően bizonyítják, hogy milyen frivol és fölháborítóan romboló politikát üznek Magyarországon az osztrák-magyar kartelek. Így lehetetlen nálunk egészséges iparfejlesztést csinálni. Ide haza mindenki, leginkább pedig a magyar gyárosok, véres könyveket sirnak az osztrák verseny fojtogató ereje miatt. A magyar ipar fejlesztésének istápolása czimén busás szubvencziókat vesznek fel: aztán a zsiros koncpczal markukban szerződéseket kötnek az osztrák gyárakkal a magyar fogyasztó piac kiszákmányolására. Ime a kartelben lévő gyárak közül a salgótarjáni és a sajószentpéteri számos magyar állami kedvezményben részesülnek; jövedelmi adót nem fizetnek: ellenben a kartel által az elsőnek 300.000, a másodiknak 125.000 koronával több jövedelme van. Ez a jövedelem pedig a prágai Union bank érdekcsoportjának zsebébe vándorol — a magyar állam hivatalos kedvezéseinek és adóelengedéseinek segédelmével.

Hogy ezt az állami támogatást a magyar kormány nem ezekekkel az intencziókkal adta, az bizonyos. Aminthogy lehetetlennek is tartjuk azt, hogy az állam továbbra is támogathasson egy ilyen kartelbe tartozó gyárat akkor, mikor az mindent szolgál, csak a magyar iparfejlesztést és az osztrák iparral szemben való versenyt nem!

A szatmári bankkartel. A rossz példa ragadós. A fővárosi intézetek kartelje után immár a vidék is hasonló dicsőségre vágyik. Legalább ilyen irányban mozog a szatmármegyei bankigazgatók megállapodása, amelyekben a következőket állapították meg: 1. Újabb intézet létesítése czéljából szövetkezeti alapító tagnak, vagy a netalán mégis megalakult újabb pénzintézet igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjának semmiféle czimen újabb hitelt nem adnak. 2. Ha öt éven belül mégis újabb pénzintézetek alakulnának, ezen pénzintézetek részvényeit jegyezni, illetőleg megvenni nem fogják, annak megvásárlásától intézeteik tisztviselőit is eltiltják. 3. Újabb pénzintézetek részvényeire kölcsönt semmiféle alakban nem adnak. Ezen megállapodásokat öt évig, azaz 1913-ig magukra és az általuk képviselt pénzintézetekre nézve kötelező erejűnek elismerik és azokat intézeteik tisztviselői által is szigorúan megtartani elrendelik. Akkor, mikor az egész vidék élet-halálharcot folytat a fővárosi bankkartel ellen, éppen nem helyes dolog, hogy a vidékiek átveszik a fővárosi kartel szellemét.

Beregi gazdakörök. A Beregvármegyei Gazdasági Egyesület az elmúlt két év alatt igen szép gazdaköri hálózatot létesített, a vármegye déli részén fekvő községekben abból az alkalomból, hogy most a 20-ik gazdakörét alakította az egyesület, Czeiner Nándor e. alelnök is résztvett ifi. Fedák István titkárral a Beregujfalusi Gazdakör alakításában. Érdekes és talán példátlan az egész országban, hogy a beregi gazdakörök rövid fennállásuk óta milyen szép munkálkodást fejtenek ki. A husz gazdakör kebelében nem kevesebb, mint 1500 józanul gondokodó teljesen magyar anyanyelvű kisgazda tartozik. Sok gazdakör már az idén tenyészállat díjazásokat, csere-baromfi kiosztásokat; a tisztamenti gazdakörökben kosárfonó és fafaragó tanfolyamokat rendez; az összes gazdakörökben közös használatra 50% állami engedménnyel mezőgazdasági gépek osztattak ki és pedig aratógépek, vetőgépek, konkolyozók, lögereblyék, aczél-boronák és ekek, valamint mindenféle hasznos mezőgazdasági gépek. Jó vetőmagfélések, műtrágyázási kísérletek végzésével és egyáltalában minden irányban igyekeznek a beregi gazdakörök a Beregvármegyei Gazdasági Egyesület vezetése alatt a falusi gazdasági viszonyok megváltoztatására befolyást gyakorolni. Az az érdeklődés, amelyet az egyesület is a gazdakörök megteremtésével elért, az egyesület igen szép gaz-

dasági terveinek keresztülvitelére serkenti. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy az egyesület tagjainak száma két év alatt kétszázról hatszázra növekedett és hogy az összes gazdakörök a legszorosabb összeköttetést tartják fenn az egyesülettel, tagjai az egyesületnek és tagul léptek be egytől-egyig a Magyar Gazdaszövetségbe is. A legutóbb alakult Beregujfalusi Gazdakör elnökévé Bereczky József ref. lelkész választott meg.

A japán faiparról. A japán termelők, akik eddig kézierővel készítették deszkát, épületfát és gerendát, most már angol tőkésék támogatásával gőzfűrészeket létesítenek, melyek leginkább a nagyterméjelmű japán tölgyfaerdők faanyagát dolgozzák fel. A japán tölgyfa ára a piaci árnál még olcsóbb, mert a megmunkálás nem felel meg a nemzetközi tölgyfapiacz szokásainak. Mindazonáltal a magyar tölgyfának sok helyen kell megküzdenie a japán tölgyfa versenyével, annál is inkább, mert a japánok a tapasztaltakon okulva, a feldolgozásnál már több gondot és körültekintéssel járnak el.

Ankét az aradi iparkamarában. A múlt vasárnap az aradi kereskedelmi és iparkamarában nagy értekezlet volt. Az ankét a helyi érdekű és alsóbbrendű vasutakról szóló törvénytervezetet vitatták meg s elhatározták, hogy szakvéleményt terjesztenek föl a kereskedelemügyi kormányhoz.

A Kereskedelmi Csarnok a borközraktárak ellen. A Magyar Kereskedelmi Csarnok e hó elsején rendkívüli igazgatósági ülést tartott, amelyen a borkereskedői szakosztály több tagjának indítványára behatóan foglalkozott azzal a hirrel, amely szerint a kormány egy Budafokon létesítendő nagyszabású borközraktárvállalatot tetemes anyagi támogatásban fog részesíteni. A létesítendő vállalat állítólag az ország bortermelőinek a beraktározandó borkészletekre előleget fog adni, kötelezettséget vállalna viszont arra, hogy bizonyos mennyiségű bort, csekély részben a vámkülföldre, legnagyobb részt azonban Ausztriába fog exportálni. Az igazgatóság a kérdés részleteivel — azokat nem ismerve — nem foglalkozhatott, de megállapította azt, hogy amennyiben a kérdéses vállalat az ismertett alapfeltételek mellett létesülnék és illetve állami támogatásban részesülnie, ezáltal a hazai borkereskedőket, de a termelőket is érzékenyen károsítaná, mert oly privilégiumot létesítene, amely sem a kereskedelem szabadsága, sem a verseny egyenlősége elvének nem felel meg. A csarnok igazgatósága egyben egyhangulag elhatározta, hogy a kereskedelmi miniszterhez indokolt és sürgős felterjesztést intéz az iránt, hogy a napilapokban ismertett terv mellőzésével a kérdést mindaddig hagyja függőben, míg a Csarnok borkereskedői szakosztálya a kérdés helyes megoldása iránt konkrét javaslattal fog elője járulni.

Szállítások. A Budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara irodájában a következő pályázati hirdetmények tekinthetők meg: A budapesti magy. kir. államrendőrség főkapitányságáé a hivatalokban és a lakotanyákban használatban levő lepedők, törülközők és fejevankosok mosatásának biztosítására, benyújtási határidő augusztus 18. délelőtt 10 óra; a nagykőrösi m. kir. állami méntelep parancsnokságáé széna és alomszalma szükségletének biztosítására, benyújtási határidő augusztus 10. délelőtt 9 óra; a nagyszabasi cs. és kir. 12. hadtest hadbiztonságáé széna, szalma, szecska, tűzifa és köszén szükségletének biztosítására, benyújtási határidő augusztus 5; Kréta-sziget kormányzóságáé kotrógép szállítására, benyújtási határidő szeptember 28; a pozarevatzi-petrovatzi vasutovonal kiépítése, benyújtási határidő augusztus 30; a szerb államvasutak igazgatóságáé a paraczi-jajcsari vasutovonal kiépítése, benyújtási határidő augusztus 10; a kragujevaci (szerb) katonai intézet parancsnokságáé bóranyagok, csattok, vegyszerek és lótakarók szállítására, benyújtási határidő augusztus 10.

Munkáslakóházak Pozsonyban. Pozsony városa legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy munkáslakóházakat épít és az építkezések jelentékeny költségei egy részének fedezésére az államtól kér segílyt. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter leiratban értesítette most a pozsonyiakat, hogy a minisztertanács hozzájárulása esetén a tervbevett lakóházak építésére kétszázezer korona államsegélyt engedélyez.

A boszniai szilvaiggyártás ellenőrzése tekintetében a bosznia-hercegovinai országos kormány újabban szabályrendeletet bocsátott ki, amelynek határozmányai úgy a szilvaiggyártás készítésénél követendő eljárásra, valamint forgalomba hozatalánál alkalmazandó megjelölésekre vonatkoznak. Az erre vonatkozó

693.75, Anglo-bank 294., Bankverein 519., Déli vasut 114.25, Gözhajó ...

Bécs, augusztus 3. (Osztrák értékek zárlata. 4 2 százalékos papír-járadék 96.60, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.90, 1860-as sorsjegy 150.50, Osztrák hitelsorsjegy 472., Angol osztrák bankrészvény 294., Bécsi Bankverein 519.25 Osztrák-magyar bank 1735., Déli vasut 112.80 Dunagözhajózási társ. 1000., Dohány rész. 416., Cs. k. arany (vert) 11.36 Német bankv. 117.41 Osztr. Lloyd 401., 4.2 sz. ezüst. jár 96.55-99.20, Osztr. koronajáradék 96.60, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részvény 625.75, Union-Bank 538.50, Osztrák Länderbank 435.25, Osztrák-magyar államvasut 693., Elbevölgyi vasut 452.25, Alpesi részvény 668.10, 20 frankos 19.06, Londoni váltóár 239.42, Lipótkohó ...

Bécs, augusztus 3. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 110.80, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 142.80, Magyar hitelbank részvény 739., Magyar leszámítoló és váltó részvény 466., Rimamurányi 556.50, Magyar cukoripar ...

KÜLFÖLDI ERTEKTÖZSDE

Berlin, augusztus 3. (Tőzsdejelentés.) Az új hét elején a tőzsde irányzata szilárd volt. Az üzleti tevékenység mindazonáltal szűk korlátok között mozgott, amirehöz hozzájárult a londoni tőzsde elmaradása is. Elérhető csak bank- és bányáértékek forgalma volt, különösen utóbbiakban voltak visszavásárlásokból kifolyólag jelentékenyebb javulások észlelhetők, német-luxemburgiak 2%-ot nyertek, vasutak közül amerikaiak new-yorki jelentésekre gyöngébbek, déli vasutak, bárcsak kevésbé, szintén alacsonyabbak. Hajózási értékek jól tartottak. 3%-os német biro-

dalmi kölcsön japánok és földorsjegyek forgalma gyöngébb, 902-es oroszok ártartók. A további folyamatban az ösztatus majdnem változatlan. Az árfolyamok azonban amennyiben jegyeztek, csak minimálisak. A készpénzpiac ipari értékei túlnyomólag szilárdak. Napi pénz 4% és ennél alacsonyabb, magánleszámítási kamatláb 2 1/2%.

Zárlatok jegyzetiek: 4 2 százalékos papírjáradék ... 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.60, osztrák hitelrészvény 197., Déli vasut 21.20, orosz bankjegyek 214.45, 4 százalékos új orosz kölcsön ...

Hamburg, (Zárlat) augusztus 3. 4 2 százalékos ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy 154.50, Déli vasut 21.25, 4 százalékos aranyjáradék 98.40, Osztrák hitelrészvény 197.85, Osztrák-magyar államvasut 148.60, Olasz járadék 104.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92. ...

London, augusztus 3. Angol consol ... Paris, aug. 3. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 96.40, Osztr. aranyjáradék 99.05, Magyar aranyjáradék 93.95, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 486., 4 százalékos Olasz járadék ...

Orosz járadék 1906. 98.35, 5 sz. Orosz kincstári utaltvány 1904. ... 4 százalékos spanyol járadék 95.80, 4 százalékos unifikált török jár. 94.35, Török sorsjegy 172., Török dohányrészvénye 427., Osztrák földhitelintézet 1117, Osztr. Länderbank 468., Magyar jelzálogbank 456., Banque de Paris 1452, Banque Ottomane 685., Osztr. magyar államvasut ...

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, augusztus 3. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 3764 darab magyar, 278 drb galicziai, - drb bukovinai, 1007 darab németországi.

Jegyzések kilogrammonként élősúlyban: Magyar hizóökök I-ső minőségű 72-78 fillér, kivételesen 80-82 fillér, II. minőségű 64-69 fillér, III. min. 46-62 fillér, kivét. ...

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, augusztus 3-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogrammon felül)

Table with columns: Buza, Egyéb gabonanelemek, Burgonya, Faj, and various sub-categories with prices.

Table with columns: Allamzsidóság közkeletűsége, Záloglevelek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalom, and various sub-categories with prices.

Table with columns: Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalom, and various sub-categories with prices.

fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 129-130 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 130-131 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 133-137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) fillérig.

Sertéslelészám 1908. évi augusztus 1. napján volt készlet 38150 drb., 1908. augusztus hó 2-án felhajtott 470 darab, 1908. augusztus 2-án elszállított 400 darab, 1908. augusztus 3. napjára maradt készletben 38220 drb. A hizott sertéslelés irányzata: csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, aug. 3. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 750 darab sertés, 10 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 690 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1440 darab sertés, 10 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1164 darab sertés, 4 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 276 drb sertés, 6 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 102-105 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, — fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 132-134 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 134-136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 134-136 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kgr.-ig — fillérig, ételsulylevonással — fillérig. Belföldi süldő —80 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — fillérig. — (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősulyban értendő.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

A kiváló bőr- és lithiomas gyógyforrás
SALVATOR
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.
Főraktár Budapest: ÉDESKUTY L.-nél.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. augusztus 3-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának ténylege:

Hazánkban az idő változókéony. Lecsapódások szórvaosan fordultak elő és a hőmérséklet tovább sülyedt. A maximum: Fiumében 28 C°, a minimum: Tátrafüreden 4 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Még változókéony idő várható, lényegtelen hőváltozással és elvélve — leginkább keleten — esővel.

Allomás	Légnyomás mm		A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Hőmérő-érték	
	7 óra	10 óra				max.	min.
A-Szatina	65.3	10.5	W	0	4	21	8
Ungvár	64.8	13.6	N	1	1	23	5
Késmárk	64.6	10.0	S	1	2	19	6
Losonc	64.1	14.6	NW	2	0	22	6
Ógalla	65.6	14.4	W	1	8	ny	14
Budapest	65.8	15.4	NW	2	0	22	9
Herény	68.9	18.4	N	1	0	23	8
Keszthely	66.9	16.8	N	3	2	ny	15
Pécs	66.9	27.6	N	0	4	22	14
Zágráb	67.3	16.2	N	5	0	22	19
Kiume	63.6	23.1	NE	5	0	22	19
Szabad	65.4	15.5	N	1	3	—	—
Szabad	65.8	13.6	N	4	ny	25	17
Temesvár	64.2	18.2	NW	1	1	23	18
Kolozsvár	65.0	14.0	W	4	ny	28	12
Nagyvárad	64.2	14.6	SW	2	4	21	12
Szatmár	—	—	—	—	—	—	—
Eger	—	13.1	NW	4	0	23	7
Arvafürdő	—	13.9	W	3	26	15	7
Solmechány	—	13.0	NW	4	1	17	8
Komárom	—	13.8	NW	3	1	24	9
Magyar-Ovár	—	13.4	NW	1	2	3	22
Sopron	—	—	—	—	—	—	—
Eszék	—	11.7	—	—	—	—	—
Cikvenca	—	20.8	NE	5	1	27	25
Debrecen	—	12.3	—	—	—	—	—
Köcskötő	—	15.5	W	12	1	24	14
Oroszáza	—	25.1	W	12	4	24	14
Arad	—	17.0	NW	2	4	28	16
Zombolya	—	16.3	N	1	4	ny	25
Versce	—	—	—	—	—	—	—
Orsova	—	18.0	—	—	—	—	—

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Természetrizai népmesék.

A róka fufangja.

Volt egyszer egy öreg halász, aki a hialfogdosás mesterségében öregedett meg. Ezt üzte ő az esztendő minden szakában nap-nap után. S még azt se mondhatta el, hogy egyszer-másszor a betegség utjába állt, mivel beteg nem volt egész életében.

Már suhanczkorában kezdte meg a mesterségét, mikor az apjával, ki szintén halász volt, kijárogatott hol a tó, hol a folyó partiára. S míg az apja annak rendje-módja szerint halászott, hát azalatt ő szépen horgászgatott.

Mire azután fölcsperedett, már kész halász volt, még pedig a javából. Meg is öregedett a halászás mesterségében szépségesen, kedves élete páriával egyetemben, aki jó eledellel várta haza mindig az urát, már amint a hazajövetelének ideje hozta magával: hol ebédre, hol vacsorára.

Az öreg most is éppen indulóban volt kifelé. Befogta tömzsi lovacskaát a szánkóba, felrakta a halászó szerszámait s azzal felülvén maga is, oda kiállt a feleségének:

— No megyek már, anyjokom. A jó Isten maradjon veled! Valami ugy sugja nekem, hogy ma különösen szép jószággal fogok hazatérni.

— Isten vezérelje kelmedet és óvja meg minden bajtól! — mondotta az urának a jó asszony.

Azzal az öreg jó kedvvel megindult a hálászó hely felé. Ott aztán a tethelyen nyomban hozzá is fogott a halászáshoz. Nem esett hiába a fáradsága. Egyszer sem huza ki üresen a hálóját: minden húzásnál volt benne két-három ficzánkó jószág s lassacskán ugy felszaporodott, hogy szinte maga is megsokallotta. Ekkor aztán abbahagyta az öreg a halászást. A halakat szépen berakta a szánkó kaszába, maga pedig elhelyezkedvén annak elején, megindult a sima tört uton hazafelé. A jó fogás öröme miatt még nótát is dudorászott... Elgondolta, milyen nagy öröme lesz az anyjoknak a sok hal fogásán és milyen jó vásárt csinál vele másnap a közeli város halpiacán.

— De nini! mi az, ami ott fekszik az ut közepén? — kérdezte magától az öreg, amint a tört ut vonalán végignézett.

Csakugyan sötéttelt az uton valami, de nem tudta kivenni mindjárt, hogy mi. Közlebb érve hozzá, ugy látta, mintha róka volna s csodálkozott rajta, hogy nem mozdul. Amint mellette elhalad, elkiáltja magát az öreg:

— Döglött róka biz az! A mai nap mindenképen kedvez nekem. Ezt nevezem aztán jó fogásnak! Szép bundád, kedves róka, nekem éppen kapóra jött.

Azzal az öreg leszállt s a döglött rókát az utról felvette és a szánkó hátuljára a halakhoz tette, maga pedig visszülve a helyére, még jobb kedvvel folytatta az utját hazafelé. Hátra se nézett hazáig.

Csakugyan a gyalázatos ravasz róka nem volt ám igazában meggebedve: csak tetette magát; ő nagyon jól tudta miért. A szánkó haladtaban csapta magát a gonosz férez; a kasiarból mind ledobálta a halakat a hóba észrevétlenül, azután pedig maga is leugrott a szánról és szépen meglapult a földön, mintha mi sem történt volna. S mikor a szánkó már elhaladt és látta, hogy nem fenyegeti semmi veszedelem: a halakat kezdte összegyűjtögetni egy halomba. Amint ezzel kész volt, nekiállott, jóllakott kedvére; a megmaradt halakat pedig máskorra hagyta, hóval betakarva szépen, hogy valamelyik éhes ragadozó társának prédájává ne essék. Ilyen pompás falatozásban már rég nem volt része.

Az öreg halász nagy örömben csak ment, ment és az egész uton hátra se nézett. S mivelhogy hátul semmi neszt nem hallott, a rókának ezt a fufangos gazdálkodását nem vette észre.

Végre hazaérkezett A felesége nyomban kifutott a házból s így szóla hozzá:

— Hol maradt kigyelmed, öregem, olyan soká?

— Ne gondolj vele, anyjokom — felelte az öreg a szánkóról leszálltaban. — Most csapunk csak nagy lakomát, holnap pedig majd jó vásárt... Tegy farkakat a tűzhöz; tele van a szánkóm hallal.

— Csakugyan, apjokom?

— Persze hogy ugy. És még azonfölül van egy

pompás rókám is, amit az uton találtam megdöglöve... Gyere no, nézd meg!

Az asszony odament a szánkóhoz s nem találván benne semmit, mondta nagy boszusan.

— Ugyan mit bolondit, kelmed, öregem! Hiszen nincs itt semmi. Hal sincs itt, nemhogy róka... Az öreg halász nagyot nézett.

— Nini!... eszemen vagyok-e, vagy megbolondultam?... Volt itt, anyjokom, hal is, róka is, Most meg semmi sincs, annyi bizonyos. Tuljárt az eszemen, csuffá tett a gonosz!... Most már bizonyos, hogy nem volt megdöglöve, csak tetette magát és szépen lehajigálta a halaimat sorban, azután pedig maga is utánok ugrott. No még ilyet se pipáltam, anyjokom!

Az öreg halász szörnyen röstelte a dolgot. Nem is mondta volna a világon senkinek, hogy a róka milyen csuffá tette.

Hogy maradt meg a kalász a száron.

Hajdanában, mikor az Isten még a földön járt, a föld sokkal termékenyebb volt, mint manapság: akkor a kalászok nem negyven-ötvenszeres, hanem négy-ötezerszeres termést hoztak. Akkor a buzaszár az aljától a tetejéig telisded tele maggal volt borítva, amilyen hosszú volt, akkora volt a kalásza is. Nem olyan rövidke-piczurka, mint most. De amilyenek az emberek: a bőségben nem becsülték meg az áldást, amely Istentől jött. Meggondolatlanok és könnyelműek lettek.

Egy napon egy asszony kiment a buza földre három pajkos gyermekével. A gyermekek egy darabig ott hancuroztak, ugrándoztak vigan, édes anyjuk közelében. Hanem később, ahogy meghallották a békabrekegést, lementek ugy suttymban békái fogni a buza föld alján levő pocsolóyához. Addig-addig kerülgették a pocsolóyát, hogy két gyermek belepottyant s bemocskolta a ruháját. Még a szemök és szájuk is csunya lett a habaréktól. Mentek aztán vissza bögvé...

Édesanyjuk fogta magát, nagy hirtelen kitépett egy csomó buzát, amely éppen akkor zsendült s azzal tisztogatta sorba a habarékos gyerekeket.

Áldást osztó jó Istennek éppen arra vitt az útja és meglátta, amint éppen tisztogatta, törülgette a kitépett áldással a két gyereket. Ez már több volt, mint amennyit Istennek a nagy jósága megszívelhetett, nagyon haragudott érte és azt mondta az asszonynak:

Ezentul a buzaszár nem fog hozni többé kalászt, mert a mennyei adományt nem tudjátok megbecsülni. Hallván ezt a szegény asszony, meg a gyerekek is, szörnyen megijedtek. Térdre borultak, rimádkodtak Istennek, hogy legyen könyörületes, hagyjon valamicskét a száron; ha ök nem is érdemlik meg, hát legalább az ártatlan ne szenvedjen.

A jó Isten ez egyszer megkönyörült rajtuk. Már minthogy az embereken. Hagyott valamicskét... Így maradt meg a szár végén a kalász, ahogy még most is nő. Kemenczky Kálmán.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses nyújtás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

- Gyógytényezők:**
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
- Főbb javallatok:**
Általános idegesség (neuraszthenia, hysteria).
Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Készülék egész napon át. — Kivánatra prospektum
- Ideggyengeség! Állapotot Almatlanság. Hűdésék (Paralysis). Idegfájdalmak, Idegszabák (Neuralgiák, Ischias). Gerincvelőszorvadás (Tuberculosis). Szívbetegségek. Véredényelmeszesedés. Köszvény és csuz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok). Székrekedés. Anyagcserebajok. (Ehhez csukorba, vérszegénység). Bőrbajok. Bőrviszketeg. Hajbetegségek (Hajhullás kopaszság). Aranyeres csomók.**

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 2. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Boros János kaposvári pénzügyi segédtitkárát pénzügyi titkárrá a miskolci pénzügyigazgatóságához végleges minőségben, dr. Borda János nagyenyedi pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá a kassai pénzügyigazgatóságához végleges minőségben, Gervai Sándor budapesti pénzügyi irodatisztet pénzügyi irodavezetővé a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságához végleges minőségben, dr. Mosászky István zalaegerszegi pénzügyi fogalmazó-gyakornokot pénzügyi fogalmazóvá a szegedi pénzügyigazgatóságához végleges minőségben, Csathó Andor orsz. honvédség-egyleti jegyzőt pénzügyi számlellenőrré, ideiglenes minőségben létszámon felül, a pénzügyminiszteri számvevőszékhez, D. Deák Farkas tenkei adóhivatali díjnokot állami végrehajtóvá a nagyváradai pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben, dr. Krajnyák István tokaji lakos, ügyvédjelöltet állami végrehajtóvá a nyiregyházi pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben, Szabó János budapesti pénzügyi kezelési gyakornokot pénzügyi irodatiszté a máramaroszi pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségben, Kóth Lajos közgazgatási gyakornokot a pécsi pénzügyigazgatóságához pénzügyi fogalmazó-gyakornokká ideiglenes minőségben; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Gyarmathi Margit szolnoki állami polgári iskolai helyettes-tanítónőt a törökbecsei állami polgári iskolához a XI. fizetési osztályba segéd-tanítónővé, Parragh Ferencz Országos Magyar Szépművészeti Múzeumi szolgát ugyanezen intézethez laboránssá; a földmívelésügyi miniszter Milotay Erzsébet okleveles tanítónőt a mezőhegyesi ménes-intézet elemi iskolához rendes tanítónővé; a debreczeni itélőtábla elnöke Marina Győző felsőbírói lakos, végzett joghallgatót a debreczeni itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká a kolozsvári itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csép Miklós makói állami főgimnáziumi rendes tanárt a temesvári állami főreáliskolához, dr. György Zsigmond dési állami főgimnáziumi rendes tanárt a verseczi állami főreáliskolához, Horváth Irén belényesi állami polgári iskolai rendes tanítónőt ugyanebben a minőségben az abonyi állami polgári iskolához, Pokoly István nagyörcei állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanebben a minőségben a törökbecsei állami polgári iskolához és Jahn Paula abonyi állami polgári iskolai rendes tanítónőt ugyanebben a minőségben az egri állami polgári leányiskolához helyezte át.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Wittmann Mária, továbbá kiskoru Wittmann Jenő, Ede, Adorján, Dezső és Géza Zsigmond nagymákfi lakosok, valamint Wittmann László Kálmán karancssági lakos Vadászra, Halpert Bernát és Emánuel ungvári lakosok, valamint utóbbi Dávid és Zsigmond nevű kiskoru gyermekei Halmosra, Fink Károly budapesti lakos Turóczi-ra, kiskoru Österreicher Róbert és kiskoru Österreicher Nándor budapesti lakosok Ötvösre, Glasz Ferencz budapesti lakos, valamint Ferencz és Miklós nevű kiskoru gyermekei Gabosra és Egerman Bernát budapesti lakos családi nevének Erdélyre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A letenyei és a sárbogárdi járásbírósnál albirói, a nyírabátori járásbírósnál jegyzői állásra 2 hét; — a képviselőháznál gyakornoki állásra 4 hét; — több vidéki állami polgári iskolánál szolgai állásra 6 hét és a fiúmei adóhivatalnál szolgai állásra 8 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS. m é t e r aug. 3. aug. 1. aug. 3. aug. 1. Table with columns for location and date, listing various cities and their corresponding measurements.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: FAJOR MATYÁS

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazda tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac

nemi betegséget

(húgycsőfolyást ebeket, syphilit stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség megidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendes foglalkozás megzavarása nélkül.

Biztos elkor folytán a honorarium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszeresek.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.

Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(A Pannónia szállóval szemben.)

Áltjáró ház. — Bejártat a lépcsőn. — Külön várószobák.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

Alapított 1882-ben „ADRIA” Alaptőke 10.000.000 K. M. kir. Tengerhajózási Részvénytársaság.

Igazgatóság: Budapest, Szabadság-tér 16. Uzetvezető igazgatóság: Fiume, Adria-palota, Riva Szapary

Fiuméből, Menebronzszerű járatok: Lisabon, Oporto, Bordeaux, Rouen, Havre, Glasgov, London, Leith Liverpool, Newport, Newcastle, Crimsby, Antwerpen, Rotterdam, Amsterdam, Hamburg, Menebronzszerű havi járatok (személyszállításra is berendezve) minden hétfőn: Fiuméből az olasz kikötők érintésével Barcelába és Valenciába (A-vonal) és minden szombat Fiuméből az olasz kikötők és Maltával érintéssel Marseille (B-vonal). Rendszeres havi járatok az ószakafrikai kikötőkbe (személyszállítással) évente 9 járat Brazíliába. Kéthetente rendszeres járatok Fiume és Newyork közt a Cunard magyar amerikai vonal gyors gőzcséivel, (Carpathia, Pannonia Slavonia, Utonia).

H A J O R A J: Adria, Andrassy, Arad, Árpád, Balaton, Bányász, Bányász, Bányász, Buda II., B. Kemény, Carola, Deák, Duna, Jókai, Kálmán király, Kassa, Kolozsvár, Lederer Sándor, Matkovits, Matyas király, Nagy Lajos, Rákóczy, Stefánia, Szapary, Szeged, Szent István, Szent László, Széchenyi, Széll Kálmán, Tibor, Tisza, Zichy, Zrínyi

Órajavitás 1korona.

Főhándó n] részeken kívül. Zsebóraüveg, mutató 10 kr. Ferenc-kórut 44. Schwimmer Albert órásmester. Nyitva este 9 óráig.

Dr. MITZGER

hirneves szakintézet Budapest, Andrassy-ut 51. I. emelet.

Ideg-, nemi-,

bőr-, vérbetegségek, bujakóros (syphilis) betegségek, önfertőzés utóbajai és férfui gyengeségi állapotok, impotencia gyökerező gyógyításra. Tapasztalt biztos és gyors eredmények folytán a tiszteletdíj teljes gyógyulás után fizethető.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek kik bármily nemi betegségben szenvednek,

mint húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizelési zavarok, éjjeli magömlések, sebék és bujakóros bántalmak (syphilis), az önfertőzés utóbajaként fellépő idegbajok, korai férfierő elgyengülés, bármily bőrkültesek stb. nőknél felfertőzés, méh bajok, alapos, gyors és gyökerező gyógyításra szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymodorral, így legjobban ajánljuk

Dr. GARAI ANTAL

v. ez. és kir. osztály orvos országos hírű és a legrozibb, 22 éve iennálló rendelő intézetét

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső éshólyag bajok vizsgálata villamos húgycsőtükrök segítségével.

Vidékiek levelekre kimerő választ és szakértői tanácsot nyernek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

Mindenkét kapható a legfinomabb Weider tejszin és Zsolna csokoládé Csokoládé dessert bonbonok. Weider Ármin és Béla csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

A magyar népiskola könyve. Falusi Iskolások Olvasó és Tankönyve. Szerkesztette: Több vidéki tanító. I. kötet, a II.-III. osztály számára. Ára 80 fillér. Engedélyezve 72404--1908. sz. a. II. kötet, a IV.-VI. osztály számára. Ára 1 korona 60 fillér. Engedélyezésre beterjesztve. Megjelent LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

Pontos és legjobb ÓRÁK 5 évi jótállás mellett. Arany és ezüst ókszeres, evő-eszközök, násszajándékok részletfizetésre is. Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen es bérmentve. POLGÁR KÁLMÁN mőrács Bpest, Erzsébet-kórut 29. sz. I. em.

KÜLÖNFÉLÉK.

Uj szerelem.

— Annie Vivanti. —

Te régi dal, meguntam már világot,
Az örökös tavaszt, a holdsugárt,
A kék eget, a csillagot, virágot,
A gondolat, mely lagunákra járt!

Meggyűlöltem az éjjeli zenéket
A szöke nőket, halvány ifjakat,
Kacagnom kell, ha bus arcukba nézek,
S hallom a dalt, mely ajkukon fakad.

Uj dalt kíván a lelke, mely merészen
Csapong és megvet rimet és szabályt,
Érzést, mely sasként fenn repül a légben,
Szerelmet, mely kacagja a halált!

S szíved ha nekem ily szerelmet adhat,
Csókoldj meg s ne törődjél senkivel,
Szerelmedből készíts vértet magadnak
És készülj bátran a csatára fel!

Az új szerelmi dal lesz himnuszunk,
Szavát már lelkeink epedve várják,
És kéz a kézben bátran indulunk
Megküzdeni az élet nagy csatáját!

Fordította: Zoltán Vilmos.

(A beszéd fotografálása.) Egy Nikola Magnifico nevű olasz postászt egy találmányát szabadalmaztatta, amelynek tárgya a beszéd fotografálása. Az eljárás alapja két kinematográfyszerű gépnek felhasználásából áll. Ezeket szabályozható gyorsasággal egy vékony hártya pereg. A felvételi gép mikrofonnal van felszerelve, amelynek áramkörébe egy Arsonval rendszerű galvanométer van iktatva. A fényforrást elektromos izzólámpa képezi, amely a reflex-sugarait a galvanométer tükrébe vetíti, amelynek intenzitását a mikrofon szabályozza. Ezáltal a hártya egy vonalszerű benyomás alá kerül. Ez egy speciális

lis reprodukáló készülék segítségével egy telefon-szerkezetbe kerül, ahonnan hallhatóvá lesz. Állítólag nemcsak a hang lesz hallhatóvá, hanem a hangkijelzés, hangsúlyozás is. Az eljárás neve Magnifico. Ezt a nevet meg is érdemli, ha igaz a híradás, melyet egy előkelő római lap közöl.

(A legrégebbi dór templom.) Az utóbbi években a Görögországban kezdett ásatásoknál az angolok érték el a legnagyobb eredményt. Lakoniában kiásták az egész régi Spártát számos temetőt és több templomot. Az ásatások beigazolták azt a történelemből is ismert tényt, hogy Spárta eredetileg öt falu egyesüléséből keletkezett, a legrégebbi időben nem volt fallal körülvéve s hogy csak a harcban elesett hősöknek állítottak síremléket stb. R. N. Dasvkins, ki az ásatásokat vezette, érdekes beszámolót tartott a Timesben. Többek között egy régi dór templomról is tesz említést, melyet számításai szerint Kr. előtt 900-ban építettek. Az egyes leírásokból már régóta sejtették, hogy e templom tényleg létezett, de a régiségbuvároknak nem állt semmiféle történelmi adat sem rendelkezésükre, amelynek segítségével rátalálhattak volna. Végre a véletlen vezette a tudósokat a helyes nyomra. Ásatás közben egy Artemis templomra és egy oltárra bukkantak, de a templomnak és oltárnak iránya sehogy sem egyezett. Mivel pedig a görög templomoknál az oltár mindig a főbejáratl szemközt állott, ebből már könnyen megállapíthaták, hogy az oltárhoz tartozó templom merre feküdt. Az így kifürkészett helyen megkezdték az ásatásokat és Artemis legrégebbi temploma csakhamar napvilágra került.

(Vizontlátás harmincznyolcz év múlva.) Megható történetet olvasunk a „L' Italie et la France” című folyóirat legutóbbi számában. „Regények a mindennapi életből” címmel Alfredo Talamini regényes epizódot mond el Amilcore Cipriani életéből, amely általános érdeklődésre tarthat számot, különösen a művészvilágban. Sipriani ugyanis nemrég találta meg leányát, akitől még 1870-ben erőszakkal választották el s akit harmincznyolcz év óta hiába nyomozott. Cipriani 1870-ben Párisba sietett és hazája védelmére fegyvert fogott a poroszok ellen, Páris

kapitulációja után a Commune tagja lett, majd száműzetésbe küldték Uj-Kaledóniába. Amikor kiszabadult, minden lehetőséget elkövetett, hogy leánya sorsát kinyomozza; mind hiába. A különös véletlen folytán most megtalálta a leányát Páris közelében, a kies Montfort l' Amaury helységben, ahol boldogságban él férje, Jaques Vély hírneves torzképrajzoló oldalán.

(Apró tudnivalók.) Sokan azt hiszik, hogy a néger fekete születnek. Pedig ez nem igaz, mert a születés után három-négy hétig rózsaszínű a bőriük, mint az apró patkányoké s csak aztán következnek lassu átmenettel a színváltozások. Előbb sárgás-vörös, majd csokoládé színűek lesznek s eltelik egy jó félév, mire megkapják a fekete bőrszínűt a néger szülők nagy örömeire, akknek szemében a parányi néger csak akkor növekedik „herczig” gyerekké.

Több mint száz esztendő múlt el az írógép feltalálása óta. Az első írógépet, amely nagyon kezdetleges lehetett, az angol Mill találta fel 1714-ben. Az első használható írógépet az olasz Conti készítette, aki hatszáz frankért adta el találmányát a párisi akadémiának. Ekkor, mert nagyon érezték még szükségét az új találmánynak, a krónika elhallgatott róla, míg végre két amerikai nyomdász, Sholes és Soule újra feltalálták s azóta az egész világon elterjedt.

Törött üveget és porcellánt úgy ragasztunk össze, hogy veszünk jó süllőre oltott meszet és félannyi friss közönséges turót. E két anyagot jól összekeverjük, miáltal látszólag sokkal folyósabb anyag keletkezik. A ragasztandó felületnek teljesen tisztának kell lenni, főleg régi enyv vagy egyéb anyag régi maradvékainak semmi szín alatt nem szabad jelen lenni, különben ragasztószerűen leválik. Ha jól megkeményedett és megszáradt a ragasztás, azt még a langyos víz sem oldja.

(Mibe kerül a szépség?) A szépségápolás a párisi nagyurak hölgyeknek sok pénzükbe kerül. Párisban drágán fizetett szépségörvosok vannak, akik a legköltségesebb tejfürdőket és pezsgőfürdőket rendelik páciensnőiknek. Ehez járul a hajkezelés, mely szintén nagyon bonyodalmas és költséges. A női haját villamozzák, fehéritik, festik és fodorítják. Valamennyi elegáns nő álhajat visel, amelyet időről-időre meg kell ujtani. Egyes nők a hajmunkálatokért évenként négyezer frankot is fizetnek a fodrásznak. A kézápolás sem olcsó mulatság. A párisi manikűrök oly drágán mérik mesterségüket, hogy az, aki egész éven keresztül igénybe veszi őket, kis vagyont költ.

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

34

— Milyen szeretetreméltó öntől, hogy eljött, — szölt lány, behizelgő hangon. Az ön tiszteletére legszebb ruhámat vettem magamra. Ne ijedjen meg! Kivéve ezt a nyomorult, érdek-hajhászó mostani századot, azelőtt a férfiak és nők is drága selymekbe, fényes kelmékbe öltözködtek és ilyen arany karkötőkkel ékesítették magukat. Gyűlölöm a szépség semmibevevését és azt, ha egy gentlemann takarékoságából nyomorult fekete kelmékkel ruházkodik. Szeretnék szép lenni, különösen akkor, ha a szépség jön hozzám látogatónak! Nem is tudja milyen nagyra becsülöm az ön társaságát. Ma melancholikus napjaim egyike van. Könyvek szöknék minduntalan a szemembe. Söhajtok és panaszkodom saját magam felett; áhítozom, szomjazom a részvét után. Gondolja csak meg, mi vagyok én! Szegény, nyomorult teremtés kárhóztatva örök nyomorékságra! Szerető szívem elhervadt. Rendkívüli tehetségem nem tud érvényesülni. Milyen szomorú! Sajnálkozzék felettem.

És Dexter valóban könyvet hullatott saját maga felett való szánalmában. A hangja olyan volt, mint egy beteg gyermek panaszkodása, ki ápolásra szorult. Zavarban voltam, nem tudtam mit csinálni.

— Kérem, sajnáljon meg engem, — folytatta a beteg, — ne legyen olyan kegyetlen. Hiszen oly keveset kérek. Szép Valéria asszony, mondja, hogy sajnál engem.

Megtettem, amit kért s éreztem, hogy elpirulok.

— Köszönöm önnek, — szölt Dexter szomorúan. — Igazán jól esett. Kérem tegyen meg még valamit. Czirogassa meg a kezemet.

Ennek a kérésnek a furcsasága, bár komolyan kérte, hangos nevetésre ingerelt.

Dexter olyan csodálkozva nézett reám, hogy a vidámság még jobban erőt vett rajtam.

Vajon megsértődött-e? Ugy látszott, hogy nem. Miután magához tért a csodálkozástól, fejét visszahajította a szék támlájára olyan kritikus arckifejezéssel, mintha valamely nagy dráma előadását hallgatná végig.

Miután már elfáradtam a nevetésben, fehér kezével tapsolni kezdett és „da-capo” felkiáltással is megénekelte.

— Kérem még egyszer, — szölt gyerekes módon. — Olyan zene a nevetése, Valéria asszony, — nekem pedig muzikális a fülem. Kérem még egyszer.

— Bocsásson meg Dexter ur, — szöltam megszégyenülten.

Nem felelt semmit.

Kedélye ismét újabb változáson ment keresztül. Nézegette a ruhámat és úgy látszott, hogy bizonyos gondolatok járnak ezalatt a fejében.

Egyszerre megszölkált:

— Tegnap este róla beszéltünk. Mit mondtam én? És mit mondott ön? Az emlékezetemben mindez elmosódott. Félig tudom, félig elfelejtetem. Kérem segítsen...

— Macallan asszony haláláról beszéltünk, — kezdtem én, — és ekkor megemlítetük...

— Igen, igen! — szölt félbeszakítva engem. — És én csodálkoztam, hogy ön érdeklődik iránta és szeretné rejtélyes halálát megtudni. Kérem legyen bizalommal irántam. Szinte meghalok a kíváncsiságtól, annyira érdeklődöm.

— Nemcsak érdek, hanem egész életem boldogsága függ attól, hogy kiderítem, ki, vagy mi okozta a halálát.

— Nagy Isten! És miért? — kiáltotta Dexler. — Kérem, hagyja kissé abba! Nagyon felzavart magam és ez nem tesz jót nekem. Együtt kell tartanom az eszemet, nem szabad őket szabadjárja engednem. A dolog nagyon is komoly. Várjon egy pillanatig.

Ezel lehunyta a szemét és nyugodtabban lélegzett, mintha elaludt volna. Hirtelen azonban

felnyitotta a szemét és élesen a szemembe nézve így szölt:

— Kérem, most beszéljen, legyen kegyes.

Olyan emberrel, mint Dexter és olyan feladattal, mint amelyet én tűztem magam elé, nem lehetett fél dolgot cselekedni.

A teljes igazsággal kellett előállnom.

A középütt itt csak ártalmamra lett volna.

— Egész mostanáig nagyon kevés, majdnem semmi az, amit rólam tud. Valószínűleg azt sem tudja, hogy jelenleg nem élek együtt a férjemmel.

— Felesleges, hogy a férjét felemlítse, — szölt Dexter anélkül, hogy felpillantott volna.

— Okvetlen szükséges, — feleltem én. — Más uton nem tudom önnek megmagyarázni...

Dexter lehajította a fejét és rezignáltan sóhajtott.

— Azt akarja ezzel mondani, hogy a férje elhagyta önt? — kérdezte.

— Elhagyott és külföldre utazott.

— Minden kényszerítő ok nélkül?

— Minden kényszerítő ok nélkül.

— Meghatározta visszatérésének időpontját?

— Ha első elhatározásához ragaszkodik, akkor soha sem fog visszatérni.

Dexter érdeklődve emelte fel a fejét.

— Tehát komolyan összezőrdültek? — kérdezte. Vagy pedig kölcsönös megegyezéssel, békésen szétváltak?

A hang, melyen ezt kérdezte, egyáltalán nem tetszett nekem. A pillantás, melylyel szavait kísérette, eszembe juttatta, hogy egyedül vagyok vele és ő talán ebből előnyt akar a maga számára biztosítani. Inkább a viselkedésemmel, mint a szavaimmal, eszébe juttattam azt a tiszteletet, melylyel tartozik nekem.

— Ön téved, — szöltam hozzá. — Egyáltalán nincs semmi félreértés köztünk. Csak kölcsönös keserű bánat után váltunk szét, Dexter ur.

Arca a gunyos rezignáció kifejezését öltötte.

— Csupa fül vagyok, — szölt aztán. — Kérem folytassa, nem fogom többet félbeszakítani.

(Polyt köv.)

SZÍNHÁZAK

Kedden 1908, augusztus 4-én.

Fővárosi nyári színház

A kék egér.

Bohózat 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 órakor

Műsor.

Szerda: Csókkirály. Csütörtök: A kék egér. Péntek: Csókkirály. Szombat: Csókkirály. Vasárnap: d. u. A komédiások. Este: Szép Holéna.

Király színház Zárva

Műsor. Szombat: 100 év múlva. Vasárnap: 100 év múlva

Városligeti Nyári Színház

A böregér.

Operette három felvonásban. Zenéjét szerzte: Strauss János. Kezdeté fél 8 órakor

BEKETOW CIRKUSZ Városligeti

Ma este 9:45 órakor

Nagy Fényes Előadás

Nino "a világ legerősebb embere. Nino 2 autómobil emel fel egyszerre a benne ülőkkel együtt. Az autómobilok súlya 1800 kg. Verona csoport a jelenkor legkiválóbb körök pártművészei. Hány 1 férfi és az egész nagy műsor.

AMERIKAI PARK

Telefon 4-49. UJ-ÖSBUDAVARA Igazgató: Friedmann A.

Nyitva délután 6 óráttól reggel 4 óráig. a és mindennap

Nagy Disz Előadás a Varietében.

Persina 100 idomított állattal.

8 Tan-Kvai 8 a kínai művészek 8 Colini Clairons 8 a lorgószállanczások és az egész monstre augusztusi műsor.

A Tabarin Moulin-Rougeban

Kezdeté 12 órakor 25 szenzációs új szám Kezdeté 12 órakor HAJNALIG TANCZELŐADÁSOK Az előadások kedvezőtlen időben is megtartanak.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta élőhalból a közönség előtt szabad-tűzön főzött

HALÁSZLÉ

Dunai terasz. Gyönyörű kilátás. Katona-hangverseny.

F. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglője VI. kerület, Andrássy-ut 39. szám. A számaösvögyek legkedveltebb étterme. Kifőzött árak! Kifűnő kiszolgálás

PÁLMALIGET" NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM. Estőnkint BANDA MAROZI és FIAI zongorának hangversenye. — Előkelő családok találkozó helye. — Előrendű konyha, kiváló ménes-gyöngyök és különleges borok. — Számos látogatást kér úszteleit

EKAMP GYULA

a hírszádi fürdő étterem volt bérleje.

DELI étterem és kávéház

a Dunaparti koronán, Wurm-ú. sarkán Ma és mindennap délután 4:30-4:45-ig és este 9:30-tól kezdve az európai hírt

CISKOVSKY

quartette hangversenye, fényes változatos műsor. Rendes polgári árak. Hűlő és meleg ételek.

Hull a haja? Használja Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főzetéülési hely Gara Géza és Tsa drogéria Bpest, VIII. József-körút 7A. Tessenék Árjegyzéket kérni.

ponyva-zsák és kővokótól gyár és kölcsönintézet NAGEL ADOLF, Budapest. V., Arany János-utca 10. Vidéki telefon 35-92. Távirat: Nagela Budapest.

ÉRTESETÉS.

A nagyérdemű közönséget tisztelettel értesítjük, hogy KALAP KIRÁLY. üzletét Eskü-ut 6. átvettük és szakemberül vezetjük tovább. Saját gyártmányaink olcsó elárúsítása, ugyintén angol és olasz divatkalapok gazdag raktára. Becsös pártfogásért eszedezik Műhely: Hársfa-utca 33. Osztermann és Stern kalapos mester «Kalap Király» Eskü-ut 6.

A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer - Hitel- osztály megnyílt a legolcsóbbtól a legfinomabbig kaphatók készpénzért vagy banknál törlesztendő részlete.

A vásárolt zongorák vagy hangszerek értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyi, mintha készpénzért venné. Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telepés. Budapest, Király-utca 58. szám. Prospektus és árjegyzék minden hangszereknél külön díjmentesen.

"VALUTA" erszény egy darab bőrből készülő ára 1 korona kizárólag "Székely" VII. 9 Rákóczi-ut 4 Árjegyzék ingyen

Kovács Gyula zongora-terme Budapest, V. Ferenc-József-tér 5-6. Gresham-palota. Telefon 110-66. zongorák, pianók és harmóniumok legolcsóbb árban. Teljesen új hangszerek berbeadása. Részlet és javító-osztály. Zongora hangoltatás eszközökkel. Állandó képialítás eredeti képekben, és művészi reprodukciókban.

Butor készpénzért és részlete 3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készen raktáron a leggyorsabb kivittől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér bélyegben. Nagy Imre lakberendezési vállalata. Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

LAHNE-féle tan- és nevelőintézet Fennáll 55 év óta. Teljes VIII. oszt. nyilvánossági joggal bíró főtanári tanállással, elemi iskolával és IV. oszt. reáliskolával. Államervényes bizonyítványokat állít ki az erettség vizsgálati joggal bírók. Egyéni nevelés és tanítás. Gondos felügyelet. Önállósága és önfelelővágya való szoktatás. Idegen nyelvek és sport gyakorlása. Minuennemű felvilágosításai szívesen szolgál az igazgató-ág

Butor Ehrentren és Fuchs készpénzért, vagy részletre legolcsóbban testvéreknél Budapest, VI., Teréz-körút 9. Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-69.

ITT a tavasz!! elmúlt atél de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kéz bőr! Gyorsan és biztosan eltünteti azokat az olismert kitűnő Rogátsy-féle Magyar-Pipere-Borax Állandóan használva az arc, kéz és bőrt, a testbőrt puhán üdén és tisztán megtartja. A Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltünteti szoplot, pörsonyt, atkát mittessert patánást májfoltot, a ráncos bőrt báronysimává, a vörös vagy barnított bőrt fehérré teszi. Gyermekekápolásnál, útrdőzésnél nélkülözhetlen. Kiváló hatással bír szomgyuladásnál, valamint for- és szájalapásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérré és fűkősimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana. Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve. Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1-1. Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80. Kapható minden gyógyszerertárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. — Csak dobozban, nem kímérve. Egyedül Rogátsy Kálmán drogéria Bpest. készítője Rákóczi-ut 10. Elvételük a ROGÁTSY névre.

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szem-üvegek és látosüvegek is legolcsóbban kaphatók Inven árjegyzék bérmentve.

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ Tenisz-pálya-készítő és felszerelő. Versenyjátékosok egyedül raketjavítója. — MACHER REZSO sportüzlet Budapest, IV., Koronahereg-utca 3. szám. (Az udvarban)

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetőség Miskolcz 24541908. számhoz.

Versenyfárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége a ruttkai rendező pályaudvaron létesítendő áru-raktár és nyílt rakodó előállítására szükséges építési munkákra nyilvános versenyfárgyalást hirdet. Az ajánlati költségvetés, pályázati feltételek, az ajánlati minta és a szerződés tervezete a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetőségének építési és pályafelügyeleti osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. emelet), valamint a ruttkai osztálymérnökség irodájában a hivatalos órák alatt díjtalanul megszerzethetők, ahol egyszerűen a tervek is megtekinthetők. Csak a szabályszerűen kiállított, pecsételt lezárt és sér etlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetű.

A jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1908 évi augusztus hó 14-én déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség titkarságánál (Szemere-utca 29. sz. I. emelet) nyújtandók be, ahol és amikor a versenyfárgyalás meg fog tartatni, illetve az ajánlatok fel fognak bontatni. A versenyfárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazgató képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatok egykoronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 20 filléres bélyeggel ellátva, összefűzve, lepecsételve és a borítékban következő felirattal kell benyújtani: Ajánlat a ruttkai rend. p. udvaron előállítandó áru-raktár és nyílt rakodó építési munkákra. Csakis a költségvetésben foglalt összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi augusztus hó 13-án déli 12 óráig 2000 korona, azaz háromezer korona bántarénzt kell a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetőségének gyűjtőpénztárára, a hirdetés számára való hivatkozással, kár készpénzben, akár állami letétre alkalmas értékpapirokban letenni. Az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi árfolyam szerinti, de a névértékét meg nem haladó értékben fogadhatnak el. Készpénz után kamat nem fizetetik. A készpénz azonban megfelelő értékű biztosítésköpes értékpapirokkal bármikor kicserélhető.

Takarékpenztári betétkönyvek bántarénzül nem tehetők le. Posta útján beküldendő ajánlatok és bántarénzek tértírvény mellett adandók fel. A bántarénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó. Ugy az ajánlatban, mint a költségvetésben előforduló végösszegek számmal és betűvel irandók ki. Az ajánlat és mellékleteinek aláírása két tanu előttemezése mellett történjék. Szóban fereő munkákra csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége magának tartja fenn. Ajánlattevők a pályázat eredményéről, illetve ajánlatuk el, vagy el nem fogadásáról a pályázat határidejének lejártá után két hét alatt értesítetni és letett bántarénzük kiszolgáltatni fognak. Miskolcz, 1908. július hó 22-én.

Az üzletvezetőség. Utányomás nem díjazatik.

A hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 284

Villatellékek
eladók Piliscsabán a főhercegi erdőből parcellázott Klotild villatelepen részletfizetésre. Telek négy-szögöle 1 koronától föl. Egyesületi kalauz a piliscsabai állomáson található.

Kastély
(Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két meléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Cím megtehető: **Mosse Rudolff** Budapest, Nádor-utca 11. 27809

Csemegezőlőt
legszebb fehér és piros Chasselast 5 kilonként 3 koronáért, óriási almát, zamatos körtét, nemesfajú szilvát 2 koronáért szállít Müller J. szőlőtelepe Kiskunhalas.

Műasztalosnál
készen kaphatók sima fényezett halószobák, cse-resznye, mahagoni és szürke jávoriból igen jó minőségben raktár teljességéig. Néhány sima angol ebédlő berendezés és uri butorok is vannak készen. Réti, Lónyai-utca 25.

Csemegezőlő
csakis nemes fajok postakosaránként 3 korért, mázsánként 40 k-ért, csemege alma, káposzta, turkesztán-cukor dinnye, paradicsom bármelyiknek mázsáját 16 korért, görög dinnyét tíz, szegfűkörtét 23, kovászos uborkának száza keitti, zöldpaprikának 1 korért, fentiekből postakosaránként egyenként vagy vegyesen 2 korért szállítja Szabó Csongrádrol.

Több jékarban levő
cséplőgép és lokomobil magyar állami és Clayton gyármányu garnitúrában, vagy külön-külön eladó. Cséplést is vállalok. A kazánok szén-, fa- vagy szalmafűtésre vannak berendezve. Cseréizlet költetik. Minden bármely új munkát vagy javítást jutányos áron eszközölök. Neugebauer Antal, gépgyáros, Szolnokon, Jásznagykun Szoln kmegyé.

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság Nagy-mező-utca E. 46. 2793 C.

Modern lakások
III., Lajos-utca 70 sz. novemberre 2-3-4-5 szobával, minden modern kényelemmel, gáz, villany, kiadók. Ugyanótgás pinchezhelviség.

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok
Részeg --- 45.-.- frt
Vaságy matraczsal 8.50
Gyermekágy --- 11.50
Sodronyágy-beté 3.50
Vas- és rézbutorok árjai átlában. 28046

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám.
TELEFON 87-01.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyes tárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámvetelési államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsau-tca 44.)

Kitünő likörök
és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való üvegese ára 60 fillér. Készítési utmutatás mellékelve. 10 üvegnél bérmentve. Réthy Béla gyógy-szerész Békéscsaba.

Zálogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vettek. **SCHILLER IDOR,** Sip-utca 8. 27133

Kolozsvári
fogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vissza sikert biztosítja 8 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátozott számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen okebelly díjazással. Levél-beli érdeklődésekre ki-merítően válaszol **Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.**

Magyar Tanügyi
Intézet (Hatóságilag engedélyezve.) József-körút 10. Felvilágosítást nyújt egy bel- mint külföldi iskolákról, elintéz minden a tanügyi körbe tartozó ügyet, elintéz iskolai be-iratosokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetem hallgatóknak tiszteességes családoknál leendő elhelyezéséről, ellátásáról. Szülőket gyermekeiknek minden egyes tárgyiból való előmeneteléről az iskolában, valamint lakásán való viselkedéséről köthetnek, illetve havonként körülményesen érte-sítik, rajtuk felügyel. Beszerzi a könyveket és tan-szereket. A tanulók korre-pondálásáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnő) ajánl, illetve elhelyez. Tanácsot, felvilágosítást és mututást ad magánvis-gálati ügyben. 28349

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása hátó-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teri-tők, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég el-vállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutató-sokat, személyek, laká-sok üzletek feltűnés nél-kül megfigyelést s el-tűnt egyének és növtel-on levelek íróinak ki-nyomozását, bel és kül-földön. Barna Lóbor Já-nos, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 103-52. 28587

Hajfestő-fésű
egyszerű fésűk állal fest és vagy vörös haját valódi szőke, barnára, vagy fekete-re teljesen ártalmatlan! Ezekig haszná-lható l. Ezek használhatn. Egy darab ára 5 korona. Szétküldés **SCHÖLLER J. Állal.** Bécs, II. Kurbauergasse 4/K.

Vadászfegyver
gyűjtemény, részben örök-ségből származó egyenként is potom áron eladó. Közöt-lük Toplewer-kulcsu Lan-caster 20 forint, Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú, Bücksilinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Drilling, valódi Krupp acélsővekel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghamer-les, ugyanitt Görz Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, egy perzsa-szőnyeg és egy motorke-rékpár nagyon olcsón azon-nal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radonál. 49052

(11 Olcsó kölcsönök !!)
Tisztviselőkölecsönt 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem aka-dály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! **Jelzálogkölcsönt 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05%- annuitás mel-lett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Övadákokra az érték 75%-ig. Katonahiszteknek hadnagy-tól kezdve előnyös feltéte-lekkel. Tarehifelt, Váltó-kölcsönt gyorsan és elő-nyösen folyósítunk. Ingat-lanok erdők, bányák adá-s-vételo Országisorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk! Minden fel-világosítás díjtalan! Kép-viselők alkalmaztatnaki! Kín és Társá bankbizo-mányi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Ebt-vös-utca 2. Király-utca sarok. Telefon: 105-34. Válaszshévez. 28420**

Csemege-zölő
csakis nemes fajok posta-kosaránként 3 korért, mázsánként 40 korért, szegfű-körte, csemege alma, tur-kesztán és görög dinnye, fejes káposzta, paradicsom, tejes kukorica, kovász-uborka zöld-paprika vegyes sen vagy egyenként 2 kor-ért, ismételődnak külön árajánlatot küld Gyümölcs-kivitel Csongrádrol.

BUTOR
örvörösrel, fínom és egy szorú butor, hálósobák és garszon szobák szalon bór-fotellek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzaszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyárt-mányait. 27733

30 forint.
Varrógépek
egy új valódi es-ád bíngor varró-gép készítség-nyel 5 évi töltál-lal csakis **SINGER A.**
ingépesznél Budapest, főú-let Akáfa-utca 55. Minden-egy varrógépek javítását legjutányosabb áron elvé-gelem. **Arjegyék ingyen.**

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Al-landó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

BUTOROK
hátó-, ebédlő-, szalon-berendezések, továbbá ur-iszoba, iroda berendezések rész-és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bór-garnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám
I. emelet 263
Kazinczy-utca sarok.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem.
Singer Jakob
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. szám.
Izabella-utcasarkán

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát,
pianinót,
czimbalmot,
hegedűt
készpénzbeni áron a leg-ujabb rendszerű

bankhitel
utján kizárólag csakis **Reményi** nagy magyar ban-szerelőpén.
Prospektus és árjegyzék in-gyen.
Budapest, Király-utca 52. szám.

Butor
részletre is
melyen leszállított áron kapható a
Butor-Udvarban
Budapest, VI., Ebtvös-u. 17.
(Andrássy-ut sarok).
Arjegyék ingyen.

Csemegezőlőt!
legfinomabbat, postakosa-rankint négy koronáért »bermentesen« szállít: **Mertz Nándor, Nagyvára-don.**

Szőlőt
Gyöngyös-Visontahegyit 5 kilonként K 4.-, zamatos körtét, rétes- és asztali al-mát K 2.50, »Mátragyöngye« görög, turkesztán, cantalup és ananász dinnyét vasu-ton 25 kilonként 7 koroná-ért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyös-ön.

Eladó.
egy Szentbernáthegi 9 hó-napos kutya kölyök igen szép példány. Rónay Ist-ván Egyek.

Butorvevőknek
ajánlom az 1908. évről ki-tünő minőségben elkészült mintaberendezéseket asz-talos és kárpitos butorok-ban, melyeket újabbak elő-allítása miatt 30%-kal ol-csőbban míg a készlet tart-elárusítom. **Sarkány J.** bu-toriparos, VII., Erzsébet-körút 26. Zion palota.

Stenografai
Rákóczi-ut 60. I. em., ezelőtt Váci-körút 83. Ingyenes gépirásoktatás az összes írógéprendszeren. Díjtalan és bizos állásközvetít-tés. A »Stenográfia« orszá-gos Gábelberger gyorsíró-és gépróiskolában havonta új magyar, német, gyors-írás, gépirás és kereske-delmi szaktanfolyamok kez-dődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleve-lelme gyorsíró- és kereske-delmi akadémiai rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosító- és másolóiroda. Beiratások naponta az intézet helyi-ségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesz-tendő hasonló hangzású iskolákkal.

INGYEN
bermentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás

GUMMI-
halhólyag stbről szóló ár-jegyzékünket.
GUMMI - HALHÓLYAG
2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tottja **NAKIRA** valódi indiai férfi-könnyel-gesség tuozatja 12 korona.
Uterus - Spray
egylebb női különlegesség 14 kor
PESAR OCLUS
női szor 3-11 kor.
MINTA-GYŰJTEMÉNY
12 db legfinomabb óvszer 4 k.
IRRIGATOR 10 koronától 10 koronától.

INGYEN
küldjük

műlabak
műkezek
támgépek
sérvkötők
stbről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket
universális
sérvkötők
páratlanok, kis onyho nyo-másu pelettával a legna-gyobb sérv is elszártható.
HASKOTOK, Gumiharis-nyak stb. mérték szerint készíttotnek
MAGYAR ORVOSI MŰSZER-TÁR
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 32.
Pontos címre és a vörös keresztre írveljünk.

MEGHODITOTTUK A VILÁGOT!
UNDERWOOD
GEREBEN BELA KRISTOF 2

Ajtók és ablakok
régii és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas rácsok, kerítések, keramittlapok, Kohlheimi lapok olcsón kaphatók
Kelemen Mór,
épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nádor-u. 72-74
Hók útlet Sziget-ut 5.

GYAKORJUNK AZ UTÁZATOKTÓL ÉS HAMISÍTVÁNYOKTÓL
Ugyelünk az aldirásra:
SANTAL MIDY
Ártalmatlan és teljesen tiszta
ALAPOSAN ÉS GYORSAN GYÓGYITJA
(Koponya és befecskendezés nélkül) a beveny vagy ládot kifolyást.
Minden fokozata MIDY nevet viseli.
PARIS, 8, rue Violenne.
Főraktár: **Török József** Budapest, Király-utca, 12. és Andrássy-ut 26. és Magyarországi jelentősebb gyógyszerárhán.

INGYEN
DRAGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYITÁSOK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CCM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA: SZINES
OLAJKER
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐM KONDENZOTT FELVÉTELEK, e
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN
RAPACAL FÉNYKÉPHATYÓ ÉS FESZESZETI MŰTEREM BUDAPEST, VII. ROTTENKILLER-0-46 KÜNTETVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DÍSZOKLEVÉL, KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.